

Minimum követelmények tantárgyak és osztályok szerint
A Dr. Mező Ferenc Általános Iskola pedagógiai programjának melléklete

Tartalom

Az alsó tagozat osztályozó és javító vizsga minimál követelményei	117
Magyar nyelv és irodalom	117
Angol nyelv	120
Matematika	123
Környezetismeret	125
Etika	128
Vizuális kultúra	129
Technika és tervezés	131
Testnevelés és sport	135
Ének-zene	144
Digitális kultúra	147
A felső tagozat osztályozó és javító vizsga minimál követelményei	148
Magyar nyelv	148
5.évfolyam	148
Irodalom	150
Dráma és színház	151
Angol nyelv	152
Történelem	156
Hon- és népismeret	159
Állampolgári ismeretek	159
Matematika	161
Kémia	165
Fizika	167
Földrajz	169
Természettudomány	173
Biológia	177
Testnevelés és sport	179
Vizuális kultúra	184
Ének - zene	186
Technika és tervezés	189
Digitális kultúra	190
Etika	193

Az alsó tagozat osztályozó és javító vizsga minimál követelményei
Magyar nyelv és irodalom

1. évfolyam

Szóbeli kifejezés: Tudjon beszámolni egyéni vagy közös élményről tanítói kérdések segítségével. Képes legyen egyszerű szóbeli közlések megértésére, utasítások végrehajtására, kérdésekre való válaszadásra. Tanítója segítségével követhetően számoljon be élményeiről, olvasmányai tartalmáról. Tudjon 2-3 összefüggő mondatot alkotni a képről.

Olvasás és szövegértés: Képes legyen a magyar ábécé betűinek fölismerésére, összeolvasására. Ismert és begyakorolt szöveget szótagolva, pontosságra törekvően olvasson fel. Tanítója segítségével emelje ki az olvasottak lényegét. Értse meg az alapvető nyelvi-irodalmi fogalmakat. Képes legyen analízáló-szintetizáló és szótagoló tevékenységre. Tudja felidézni hazánk hagyományait, jeles ünnepeit.

Írás, íráshasználat: Képes legyen az írott kisbetűk magabiztos írására. Helyesen válassza el az egyszerű szavakat. Képes legyen a vonalrendszerben való tájékozódásra, a kiejtés szerint írandó szavak írására. Tudjon szószerkezeteket, egyszerűbb mondatokat írni. Tudjon másolni: írottról-írottra, nyomtatottról- írottra. Felszólításra, segítséggel javítsa hibáit. A betűket megközelítően szabályosan alakítsa és kapcsolja egymáshoz.

Megtanulandók: 3-4 mondóka, találós kérdés, szólás, közmondás, a tanító által választott memoriter.

2. évfolyam

Szóbeli kifejezés: Tudjon rövid szöveget alkotni képről vagy képsorról. Tudja elmondani a megismert olvasmányok eseménysorát kérdések segítségével. Tudjon beszélni egyéni vagy közös élményről tanítói kérdések segítségével. Figyeljen a hangok helyes ejtésére, valamint a megfelelő hangsúlyra, tempóra és hangerőre. Érthetően, a kommunikációs helyzetnek megfelelően fejezze ki gondolatait. Legyen képes egyszerű magyarázat vagy szemléltetés alapján megérteni az új szavak és kifejezések jelentését, és azokat megfelelő helyzetben használni. Alkalmazza az alapvető udvariassági és kapcsolatfelvételi formákat (köszönés, megszólítás, kérdés, kérdezés).

Olvasás és szövegértés: Olvasson a tanuló némán rövid szépirodalmi szöveget, bizonyítsa a szövegértést a feladatok szóbeli és írásbeli megoldásával: nevezze meg a helyszínt, szereplőket és a hozzájuk kapcsolódó főbb eseményeket. Ismerje fel a cím és a szöveg kapcsolatát, az események időbeli sorrendjét. Legyen képes megérteni a szövegben szereplő, életkorának megfelelő ismeretlen szavak jelentését szövegkörnyezet alapján, szükség esetén segítséggel. Legyen képes rövid szöveg lassú folyamatos vagy szótagoló hangos olvasására. Tartson szünetet a mondatok végén. Érzékeltesse a mondatok lezárását, a hangok időtartamát. Törekedjen a beszélő szándékának visszaadására. Felszólításra, segítséggel javítsa hibáit.

Irodalmi ismeretek: Különböztesse meg a verset a prózától. Csoportosítsa a mesék gyakran előforduló szereplőit. Tudja, hogy a verset általában versszakok alkotják. Ismerje fel, hogy a műköltészeti alkotásoknak van címe, gyűjtője.

Tudja megnevezni a népmesék jellemző jegyeit: a meseszámokat, a kezdő és záró fordulatokat, a szóismétléseket és a szereplőtípusokat. Legyen képes kérdéseket megfogalmazni, véleményt alkotni a mesék, történetek szereplőinek cselekedeteiről. Megérteni az írott utasításokat, közléseket, kérdéseket, majd megfelelő módon válaszolni.

Megtanulandók: 3-4 mondóka, találós kérdés, szólás, közmondás, vers, a tanító által választott memoriter.

Írás, íráshasználat: Legyen képes az írott kis- és nagybetűk nyelvi jeleinek felismerésére,

helyes használatára. A tanuló írása – a betűk alakja és kapcsolása – a normához közelítsen. Helyezze el írásmunkáját gazdaságosan. Másoljon a tanuló írott és nyomtatott szövegről. Írjon a tanuló szavakat, 3-4 szóból álló mondatokat tollbamondásra. Írjon szavakat, 3-4 szavas mondatokat emlékezetből. Hibáit nevelői segítséggel tudja javítani. Alkalmazza a tanult helyesírási szabályokat és ismereteket az írásbeli munkái során.

Nyelvtan: A felismerés és a megnevezés szintjén ismerje a tanuló a kérdő és a kijelentő mondatokat. Kérdésekre csoportosítson szavakat. Ismerje a szótő és a toldalék fogalmát. Tudja az abc-t, valamint a magán- és mássalhangzókat és időtartamukat megkülönböztetni. Legyen képes különbséget tenni az egyjegyű, a kétjegyű és a háromjegyű betűk között. Alkalmazza a hangjelölés megismert szabályait. Törekedjen a tanult szavakat a megfigyelés és szóelemzés segítségével helyesen leírni. A mondatot nagybetűvel kezdje, alkalmazza a mondat hanglejtésének, a beszélő szándékának megfelelő mondatvégi írásjeleket a kijelentő és kérdő mondatoknál. Biztosan ismerje és használja a kis- és nagybetűs ábécét, tudjon különböző betűkkel kezdődő szavakat betűrendbe sorolni. Legyen képes a szavakat szótagolni.

3. évfolyam

Szóbeli kifejezés: A tanuló értelmesen és érthetően fejezze ki a gondolatait. Életkorának megfelelő szókinccsel rendelkezzen, és ezt helyesen alkalmazza a szövegalkotó feladatokban. Kapcsolódjon be a csoportos tevékenységekbe, törekedjen az együttműködésre.

Olvasás és szövegértés: Felkészülés után folyamatosan, érthetően olvasson fel ismert szöveget. Életkorának megfelelő szöveget értsen meg néma olvasás útján és a szövegértés bizonyítására a hozzá tartozó feladatokat tudja megoldani. Az olvasottakkal kapcsolatos véleményét legyen képes megfogalmazni.

Irodalmi ismeretek: A könyvekben, gyermekújságokban a tartalomjegyzék segítségével igazodjon el. Adott vagy választott témáról tudjon 6-8 mondatos elbeszélő fogalmazást írni a tanult fogalmazási ismeretek alkalmazásával.

Megtanulandók: A memoriterek szöveghűen mondja el. Képes legyen 3-4 találós kérdés, szólás, közmondás és a tanító által választott memoriter elmondására.

Írás, íráshasználat: Írásbeli munkái legyenek rendezettek, olvashatóak. Tudja munkáit segítséggel ellenőrizni, hibáit javítani. A vonalrendszerben tudjon tájékozódni.

Nyelvtan: Ismerje fel a tanult "szófajokat" és a tanult mondatfajtákat. A begyakorolt szókészlet körében helyesen alkalmazza a helyesírási szabályokat, a tanult nyelvtani ismereteket.

4. évfolyam

Szóbeli kifejezés: A tanuló értelmesen és érthetően fejezze ki gondolatait. Használja a mindennapi érintkezésben az udvarias nyelvi fordulatokat. Beszédstílusát igazítsa a beszélgető partneréhez. Kapcsolódjon be a csoportos beszélgetésbe, vitába, történetalkotásba, közös élményekről, tevékenységekről való beszélgetésekbe, értékelésbe.

Olvasás és szövegértés: Felkészülés után folyamatosan, érthetően, kifejezően olvasson fel ismert szöveget. Felszólításra, segítséggel javítsa hibáit. Életkorának megfelelő szöveget értsen meg néma olvasás után. Az olvasottakkal kapcsolatos véleményét fogalmazza meg. A megértést igazolja feladatok megoldásával.

Irodalmi ismeretek: Nevezze meg az olvasmányok szereplőit és azok tulajdonságait. Azonosítsa a történet idejét és helyszínét. Egyszerű szerkezetű mesék, elbeszélések tartalmát időrendben, több összefüggő mondatból vázlatpontok segítségével mondja el. Az olvasókönyvi szövegeket csoportosítsa formájuk, műfajuk szerint. Legyen képes könyvtárból könyvet kölcsönözni.

Adott vagy választott témáról 8-10 mondatos fogalmazást készítsen a tanult ismeretek alkalmazásával.

Megtanulandók: A memoriterek szöveghűen mondja el. Képes legyen a tanító által választott memoriterek - néhány könnyen tanulható, rövidebb vers, mondóka, versrészlet, népköltészeti alkotás, prózai és dramatikus szöveg, szövegrészlet, Kölcsey Ferenc: Himnusz 1-2. versszak, Vörösmarty Mihály: Szózat keretversszakok, Petőfi Sándor: Nemzeti dal című verseinek - elmondására.

Írás, íráshasználat: Írásbeli munkái rendezettek, olvashatóak legyenek, törekedjen az esztétikus füzetvezetésre. Alkalmazza a tanult helyesírási szabályokat, ismereteket. Helyesírását önellenőrzéssel vizsgálja felül, szükség esetén segítséggel javítsa.

Nyelvtan: Az alsó tagozaton tanult nyelvtani ismeretek rendszerezettek legyenek. Biztosan ismerje a kis- és nagybetűs ábécét, azonos és különböző betűkkel kezdődő szavakat tudjon betűrendbe sorolni. Biztosan szótagoljon, alkalmazza az elválasztás szabályait. A kiejtéstől eltérő szavakat megfigyelés, szövelemzés alkalmazásával megfelelően írja le. Kérdésre adott válaszában helyesen toldalékolja a szavakat. Ismerje fel a tanult "szófajokat", és nevezze meg azokat szövegben is. Szavakat, szó szerkezeteket, 3-4 szavas mondatokat tudjon leírni megfigyelés és/vagy tollbamondás alapján. A mondatot kezdje nagybetűvel, helyesen alkalmazza a mondatvégi írásjeleket. A begyakorolt szókészlet körében helyesen alkalmazza a helyesírási szabályokat. a személynevek, állatnevek, a lakóhelyhez kötődő egyszerű helyneveket, intézményneveket, címeket nagy kezdőbetűvel írja le.

Angol nyelv 1. évfolyam

Témakörök / nyelvi területek

- alapvető bemutatkozás, köszönés
- család, iskola, játék
- számok, színek, alapvető tárgyak
- egyszerű cselekvések
- életkorának megfelelő mindennapi témák

Fogalmak / nyelvi elemek

- alapvető szavak és állandósult szókapcsolatok
- egyszerű kérdések és válaszok
- alapvető kommunikációs fordulatok

Képességek

A tanuló:

- megérti az ismert témákhoz kapcsolódó **rövid, egyszerű szóbeli közléseket és kérdéseket;**
- felismeri a tanult szavakat hallott szövegben;
- felismeri a tanult szavakat képpel vagy más vizuális segítséggel támogatott szövegben;
- egyszerű, begyakorolt helyzetekre reagál (**kérdez és válaszol**)
- használja a megtanult állandósult beszédfordulatokat;
- tanári minta alapján törekszik a megfelelő kiejtésre;
- megérti és követi az egyszerű tanórai utasításokat;
- felismeri a tanult nyelvi elemeket játékos, digitális tartalmakban.

1. évfolyam végén a minimum:

A tanuló ismert, begyakorolt helyzetekben megért egyszerű angol nyelvű közléseket és képes a helyzetnek megfelelően reagálni.

2. évfolyam

Témakörök / nyelvi területek

- személyes adatok, bemutatkozás
- család
- iskola
- otthon
- szabadidő, játék
- étkezés
- időjárás, évszakok
- mindennapi tevékenységek
- életkorának megfelelő hétköznapi helyzetek

Fogalmak / nyelvi elemek

- tanult szókincs
- alapvető kérdő és válaszadó fordulatok
- egyszerű mondatok
- állandósult beszédfordulatok
- tanult alapvető nyelvi szerkezetek
- angol betűk és hangok alapjai - differenciáltan

Képességek

A tanuló:

- megérti az ismert témákhoz kapcsolódó **rövid, egyszerű hallott és írott egyszerű mondatokat és szavakat**
- egyszerű kérdésekre válaszol;
- begyakorolt helyzetekben egyszerű kérdéseket tesz fel;
- röviden, egyszerűen fejezi ki mondanivalóját;
- a tanult szavakat és fordulatokat a célnyelvi kiejtéshez közelítően mondja ki;
- felismeri a tanult szavakat és kifejezéseket digitális tartalmakban is;
- megismeri az angol **betű-hang kapcsolatának alapjait**;
- **2. évfolyam végén a minimum:**

A tanuló ismert témákban megérti az egyszerű angol nyelvű közléseket, valamint begyakorolt helyzetekben egyszerű képes kommunikálni.

3. évfolyam

2027/2028-as tanévben lesz tanított tantárgy

4.évfolyam

Témakörök

Köszönés, bemutatkozás

- A hét napjai és a napszakok.

Iskola, barátok

- Iskolám, taneszközök.

Szabadidő, természet, állatok

- Szabadidős tevékenységek, kirándulás.
- Természeti környezet
- Állatok, rovarok, kedvenc állataim.
- Állatok a ház körül.

Ételek, italok

- Gyümölcsök, zöldségek, élelmiszerek. Kedvenc étel.

Ruházat

- Ruhadarabok, színek. Mit viselek?

Nyári szabadidős tevékenységek

- Tengerpart, játékok.

Ünnepek és hagyományok

- Halloween, karácsony, húsvét, születésnap.

Idő, időjárás

- Évszakok és hónapok.
- Milyen idő van ma?

Fogalomkörök – nyelvi struktúrák

- Számok ismerete 0-20-ig.
- A főnevek egyes- és többesszáma.
- Egyszerű tantermi felszólítások és tiltások.
- Helyhatározók (*in, on*).
- *Have got / has got* szerkezet.
- *There is / there are* szerkezet.
- *Can / can't* használata.
- Személyes névmások (*I, you, he, she, it, we, you, they*).
- Kedvelt és nem kedvelt dolgok kifejezése (*I like / I don't like*).

- Öltözködés (*I'm wearing*).
- Időjárás jellemzése.
- A létige használata.

Beszédszándékok köre

- Köszönés, elköszönés, bemutatkozás.
- Egyszerű tantermi kommunikáció.
- Egyszerű kérdések feltevése és megválaszolása ismert témákról (iskola, időjárás, ételek, ruházat, állatok, szabadidő), rövid beszélgetés folytatása.
- Kedvelt és nem kedvelt dolgok kifejezése, tetszésnyilvánítás.
- Egyszerű leírás személyekről, állatokról és tárgyakról.
- Egyszerű párbeszéd folytatása begyakorolt nyelvi fordulatokkal.
- Ismert szöveg célnyelvi normákhoz közelítő kiejtése helyes intonációval és megfelelő beszédtempóban.

Írásbeli készségek

- Tanult szavakat, ismerős mondatokat lemásol.
- Minta alapján egyszerű, rövid mondatokat alkot.
- **Olvasott szöveg értése**
- Ismert szavakat, rövid szövegeket elolvas és megért jól ismert témában.
- Rövid szövegből egyszerű információkat kikeres.

Hallott szöveg értése

- Megérti és követi az egyszerű tanári utasításokat.
- Megérti az egyszerű, ismert témákkal kapcsolatos kérdéseket és kijelentéseket.
- Rövid, egyszerű szövegekből kiszűri a lényeges információkat.

Matematika

1. évfolyam

1. évfolyam végére

A tanuló:

- biztosan eligazodik a **20-as számkörben**;
- a számokat olvassa, írja, összehasonlítja és sorba rendezi;
- elvégzi az alapvető összeadási és kivonási feladatokat;
- alkalmazza a bontást és pótlást;
- felismeri a páros és páratlan számokat, valamint a számszomszédokat;
- folytat egyszerű számsorozatokot;
- megold egyszerű szöveges feladatot segítséggel;
- alapvető térbeli viszonyokat megnevez;
- felismeri a háromszöget, négyszöget és kört.

2. évfolyam

Gondolkodási és megismerési módszerek

- Halmazok összehasonlítása az elemek száma szerint. Állítások igazságtartalmának eldöntése.
- Tapasztalatok alapján halmazok alkotása, összehasonlítása, az elemek tulajdonságaik szerinti szétválogatása, csoportosítása.
- Összehasonlítás, azonosítás, megkülönböztetés. Több, kevesebb, ugyanannyi fogalmának helyes használata.

Számtan, algebra

- Számok írása, olvasása (100-as számkör).
- Számok helye a számegyenesen. Számszomszédok értéke. Természetes számok nagyság szerinti összehasonlítása.
- Számok képzése, bontása helyi érték szerint.
- Matematikai jelek: +, −, •, :, =, <, >, () ismerete, használata.
- Képes az összeadás, kivonás, szorzás, osztás művelet elvégzésére.
- Szorzó- és bennfoglaló tábla ismerete a száz-as számkörben.
- Szöveges feladat értelmezése, adatainak kigyűjtése, leírása számokkal és művelettel, megoldása.
- Páros és páratlan számok megkülönböztetése.
- Egyjegyű, kétjegyű számok megkülönböztetése.

Összefüggések, függvények, sorozatok

- Növekvő és csökkenő számsorozatok szabályának felismerése, a sorozat folytatása.
- Számpárok közötti kapcsolatok felismerése.

Geometria

- Síkbeli és térbeli alakzatok megkülönböztetése, válogatása megadott tulajdonságok alapján.
- Felismer és megnevez egyszerű síkidomokat és testeket.
- Vonalak (egyenes, görbe) ismerete.
- Tájékozódási képesség, irányok ismerete.
- A hosszúság, az űrtartalom, a tömeg és az idő mérése. A szabvány mértékegységek: cm, dm, m, cl, dl, l, dkg, kg, perc, óra, nap, hét, hónap, év ismerete, eszközhez rendelése, tárgy és mérték összepárosítása.

3. évfolyam

Gondolkodási és megismerési módszerek

- Adott tulajdonságú elemek halmazba rendezése.
- Annak eldöntése, hogy egy elem beletartozik-e egy adott halmazba.

Számтан, algebra

- Számok írása, olvasása 1000-es számkörben. Helyi érték, alaki érték, valódi érték fogalma.
- Természetes számok nagyság szerinti összehasonlítása 1000-es számkörben.
- A matematika különböző területein, az ésszerű becslés és a kerekítés alkalmazása.
- Fejben számolás ezres számkörben százasokra végződő számokkal.
- A szorzó- és bennfoglaló tábla biztos ismerete 100-as számkörben. Számolási algoritmus ismerete és alkalmazása nagyobb számokkal (nagyegyszeregy).
- Összeg, különbség, szorzat, hányados fogalmának ismerete. Műveleti sorrend ismerete, alkalmazása.
- Háromjegyű számok összeadása, kivonása, szorzás egyjegyű számmal írásban.
- Műveletek ellenőrzése.
- Szöveges feladat: a szöveg értelmezése, adatok kigyűjtése, megoldási terv, ellenőrzés, számolás, ellenőrzés, válaszadás.
- Többszörös, osztó, osztható, maradék fogalmának ismerete.

Összefüggések, függvények, sorozatok

- Szabályfelismerés, szabálykövetés. Növekvő és csökkenő számsorozatok felismerése, készítése.

Geometria

- A szabvány mértékegységek: mm, km, ml, cl, hl, g, t, másodperc.
- Átváltások szomszédos mértékegységek között.
- Hosszúság, távolság és idő mérése (egyszerű gyakorlati példák). Tudjon egyszerű számfeladatokat megoldani a tanult mértékegységekkel.
- Háromszög, négyzet, téglalap, sokszög létrehozása egyszerű módszerekkel, felismerésük, jellemzőik.
- Kör fogalmának tapasztalati ismerete.
- A szög fogalmának tapasztalati ismerete.
- A test és a síkidom közötti különbség megértése.
- Kocka, téglatest, felismerése, létrehozása, jellemzői.
- Gömb felismerése.
- Négyzet, téglalap kerülete.

4. évfolyam

Gondolkodási és megismerési módszerek

- Halmazba tartozó elemek közös tulajdonságainak felismerése megnevezése.
- Annak eldöntése, hogy egy elem beletartozik-e egy adott halmazba.

Számтан, algebra

- Számok írása, olvasása, helyi érték, alaki érték, valódi érték fogalma 10 000-es számkörben.
- Negatív számok a mindennapi életben (hőmérséklet, adósság).
- Törtek a mindennapi életben: 2, 3, 4, 10, 100 nevezőjű törtek megnevezése, lejegyzése szöveggel, előállítás hajtogatással, nyírással, rajzzal, színezéssel.
- Természetes számok nagyság szerinti összehasonlítása 10 000-es számkörben.

- A matematika különböző területein, az ésszerű becslés és a kerekítés alkalmazása.
- Fejben számolás 10000-ig nullára végződő egyszerű esetekben.
- A szorzó- és bennfoglaló tábla biztos ismerete 100-as számkörben.
- Összeg, különbség, szorzat, hányados, maradék fogalmának ismerete. Műveleti sorrend ismerete, alkalmazása.
- Négyjegyű számok összeadása, kivonása, szorzás egy- és kétjegyű számmal írásban.
- Osztás egyjegyű számmal írásban.
- Műveletek ellenőrzése.
- Szöveges feladat: a szöveg értelmezése, adatok kigyűjtése, megoldási terv, számolás, ellenőrzés, válaszadás.

Összefüggések, függvények, sorozatok

- Szabályfelismerés, szabálykövetés. Növekvő és csökkenő számsorozatok felismerése, készítése.

Geometria

- Egyenesek kölcsönös helyzetének felismerése: merőleges és párhuzamos egyenesek.
- A szabvány mértékegységek: mm, km, ml, cl, hl, g, t, másodperc. Átváltások eszköz segítségével.
- Hosszúság, távolság és idő mérése (egyszerű gyakorlati példák).
- Háromszög, négyzet, téglalap, sokszög felismerésük, jellemzőik.
- Kör fogalmának tapasztalati ismerete.
- A szög fogalmának tapasztalati ismerete: derékszög felismerése.
- A test és a síkidom közötti különbség megértése.
- Kocka, téglatest, felismerése, létrehozása, jellemzői.
- Gömb felismerése.
- Négyzet, téglalap kerülete.
- Négyzet, téglalap területének mérése különféle egységekkel, területlefedéssel.

Valószínűség, statisztika

- Tapasztalati adatok lejegyzése, táblázatba rendezése. Táblázat adatainak értelmezése.

Környezetismeret 3. évfolyam

Az élettelen környezet kölcsönhatásai

- Felismeri és csoportosítja az élettelen anyagokon az érzékelhető és mérhető tulajdonságokat (szín, alak, nagyság, felületi minőség, összenyomhatóság, tömeg, hőmérséklet, íz, szag, hang).
- Felismeri az egyes halmazállapotok jellemzőit, csoportosítja a különböző hétköznapi anyagokat halmazállapotuk szerint.
- Felismeri és megnevezi a víz megjelenését különböző halmazállapotokban és a víz körforgását.
- Megfigyeli és megnevezi a mozgások sokféleségét, csoportosítja a mozgásformákat: hely- és helyzetváltoztató mozgás.
- Felismeri és megnevezi a halmazállapot-változásokat: fagyás, olvadás, forrás, párolgás, lecsapódás.
- Megfogalmazza a tűz és az égés szerepét az ember életében.
- Megnevezi az égés feltételeit, éghető és nem éghető anyagokat csoportosít, égéssel

kapcsolatos vészhelyzeteket felismeri és megnevezi.

Élő környezetünk

- Megfigyeli, felismeri és megnevezi az életfeltételeket, életjelenségeket.
- Adott szempontok alapján élettelen anyagokat és élőlényeket összehasonlít, csoportosít.
- Felismeri és megnevezi a lágyszárú és fás szárú növények részeit (gyökérzet, szár, levél, virág, termés).
- Felismeri és megnevezi az állatok (emlősök – madarak – halak – rovarok – kétélűek – hüllők) testrészeit, jellemzőit és szaporodásukat. (pete, ikra, tojás, elevenszülő).
- Csoportosítja a növényeket (lágyszárú- fás szárú, lombhullató - örökzöld) és az állatokat (emlősök – madarak – halak – rovarok – kétélűek – hüllők; élőhely: hobbiállatok, a házban és a ház körül élő állatok, háziállatok, haszonállatok, hazai vadon élő állatok; életmód: ragadozók – növényevők – mindenevők).

Tájékozódás az időben

- Időjárási megfigyeléseket tesz és megnevezi az időjárás fő elemeit.
- Felismeri és megnevezi a csapadék formáit (eső, köd, hó).
- Megfigyeli és megnevezi a napszakok, évszakok váltakozását, jellemzőit, valamint a Föld mozgásait (keringés, forgás) és a napszakok, évszakok változásai közötti összefüggéseket.
- Megfelelő sorrendben sorolja fel a napszakokat, a hét napjait, a hónapokat, az évszakokat, ismeri ezek időtartamát, relációját.
- Felismeri és megnevezi az évszaknak megfelelő helyes öltözködést.
- Felismeri és megnevezi az emberi élet szakaszait (újszülött, csecsemő, kisgyermek, gyermek, serdülő, ifjú, felnőtt, idős).
- Megnevezi rövidebb-hosszabb ideig tartó folyamatokat (állatok fejlődése: rovarok és kétélűek fejlődése, növények csírázása, növekedése).

Tájékozódás térben

- Megnevezi a fő- és mellékvilágítóját.
- Felismeri és megnevezi a felszínformák: hegy, hegység, domb, dombság, völgy, medence, síkság jelölését a domborzati térképen.
- Felismeri és megnevezi a felszíni vizek fajtáit (ér, csermely, patak, folyó, folyam, tó).
- Megfigyeli a külső erők (szél, víz) felszínformáló munkáját.
- Megkülönböztet néhány térképfajtát: domborzati, közigazgatási, turista-, autós.
- Felismeri és megnevezi az alapvető térképeleket: felszínformák, vizek, települések, útvonalak, államhatárok.
- Felismeri lakóhelyének jellegzetes felszínformáit.

4. évfolyam

Hazánk, Magyarország

- Ismeri az alapvető térképeleket a domborzati és közigazgatási térképen.
- Tudja, hol helyezkedik el Magyarország a földgömbön, a Föld bolygó, Európa, Közép-Európa és a Kárpát-medence térképein.
- Térkép segítségével megnevezi Magyarország jellemző felszínformáit (síkság, hegy, hegység, domb, dombság), vizeit (patak, folyó, tó), ezeket terepasztalon vagy saját készítésű modellen előállítja. Leolvassa irányokat, távolságokat, magassági számokat.
- Térkép segítségével megmutatja hazánk nagytájakait, felismeri azok jellemző felszínformáit.

- Térkép segítségével megnevezi hazánk szomszédos országait, megyéit, saját megyéjét, megyeszékhelyét, környezetének nagyobb településeit, hazánk fővárosát, és ezeket megtalálja a térképen is.

Életközösségek lakóhelyünk környezetében

- Felismeri a lakóhelyéhez közeli életközösségek és az ott élő élőlények közötti különbségeket (pl. természetes – mesterséges életközösség, erdő – mező, rét – víz, vízpart – park, díszkert – zöldséges, gyümölcsöskert esetében).
- Megnevezi a megismert életközösségekre jellemző élőlényeket, használja az életközösségekhez kapcsolódó kifejezéseket.
- Algoritmus alapján megfigyeli és összehasonlítja a saját lakókörnyezetében, valamint hazánk természetes és mesterséges élőhelyein, életközösségeiben élő növények és állatok jellemzőit. A megfigyelt tulajdonságok alapján csoportokba rendezi azokat. Képes összeállítani táplálékláncokat.
- Konkrét példán keresztül megfigyeli és felismeri az élőhely, életmód és testfelépítés kapcsolatát.
- Példákkal mutatja be az emberi tevékenység természeti környezetre gyakorolt hatását. Felismeri a természetvédelem jelentőségét, mely anyagok szennyezhetik környezetünket a mindennapi életben, mely szokások vezetnek környezetünk károsításához. Egyéni és közösségi környezetvédelmi cselekvési formákat ismer meg és gyakorol közvetlen környezetében (pl. madárbarát kert, iskolakert kiépítésében, fenntartásában való részvétel, iskolai környezet kialakításában, rendben tartásában való részvétel, települési természet- és környezetvédelmi tevékenységben való részvétel).
- Elsajátít olyan szokásokat és viselkedésformákat, amelyek a károsítások megelőzésére irányulnak (pl. hulladékminimalizálás – anyagtakarékosság, újrahasználat és -felhasználás, tömegközlekedés, gyalogos vagy kerékpáros közlekedés előnyben részesítése, energiatakarékosság).

Testünk, egészségünk

- Felismeri és megnevezi az emberi test részeit, fő szerveit, ismeri ezek működését, szerepét.
- Megnevezi az érzékszerveket és azok szerepét a megismerési folyamatokban. Belátja az érzékszervek védelmének fontosságát, és ismeri ezek eszközeit, módjait.
- Ismer betegségeket, felismeri a legjellemzőbb betegségeket, a betegségek megelőzésének alapvető módjait.
- Tisztában van az egészséges életmód alapelveivel, összetevőivel, az emberi szervezet egészséges testi és lelki fejlődéséhez szükséges szokásokkal, azokat igyekszik betartani.
- Felismeri az egészséges, gondozott környezet jellemzőit. Megfogalmazza, milyen hatással van a környezet az egészségre.
- Megismeri a balesetek okait, a megelőzés fontosságát, a segítségkérés módjait.

Etika

1-2. évfolyam

- A tanuló életkorának megfelelő reális képpel rendelkezzen saját külső tulajdonságairól, tisztában legyen legfontosabb személyi adataival.
- Legyen képes felismerni és megnevezni saját jellemzőit, elkülöníteni külső és belső tulajdonságait.
- Képes legyen kapcsolatba lépni, kommunikálni környezete tagjaival, különféle beszédmódokat tudjon alkalmazni. A beszélgetés során tartsa be az udvarias társalgás elemi szabályait.
- Törekedjen rá, hogy érzelmeit a közösség számára elfogadható formában nyilvánítsa ki.
- Legyen képes érzéseit, gondolatait és fantáziaképeit vizuális, mozgásos vagy szóbeli eszközökkel kifejezni.
- Legyen képes felismerni és megjeleníteni az alapérzelmeket, valamint az alapérzelmeken túl megnevezni saját érzelmi állapotait.
- Tudja felismerni és megnevezni a szűkebb és a tágabb családtagjait, a rokonsági szinteket.
- Legyen képes megérteni és elkülöníteni a családi és az egyéb ünnepeket.
- Ismerje és életkorának megfelelően alkalmazza a beszélgetés alapvető szabályait, figyeljen társaira, és tartsa be a kommunikációs helyzetekhez kapcsolódó elvárásokat.
- Ismerje az állami, nemzeti és vallási ünnepek jelentését, a hozzájuk kapcsolódó jelképeket. Ismerkedjen társadalmunk kulturális életét alapvetően meghatározó zsidó-keresztény kultúra világképével és szokásrendszerével.
- Legyen képes megfogalmazni személyes felelősségét a természeti és tárgyi környezet iránt.

3-4. évfolyam

- A tanuló életkorának megfelelő szinten legyen képes saját külső és belső tulajdonságairól megnyilvánulni.
- Legyen képes figyelni az őt körülvevő emberekre és velük természetes módon, tisztelettel kommunikálni, másokkal kapcsolatot kialakítani.
- Érzelmileg kötődjön a magyar kultúrához, fogadja el az övétől eltérő kultúrák szokásait, hagyományait, tartsa tiszteletben azokat.
- Értse és fogadja el a szabályok fontosságát a közösségben, alkalmazkodjon hozzájuk.
- Képes legyen elvonatkoztatni és - a saját nézőpontjától eltérő módon - értékelni a környezetében történő eseményeket.
- Felismeri, hogy miért szükséges az élővilág védelme.
- Fogasztási szokásaiban példát hoz olyan elemekre, amelyek révén figyelembe vehetők a környezetvédelmi szempontok, és felhívja társai figyelmét is ezekre.

Vizuális kultúra

1. évfolyam

- Ismerje az évfolyam számára előírt alapvető eszközöket (pl. ceruza, ecset, olló, gyurma), és tudja azokat rendeltetésszerűen és biztonságosan használni.
- Tudja a felszerelését és munkakörnyezetét önállóan rendben tartani.
- Tudjon az életkornak megfelelő, felismerhető és azonosítható ábrázolást készíteni síkban vagy térben.
- Tudja élményeit és emlékeit egyszerűen kifejezni; képes legyen illusztrációt, síkbábót, létrehozni.
- Tudjon vizuális tulajdonságokat viszonyítani (pl. kisebb-nagyobb, sötétebb-világosabb).
- Ismerje fel a fő- és alapszíneket, a fehéret és a feketét.
- Tudjon vonal-, folt- és színeképzéssel egyszerű alkotást létrehozni.
- Szerezzen közvetlen tapasztalatot a sík, tömeg és térforma közötti különbségekről (érzékelés, tapasztalás).
- Ismerje és tudja ábrázolni az alapvető formákat: pont, egyenes, görbe, kör.
- Legyen képes egyszerű tárgyak és térbeli formák létrehozására különböző anyagokból (pl. papír, agyag/gyurma).
- A szobor, festmény, tárgy és épület közötti alapvető különbségeket ismerje fel.
- Legyen képes látványok, műalkotások néhány perces irányított megfigyelésére és szemlélésére.

2. évfolyam

- A képzelőerő és a belső képalkotás segítségével történő egyszerű vizuális megjelenítés.
- Az életkornak megfelelő, felismerhető és azonosítható ábrázolás készítése síkban.
- Az alkotótevékenységnek megfelelő, rendeltetésszerű és biztonságos anyag- és eszközhasználat fejlesztése, a környezettudatosság és az újrahasznosítás alapvető szempontjainak figyelembevételével (pl. hulladékanyagok használata).
- A felszerelés és a saját munkahely önálló rendben tartása.
- A közvetlen környezet és a hétköznapi vizuális jelek (pl. piktogramok, közlekedési táblák) megfigyelése és egyszerű értelmezése.
- A képalkotó tevékenységek közül személyes kifejező alkotások létrehozása egyénileg.
- Téralkotó feladatok során a személyes térbeli szükségletek és a legegyszerűbb térberendezési formák felismerése.
- Alkotótevékenység és látványok, műalkotások szemlélése során néhány alapvető forma, szín, vonal, térbeli hely és irány felismerése és tudatos használata.
- A szobor, festmény, tárgy és épület közötti különbségek biztos felismerése.
- Látványok, műalkotások néhány perces megfigyelése és az azokhoz kapcsolódó saját élmények elmondása.
- Az alkotó és befogadó tevékenység során a saját érzések és hangulatok felismerése és azok alapfokú vizuális vagy verbális kifejezése.

3. évfolyam

- Az alkotásra, megfigyelésre, elemzésre vonatkozó feladatok életkornak megfelelő és önálló értelmezése.
- Élmény- és emlékkifejezés vizuális megjelenítése; irodalmi vagy zenei élményekhez

kapcsolódó illusztrációk, síkbábok, jelek, ábrák készítése; egyszerű tárgyak alkotása.

- Az újként megismert anyagok, eszközök és technikák (pl. mintázás, papírmásé, kollázs) az alkotótevékenységnek megfelelő, rendeltetésszerű és biztonságos használata.
- A leghismertebb formák, színek, vonalak, térbeli helyek és irányok, illetve alapvető komponálási módok (pl. kiemelés, kompozíciós középpont) használata.
- A szobrászati, festészeti, tárgyművészeti és építészeti területek közötti különbségek megbízható differenciálása.
- Látványok és műalkotások megfigyelése során kialakult gondolatok, érzések és tetszésítélet megfogalmazása, elmondása.
- Legalább 2-3 nemzeti szimbólumunk (pl. címer, zászló) és alapvető népművészeti motívumunk felismerése és ábrázolása.

4. évfolyam

- Az alkotásra, megfigyelésre, elemzésre vonatkozó feladatok életkornak megfelelő értelmezése és önálló feladatmegoldásban való alkalmazása.
- Élmény- és emlékkifejezés, illusztráció készítése; síkbáb és egyszerű jelmez készítése; jelek, ábrák és plakátok készítése; egyszerű tárgyak alkotása.
- Az újként megismert anyagok, eszközök és technikák az alkotótevékenységnek megfelelő, rendeltetésszerű és biztonságos használata a balesetvédelmi szabályok betartásával.
- A legismertebb formák, színek, vonalak, térbeli helyek és irányok, illetve komponálási módok használata, amelyek megjelennek a látványok és műalkotások értelmezésében, leírásában is.
- Téralkotó feladatok során a személyes preferenciáknak és a funkciónak megfelelő térbeli szükségletek felismerése és egyszerű makettezése.
- A szobrászati, festészeti, tárgyművészeti és építészeti területek közötti különbségek további differenciálása (pl. festészen belül: arckép, csendélet, tájkép).
- Látványok és műalkotások megfigyelése során kialakult gondolatok és érzések elmondása a tantervben meghatározott legfontosabb fogalmak használatával, az életkornak megfelelően.
- Ismerjen legalább három magyar vagy egyetemes műalkotást és annak alkotóját.
- Tárgyalkotás és eszközhasználat során ismerje és következetesen alkalmazza a balesetvédelmi szabályokat.

Technika és tervezés

1. évfolyam

Tanulási eredmények, fejlesztési követelmények és ismeretek

- A hétköznapijainkban használatos természetes és mesterséges anyagok felismerése, csoportosítása, tulajdonságaik megfigyelése és érzékszervi vizsgálata.
- Az anyagok felhasználhatóságának megtapasztalása, a tapasztalatok egyszerű megfogalmazása.
- A fa, papír, fém, textil, fonal, műanyag, valamint természetes anyagok, termékek és magvak megismerése.
- Egyszerű tárgyak és alkotások készítése különböző anyagokból, az anyagok tulajdonságainak és megmunkálhatóságának figyelembevételével.
- Képlékeny anyagok alakítása, egyszerű papírmunkák és természetes anyagok felhasználása alkotótevékenység során.
- Egyszerű szöveges, rajzos és képi utasítások követése.
- A kézügyesség, a megfigyelőképesség, a kreativitás és az együttműködés fejlesztése.
- Aktív részvétel, önállóság és együttműködés a tevékenységek során.
- Az alkalmazott munkaeszközök biztonságos és balesetmentes használata.
- A munka során a rend és tisztaság fenntartása.
- A takarékos anyagfelhasználás és a környezettudatos magatartás megalapozása.
- A hulladékok szelektív gyűjtésének megismerése.
- Az otthon és az iskola környezetében végzett önellátó és családellátó tevékenységek megismerése.
- A rendrakás, terítés, öltözködés, növény- és állatgondozás, valamint a munkamegosztás jelentőségének felismerése.
- A napirend, a rendszeresség és a rendszeret iránti igény kialakítása.
- Az egészséges életmód alapjainak megismerése: egészséges táplálkozás, személyi higiénia, tisztálkodás és az évszaknak megfelelő öltözködés.
- A jeles napokhoz és ünnepekhez kapcsolódó szokások, jelképek és viselkedési szabályok megismerése.
- Ünnepi és alkalmi dekorációk, ajándéktárgyak, üdvözlőkártyák készítése különböző anyagokból.
- A közlekedési veszélyforrások felismerése.
- Az útesten való biztonságos átkelés szabályainak tudatos alkalmazása.
- A gyalogos közlekedés alapvető szabályainak megismerése.
- A kulturált és balesetmentes járműhasználat, valamint a tömegközlekedési eszközök használatának szabályai.

Fogalmak

természetes anyagok, mesterséges anyagok, termékek, magvak, fa, papír, fém, textil, fonal, műanyag, szín, árnyalat, átlátszóság, szag, keménység, rugalmasság, felületi simaság, anyagvizsgálat, képlékenységi, becslés, mérés, papírmunkák, hajtogatás, gyűrítés, sodrás, tépés, nyírás, díszítés, bábkészítés, anyagtakarékosság, újrahasznosítás, otthon, család, életmód, egészséges életmód, táplálkozás, higiénia, testápolás, öltözködés, munkamegosztás, napirend, takarékos, környezetvédelem, hulladék, szelektív hulladékgyűjtés, jeles nap, jelkép, ünnep, népszokás, viselkedéskultúra, öltözködéskultúra, dekoráció, esztétika, gyalogos közlekedés, kerékpáros közlekedés, tömegközlekedési eszközök, kulturált közlekedés, biztonságos járműhasználat.

2. évfolyam

- A hétköznapijainkban használatos természetes és mesterséges anyagok felismerése, tulajdonságaik megállapítása érzékszervi megfigyelések és vizsgálatok alapján.
- Az anyagok tulajdonságainak és felhasználhatóságának figyelembevétele az alkotótevékenység során.
- Egyszerű tárgyak tervezése és elkészítése mintakövetéssel, majd fokozatosan önállóan.
- Egyszerű szöveges, rajzos és képi utasítások értelmezése és követése.
- Az előkészítő, alakító, szerelő és felületkezelő műveletek életkornak megfelelő alkalmazása.
- A saját és társak munkájának megadott szempontok szerinti értékelése, a tapasztalatok megfogalmazása és következtetések levonása.
- Életkori szintnek megfelelő problémafelismerés és problémamegoldás.
- Képlékeny anyagok, papír, fa, fonál és szálas anyagok alakítása.
- Papírmunkák: hajtogatás, gyűrítés, sodrás, tépés, nyírás, díszítés, bábkészítés.
- Famunkák: darabolás, csiszolás, hegyezés.
- Fonalmunkák: hurkolás, fonás, csomózás.
- A munkaeszközök célszerű megválasztása és szakszerű, balesetmentes használata.
- A munka közbeni célszerű rend és tisztaság fenntartása.
- Az egészséges és biztonságos munkakörnyezet kialakítása.
- A célszerű takarékoság lehetőségeinek ismerete és alkalmazása.
- Takarékos anyag-, energia- és időgazdálkodás.
- Az újrahasznosítás és a szelektív hulladékgyűjtés fontosságának felismerése.
- A család szerepének, a családi munkamegosztásnak és az időbeosztásnak a megértése.
- Alapvető háztartási feladatok, eszközök és veszélyforrások ismerete.
- A háztartási balesetek megelőzésének lehetőségei.
- A napirend, a rendszeresség és a felelősségvállalás fontosságának felismerése.
- Az egészséges életmód és az egészségmegőrzés tevékenységeinek megismerése.
- Az egészséges táplálkozás alapjai, étkezési szokások, egyszerű ételkészítés, terítés, személyi higiénia és a célszerű, az évszaknak és alkalomnak megfelelő öltözködés.
- Rendezvények, ünnepek, jeles napok és népszokások megismerése.
- Az ünnepléshez kapcsolódó viselkedés- és öltözködéskultúra, valamint az ajándékozás kultúrájának megismerése.
- Aktuális ünnepi dekorációk, ajándéktárgyak, meghívók és üdvözlőkártyák készítése.
- A háztartási és közlekedési veszélyek tudatosítása.
- A gyalogos és kerékpáros közlekedés legfontosabb szabályainak megismerése és gyakorlása.
- Az útesten való átkelés szabályainak tudatos, készség szintű alkalmazása.
- A kulturált és biztonságos járműhasználat szabályainak gyakorlása, a tömegközlekedési helyzetek megismerése és szimulálása.
- A környezetben fellelhető szakmák és hivatások jellemzőinek megismerése, a munkatevékenységek és a munkamegosztás értékének felismerése.

Fogalmak: természetes anyag, mesterséges anyag, anyagvizsgálat, anyagi tulajdonság, képlékenységi, becslés, mérés, sablon, szálas anyag, hurkolás, fonás, csomózás, anyagtakarékosság, újrahasznosítás, fa, papír, fém, textil, fonál, műanyag, előkészítő művelet, alakító művelet, szerelő művelet, felületkezelés, munkamegosztás, otthon, család, életmód, lakás, családi ház, lakberendezés, egészséges életmód, táplálkozás, higiénia, testápolás, öltözködés, veszélyforrás, baleset, háztartási baleset, háztartás, házimunka, időbeosztás, napirend, szabadidő, takarékoság, környezetvédelem, hulladék, szelektív hulladékgyűjtés, jeles nap, jelkép, ünnep, népszokás,

viselkedéskultúra, öltözködéskultúra, munkaszervezés, dekoráció, esztétika, gyalogos közlekedés, kerékpáros közlekedés, tömegközlekedési eszközök, kulturált közlekedés, biztonságos járműhasználat.

3. évfolyam

- Képes a mindennapokban nélkülözhetetlen praktikus ismeretek – háztartási praktikák – elsajátítására.
- Legyen képes a közös értékek, szokások, hagyományok őrzésére, kulturált ünneplésre.
- Önállóan képes a hétköznapijainkban használatos anyagok felismerésére, tulajdonságaik megállapítására, érzékszervi megfigyelések és vizsgálatok alapján (szín, alak, átlátszóság, keménység, rugalmasság, felületi minőség), illetve a kapott tapasztalatok megfogalmazására. Alkotótevékenysége során figyelembe veszi az anyag tulajdonságait, felhasználhatóságát.
- Képes adott szempontok alapján egyszerűbb tárgyakat önállóan tervezni, készíteni, illetve alkalmazni tudja a tanult munkafolyamatokat. Egyszerű szöveges, rajzos és képi utasításokat hajt végre a tevékenysége során;
- Alkotótevékenysége során előkészítő, alakító, szerelő és felületkezelő műveleteket végez el.
- Egyszerű tárgyakat elkészíteni mintakövetéssel.
- Tudja a munkaeszközöket célszerűen megválasztani és szakszerűen, balesetmentesen használni.
- Takarékosan gazdálkodik az anyaggal, energiával, idővel.
- Rendet tart a környezetében.
- Szelektíven gyűjti a hulladékot.
- Felismeri, hogy tevékenysége során tud változtatni közvetlen környezetén, megóvhatja, javíthat annak állapotán.
- Otthoni és iskolai környezetének, tevékenységeinek balesetveszélyes helyzetait felismeri, és ismeri megelőzésük módját.
- Képes a gyalogosokra vonatkozó közlekedési szabályok tudatos készség szintű alkalmazására.
- A biztonságos kerékpárhasználat és tömegközlekedési eszközhasználat szabályainak ismerete, alkalmazása szituációs játékokban.
- Képes az aktív részvételre, önállóságra és együttműködésre a tevékenységek során. Saját és társai tevékenységét a kitűzött célok mentén, megadott szempontok szerint reálisan értékeli.
- Értékelés után megfogalmazza tapasztalatait, következtetéseket von le a későbbi eredményesebb munkavégzés érdekében.
- Felismeri az egymásért végzett munka fontosságát, a munkamegosztás értékét.
- Rendelkezik az életkorának megfelelő szintű problémafelismerési, problémamegoldási képességgel.
- Legyen képes elemi higiéniai és munkaszokások szabályos gyakorlati alkalmazására.
- Ismeri a környezetében fellelhető, megfigyelhető szakmák, hivatások jellemzőit.

4. évfolyam

- Mindennapokban nélkülözhetetlen, praktikus ismeretek – háztartási praktikák – elsajátítása és begyakorlása.
- Használati utasítások értő olvasása, betartása.

- Sikerélmények (a felfedezés és önálló próbálkozások öröme, motiváló hatás érvényesülése tárgyalkotásról).
- Önállóan képes a hétköznapijainkban használatos anyagok felismerésére, tulajdonságaik megállapítására, érzékszervi megfigyelések és vizsgálatok alapján (szín, alak, átlátszóság, keménység, rugalmasság, felületi minőség), illetve a kapott tapasztalatok megfogalmazására. Alkotótevékenysége során figyelembe veszi az anyag tulajdonságait, felhasználhatóságát.
- Egyszerű tárgyak elkészítése mintakövetéssel.
- Munkaeszközök célszerű megválasztása és szakszerű, balesetmentes használata.
- Takarékosan gazdálkodik az anyaggal, energiával, idővel.
- Rendet tart a környezetében.
- Szelektíven gyűjti a hulladékot.
- Felismeri, hogy tevékenysége során tud változtatni közvetlen környezetén, megóvhatja, javíthat annak állapotán.
- Otthoni és iskolai környezetének, tevékenységeinek balesetveszélyes helyzeteket felismeri, és ismeri megelőzésük módját.
- A gyalogosokra vonatkozó közlekedési szabályok tudatos, készségszintű alkalmazása.
- Képes az aktív részvételre, önállóságra és együttműködésre a tevékenységek során. Saját és társai tevékenységét a kitűzött célok mentén, megadott szempontok szerint reálisan értékeli.
- Értékelés után megfogalmazza tapasztalatait, következtetéseket von le a későbbi eredményesebb munkavégzés érdekében.
- Felismeri az egymásért végzett munka fontosságát, a munkamegosztás értékét.
- Rendelkezik az életkorának megfelelő szintű problémafelismerési, problémamegoldási képességgel.
- Elemi higiéniai és munkaszokások szabályos gyakorlati alkalmazása.
- Épített környezet, korszerű építmények megnevezése.
- Az anyagfeldolgozás általános jellemzőinek bemutatása.
- A technológiai lépések helyes alkalmazása konkrét feladatokban.
- Önálló tervezés és kivitelezés a tárgyalakításban.
- Legyen képes alkalmazni néhány kézműves technikát.

Testnevelés és sport

1-2. évfolyam

1. Gimnasztika és rendgyakorlatok

Minimálkövetelmények:

- A tanuló ismerje és alkalmazza az alapvető gimnasztikai gyakorlatokat tanári bemutatás és utasítás alapján.
- Tudja végrehajtani az egyszerű, 2–4 ütemű szabad- és eszközös gyakorlatokat.
- Ismerje és használja az alapvető térformákat: sor, oszlop, vonal, kör, szétszórt alakzat.
- Tudjon különböző alakzatokban járni és futni.
- Tudjon egyszerű statikus és dinamikus gimnasztikai gyakorlatokat végrehajtani.
- Vegyen részt a mozgékonyt, hajlékonyt és az alapvető izomerőt fejlesztő gyakorlatokban.
- Ismerje fel és törekedjen a helyes testtartásra.
- Értse és kövesse a testnevelési órán alkalmazott alapvető utasításokat.

Fogalmak: sor, oszlop, vonal, kör, szétszórt alakzat, menet, futás, gimnasztikai gyakorlat, utasítás, bemutatás, bot-, babzsák-, labda-, karika- és ugrókötel-gyakorlat.

2. Kúszások és mászások

Minimálkövetelmények:

- Ismerje és tartsa be a kúszások és mászások alapvető balesetvédelmi szabályait.
- Tudjon különböző irányokban és változó sebességgel kúszni és mászni.
- Tudjon egyszerű utánzó mozgásokat végrehajtani.
- Legyen képes az alapvető keresztező mozgások végrehajtására.
- Tudjon egyszerű akadálypályát teljesíteni.
- Vegyen részt kúszó- és mászófeladatokat tartalmazó játékokban, sor- és váltóversenyekben.
- Tudjon biztonságosan átmászni egyszerű akadályokon.

Fogalmak: kúszás, mászás, utánzó mozgás, irányváltoztatás, akadálypálya, sorverseny, váltóverseny, medvejárás, rákjárás, pókjárás, fókakúszás.

3. Járások, futások

Minimálkövetelmények:

- Tudjon előre, hátra és oldalra járni, egyenes és különböző alakzatokban.
- Tudjon egyszerű irányváltoztatásokat és fordulatokat végrehajtani.
- Tudjon különböző tempóban és ritmusban járni és futni.
- Tudjon alapvető utánzó járásokat végrehajtani.
- Ismerje és alkalmazza a futás alapvető technikai elemeit.
- Tudjon állórajtból, hangjelre indulni.
- Tudjon egyenes és irányváltásos futást végrehajtani.
- Vegyen részt sor- és váltóversenyekben.
- Tudjon rövid, folyamatos futást végrehajtani életkorának megfelelő tempóban.
- Futás közben törekedjen a ritmusos, összerendezett mozgásra.

Fogalmak: járás, futás, utánzó járás, mozgásirány, állórajt, rajtjel, sebesség, váltás, lépéshossz, térdemelés, saroklendítés.

4. Szökdelések, ugrások

Minimálkövetelmények:

- Tudjon helyben páros lábon szökdelni.
- Tudjon két lábon előre, hátra és oldalra szökdelni.

- Tudjon egyszerű szökdeléseket és ugrásokat különböző irányokban végrehajtani.
- Tudja alkalmazni a sasszé, az oldalazó szökdelés és az indiánszökdelés alapformáit.
- Tudjon célterületre vagy kijelölt helyre páros lábbal és egy lábbal ugrani.
- Tudjon kisebb akadályra fel- és leugrani biztonságosan.
- Tudjon páros lábról helyből felugrani és célpontot érinteni.
- Az ugrásokat és érkezéseket biztonságosan, megfelelő egyensúlyi helyzetben hajtsa végre.

Fogalmak: ugrás, felugrás, elugrás, szökdelés, indiánszökdelés, sasszé, oldalazó szökdelés, galopp, ritmus, elugrási hely, leérkezési hely.

5. Dobások, ütések

Minimálkövetelmények:

- Ismerje a dobások és eszközhasználat alapvető balesetvédelmi szabályait.
- Tudjon könnyű labdát két kézzel megfogni és biztonságosan továbbadni.
- Tudjon labdát feldobni és elkapni helyben, majd egyszerű mozgás közben.
- Tudjon labdát gurítani és alsó dobással társhoz juttatni.
- Tudjon kétkezes mellső lökést végrehajtani társhoz vagy célfelületre.
- Tudjon labdát különböző irányokba gurítani, dobni és elkapni.
- Tudjon egyszerű eszközzel labdát terelni kijelölt irányba vagy célfelületre.
- Törekedjen a dobás irányának és erejének szabályozására.

Fogalmak: dobás, gurítás, lökés, hajítás, terelés, ütés, célfelület, dobásirány, ütőfogás.

6. Támasz-, függés- és egyensúlygyakorlatok

Minimálkövetelmények:

- Tudjon egyszerű támaszhelyzeteket biztonságosan felvenni és megtartani.
- Tudjon egyszerű mellső, oldalsó és hátsó támaszokat végrehajtani.
- Tudjon alapvető egyensúlyi helyzeteket megtartani.
- Tudjon egyszerű mérlegállást végrehajtani.
- Tudjon gurulást és egyszerű gurulóátfordulást előre tanári segítséggel végrehajtani.
- Vegyen részt egyszerű talajgyakorlati feladatokban.
- Tudjon egyszerű akadálypályán támasz- és egyensúlygyakorlatokat végrehajtani.
- Tudjon egyszerű függőhelyzetet biztonságosan felvenni.
- Törekedjen a mozgások pontos, koordinált és biztonságos végrehajtására.

Fogalmak: támasz, függés, függőállás, egyensúly, gurulás, gurulóátfordulás, mérlegállás, mászás, térdelés, guggolás, alaplendület.

7. Labdás gyakorlatok

Minimálkövetelmények:

- Ismerje és tartsa be a labdás tevékenységek alapvető balesetmegelőzési szabályait.
- Tudjon labdát gurítani, dobni, elkapni és rúgni.
- Tudjon egyszerű labdavezetést kézzel és lábbal helyben, majd haladás közben végrehajtani.
- Tudjon labdát társhoz továbbítani különböző módokon.
- Tudjon labdát önállóan és társ segítségével kezelni.
- Tudjon egyszerű labdás ügyességi feladatokban részt venni.
- Tudjon egyszerű sportjáték-előkészítő játékokban együttműködni társaival.
- Tartsa be a játékok alapvető szabályait.
- A játékok során törekedjen az együttműködésre, a szabályok betartására és a sportszerű viselkedésre.

- Tudjon egyszerű célba dobási, gurítási és labdaátadási feladatokat teljesíteni.

Fogalmak: labdavezetés, labdaelkapás, labdakezelés, átadás, gurítás, dobás, rúgás, görgetés, célfelület, pattintás.

3. évfolyam

1. Gimnasztika és rendgyakorlatok

Minimálkövetelmények:

- A tanuló ismerje és megfelelően hajtsa végre az alapvető statikus és dinamikus gimnasztikai gyakorlatokat.
- Tudjon egyszerű, 2–4 ütemű szabad-, társas és kéziszergyakorlatokat bemutatás alapján önállóan végrehajtani.
- Ismerje és alkalmazza a legfontosabb térformákat: sor, oszlop, vonal, kör, szétszórt alakzat.
- Tudjon különböző alakzatokban menet- és futásgyakorlatokat végrehajtani.
- Vegyen részt a mozgékonytápot, hajlékonyságot és az alapvető izomerőt fejlesztő gyakorlatokban.
- Tudjon a helyes testtartást és testsémát fejlesztő egyszerű gyakorlatokat önállóan végrehajtani.
- Ismerjen és hajtsa végre egyszerű légző- és ellazulást segítő gyakorlatokat.
- Ismerje a bemelegítés alapvető gyakorlatait, és tudjon azokban önállóan részt venni.
- Tudjon egyszerű gimnasztikai gyakorlatokat zenére végrehajtani.
- Értse és kövesse a gyakorlatvezetés során alkalmazott utasításokat.

Fogalmak: sor, oszlop, vonal, kör, szétszórt alakzat, menet, futás, bemelegítés, gimnasztika, statikus és dinamikus gyakorlat, légzőgyakorlat, utasítás, bemutatás, bot-, babzsák-, labda-, karika- és ugrókötel-gyakorlat.

2. Kúszások és mászások

Minimálkövetelmények:

- Ismerje és következetesen tartsa be a kúzás és mászás alapvető balesetmegelőzési szabályait.
- Tudjon különböző irányokban és változó sebességgel kúzni és mászni.
- Tudjon egyszerű átbújásokat végrehajtani különböző akadályok alatt és között.
- Tudjon társával és csoportban együttműködve egyszerű kúzó- és mászófeladatokat végrehajtani.
- Tudjon vízszintes, ferde és függőleges helyzetű tornaszereken biztonságosan mozogni.
- Tudjon egyszerű akadálypályát önállóan teljesíteni.
- Vegyen részt egyéni, páros és csapatversenyekben.
- Tudjon különböző mászófeladatokat az irányok és a mozgássebesség változtatásával végrehajtani.
- Törekedjen a mozgások összerendezettségére és biztonságos végrehajtására.

Fogalmak: kúzás, mászás, átbújás, vízszintes, függőleges, akadálypálya, függés, páros feladat, csapatfeladat, mászás fel- és lefelé.

3. Járások, futások

Minimálkövetelmények:

- Tudjon előre, hátra, oldalra és váltakozó irányokba járni.
- Tudjon különböző kartartásokkal és egyszerű törzsmozgásokkal járásgyakorlatokat végrehajtani.
- Tudjon sarkon, talpélen és lábujjhegyen járni.

- Tudjon egyszerű egyensúlyvesztő és egyensúlyozó járásgyakorlatokat végrehajtani.
- Ismerje és tudja alkalmazni a térdemeléssel és saroklendítéssel futás alapformáját.
- Tudjon oldalazó futást és egyszerű keresztlépéseket végrehajtani.
- Tudjon különböző akadályok felett biztonságosan átfutni.
- Tudjon állórajtból különböző hang-, érintés- vagy vizuális jelre indulni.
- Tudjon rövid távon lendületes futást végrehajtani, a célvonalon átfutva.
- Vegyen részt sor- és váltóversenyekben, a váltás alapvető szabályainak betartásával.
- Tudjon egyenletes és változó tempójú futást végrehajtani.
- Tudjon futás közben irányt és sebességet változtatni.
- Legyen képes 6–8 percen keresztül folyamatos, életkorának megfelelő tempójú futásra.
- Futását jellemezze megfelelő ritmus, összerendezettség és lépésszabályozottság.

Fogalmak: futóritmus, futótempó, tempótartás, állórajt, rajtjel, célvonal, futósáv, másodperc, sprint, oldalazó futás, keresztlépés, váltás.

4. Szökdelések, ugrások

Minimálkövetelmények:

- Tudjon különböző ritmusban páros és egy lábon szökdelni.
- Tudjon indiánszökdelést, sasszét és oldalazó szökdelést megfelelő alaptechnikával végrehajtani.
- Tudjon előre, oldalra és hátra szökdelni, meghatározott területre vagy célra.
- Tudjon egyszerű sportlétra- és ugrókötélgyakorlatokat végrehajtani.
- Tudjon 20–30 cm-es akadályokra fel- és leugrani, illetve azokat átugrani.
- Tudjon rövid nekifutásból egy lábról elugrani és biztonságosan talajra érkezni.
- Tudjon egyszerű távolugrást végrehajtani rövid nekifutásból.
- Tudjon páros lábról helyből és rövid nekifutásból felugrani, célpontot elérni.
- Ismerje az ugrás főbb mozzanatait: lendületszerzés, elugrás, repülés, érkezés.
- Az ugrásokat megfelelő ritmusban és biztonságosan hajtsa végre.

Fogalmak: lendületszerzés, elugrás, elugró láb, lendítő láb, ugrókötélhajítás, ütem, elugró sáv, talajra érkezés, ismétlésszám, kísérletszám, távolugrás, magasugrás.

5. Dobások, ütések

Minimálkövetelmények:

- Ismerje és tartsa be a dobások és ütőeszközök használatának alapvető balesetvédelmi szabályait.
- Tudjon különböző méretű és tömegű labdákat biztonságosan megfogni, mozgatni és társának átadni.
- Tudjon labdát egy és két kézzel gurítani, lökni és hajítani.
- Tudjon különböző testhelyzetekből célra dobni.
- Tudjon egyszerű dobásokat és hajításokat rövid nekifutásból is végrehajtani.
- Tudjon könnyű dobóeszközt célra és távolságra hajítani.
- Tudjon labdát biztonságosan elkapni, illetve annak sebességét csökkenteni.
- Tudjon egyszerű vetési feladatokat végrehajtani.
- Ismerje a tenyeres és fonák ütés alapmozdulatait.
- Tudjon labdát ütővel vezetni, továbbítani és kijelölt célra ütni.
- Vegyen részt egyszerű ütős sportjátékokban és azok előkészítő gyakorlataiban.
- Vegyen részt dobó- és ütőfeladatokat tartalmazó sor- és váltóversenyekben.

Fogalmak: egykezes dobás, kétkezes dobás, lökés, vetés, hajítás, lendületszerzés, röppálya, kirepülési szög, távolság, tenyeres ütés, fonák ütés, csapóütés, labdaterelés.

6. Támasz-, függés- és egyensúlygyakorlatok

Minimálkövetelmények:

- Tudjon egyszerű támaszhelyzeteket biztonságosan felvenni és megtartani.
- Tudjon talajon, padon, zsámolyon és más egyszerű tornaszereken támaszgyakorlatokat végrehajtani.
- Tudjon egyszerű gurulóátfordulásokat végrehajtani.
- Tudjon segítséggel és megfelelő előkészítés után kézálási kísérletet végrehajtani.
- Tudjon egyszerű támaszugrásokat és felugrásokat biztonságosan végrehajtani.
- Tudjon különböző helyzetekben és szűkülő felületen egyensúlyozni.
- Tudjon egyszerű függőhelyzeteket biztonságosan felvenni és megtartani.
- Tudjon függésben egyszerű haladó és irányváltoztató feladatokat végrehajtani.
- Tudjon mászókulcsolással biztonságosan mászni rúdon vagy kötélén.
- Tudjon egyszerű akadálypályát támasz-, függés- és egyensúlygyakorlatokkal teljesíteni.
- Vegyen részt egyszerű páros és csoportos egyensúlygyakorlatokban.
- Törekedjen az esztétikus, összerendezett és biztonságos mozgásvégrehajtásra.
- Képes legyen a tanult mozgáselemek egyszerű összekapcsolására.

Fogalmak: támasz, függés, függőállás, kéztámasz, kézálás, gurulóátfordulás, zsugorfejjállás, egyensúly, hajlékonyság, segítségadás, mászókulcsolás, bakugrás, függőleges repülés.

7. Labdás gyakorlatok

Minimálkövetelmények:

- Ismerje és következetesen tartsa be a labdás tevékenységek balesetmegelőzési szabályait.
- Tudjon labdát kézzel és lábbal helyben, majd haladás közben vezetni.
- Tudjon labdát akadályok és társak figyelembevételével vezetni.
- Tudjon labdát egy és két kézzel gurítani, dobni és társhoz továbbítani.
- Tudjon labdát a láb különböző részeivel rúgni és irányítani.
- Tudjon labdát különböző irányokba görgetni, vezetni és továbbítani.
- Tudjon statikus és egyszerűen mozgó célra dobni vagy rúgni.
- Tudjon labdát biztonságosan elkapni és átvenni.
- Tudja alkalmazni az alapvető kosárérintés és alkarérintés mozdulatait.
- Tudjon egyszerű dekázási gyakorlatokat végrehajtani.
- Vegyen részt páros és csoportos labdás ügyességi feladatokban.
- Tudjon egyszerű sportjáték-előkészítő kisjátékokban együttműködni társaival.
- Ismerje és alkalmazza a társ megjátékozásának, a szemkontaktusnak és az üres terület keresésének alapjait.
- Játék közben tartsa be a tanult szabályokat, és törekedjen sportszerű magatartásra.
- Legyen képes a labdás alaptechnikák alkalmazására egyszerű, változó játékhelyzetekben.

Fogalmak: labdavezetés, alacsony és magas labdavezetés, labdaátadás, labdaelkapás, labdakezelés, gurítás, rúgás, görgetés, kosárérintés, alkarérintés, dekázás, szemkontaktus, érintőfelület, társ megjátékozása.

4. évfolyam

Mozgáskultúra-fejlesztés

- a tanult mozgásformákat összefüggő cselekvéssorokban, jól koordináltan kivitelezzi;
- a tanult mozgásforma könnyed és pontos kivitelezésének elsajátításáig fenntartja érzelmi-akaratú erőfeszítéseit; a sporttevékenysége során a szabályok betartására

törekszik.

Motorosképesség-fejlesztés

- megfelelő motoros képességszinttel rendelkezik az alapvető mozgásformák viszonylag önálló és tudatos végrehajtásához;
- olyan szintű relatív erővel rendelkezik, amely lehetővé teszi összefüggő cselekvéssorok kidolgozását, az elemek közötti összhang megteremtését.

Mozgáskészség-kialakítás – Mozgástanulás

- az alapvető mozgásformákat külsőleg meghatározott ritmushoz, társak mozgásához igazított sebességgel és dinamikával képes végrehajtani;

Versengések, versenyek

- a versengések és a versenyek közben toleráns a csapattársaival és az ellenfeleivel szemben;
- a versengések és a versenyek tudatos szereplője, a közösséget pozitívan alakító résztvevő;
- felismeri a sportszerű és sportszerűtlen magatartásformákat, betartja a sportszerű magatartás alapvető szabályait.

Prevenció, életvitel

- felismeri a különböző veszély- és baleseti forrásokat, elkerülésükhöz tanári segítséget kér;
- ismeri a keringési, légzési és mozgatórendszerét fejlesztő alapvető mozgásformákat;
- tanári irányítással, ellenőrzött formában végzi a testnevelés – számára nem ellenjavallt – mozgásanyagát;
- a családi háttere és a közvetlen környezete adta lehetőségeihez mértén rendszeresen végez testmozgást.

Egészséges testi fejlődés, Egészségfejlesztés

- az öltözködés és a higiéniai szokások terén teljesen önálló, adott esetben segíti társait;
- megismeri az életkorának megfelelő sporttáplálkozás alapelveit, képes különbséget tenni egészséges és egészségtelen tápanyagforrások között.

Gimnasztika és rendgyakorlatok – prevenció, relaxáció

- Ismeri a helyes testtartás egészségre gyakorolt pozitív hatásait.
- Ismeri a leggyakrabban alkalmazott statikus és dinamikus gimnasztikai elemek elnevezését és technikai végrehajtását.
- Megérti a gyakorlatvezetési módszereket, és a feladatokat a tanári utasításoknak megfelelően hajtja végre.
- Megismeri a szervezet általános bemelegítését szolgáló gyakorlatokat.
- Alakzatok (oszlop-, vonal-, kör- és szétszórt alakzat).
- Menet- és futásgyakorlatok végrehajtása különböző alakzatokban.
- 2-4 ütemű szabad-, társas- és kézisergyakorlatok bemutatás utáni, önálló végrehajtásra.
- A biológiailag helyes testtartást és testsémát kialakító gyakorlatok önálló végrehajtása.
- A tartó- és mozgatórendszer izomzatának erősítését szolgáló gyakorlatok helyes végrehajtása.

Kúszások és mászások

- A funkcionális hely- és helyzetváltoztató mozgásformáinak kombinációit változó

feltételek között koordináltan hajtja végre; valamint tanári segítséggel megvalósít a biomechanikailag helyes testtartás kialakítását elősegítő gyakorlatokat.

- A kúszások és mászások alapvető balesetmegelőzési szabályainak következetes és tudatos betartása.
- Kúszások, mászások, átbújások végrehajtása párban és csapatban (fizikai kontaktus nélkül a társak mozgásával azonos/eltérő formában, vagy fizikai kontaktussal kooperatív jelleggel, szerek használatával).
- Játékos utánzó mozgások és törzsizom-erősítő feladatok elvégzése különböző tornaszereken.
- Kúszások és mászások végrehajtása különböző vízszintes tornaszereken, rézsútos felületeken és/vagy függőleges irányban.
- Különböző akadálypályák leküzdése

Járások, futások

- Megfelelő általános állóképesség-fejlődés, valamint a funkcionális hely- és helyzetváltoztató mozgásformáinak kombinációit változó feltételek között koordináltan hajtja végre.
- Járások különböző irányokba (előre, hátra, oldalra és váltakozva), vegyes és aszimmetrikus kartartásokkal kombinálva.
- Járások egyensúlyvesztő feladatokkal (támadójárás, járás törzsfordításokkal, előre és oldalra hajlításokkal).
- Járások speciális alátámasztási felületeken: sarkon, talpéleken, lábujjhegyen, különböző irányokban és forgások közben.
- Saroklendítés és térdemelés futás közben sík talajon és kis akadályok felett, előre, hátra és oldalra végzett karkörzésekkel.
- Oldalazó futás keresztlépésekkel és szimmetrikus kartartásokkal.
- Sor- és váltóversenyek szemből, hátulról és váltózónából történő váltással, különböző technikai feladatokkal.
- Futások fix akadályok felett, valamint állórajt különböző hangjelekre, érintésre vagy vizuális ingerekre.
- 30 méteres síkfutás sávban az állórajt szabályai szerint, lendületes átfutással a célvonalon.
- Folyamatos, játékos futások különböző terepviszonyok között
- Páros és csoportos futások tempótartással és tempóváltással, gyors irány- és sebességváltásokkal.

Szökdelések, ugrások

- Indiánszökdelés ellentétes és azonos karlendítéssel; sasszé és oldalazó szökdelések páros karlendítésekkel és karkörzésekkel.
- Ritmusra végrehajtott helyben szökdelések 2-4 lábhelyzet folyamatos váltogatásával, valamint páros zárt és egy lábon végzett ugrókötel-hajtások közben.
- Szökdelések helyváltoztatással (előre, oldalra, hátra), meghatározott célterületekre.
- Elugrások páros lábon és egy lábon akadályok nélkül, valamint 20-30 cm-es akadályokra (zsámolyra) fel, le, illetve azon átugorva (8-10 ismétléssel).
- Távolugrás rövid lendületből: maximum 10 méteres nekifutásból, egy lábról történő elugrással, 60 cm-es elugrósáv használatával, szivacsba vagy homokgödörbe érkezéssel guggoló helyzetbe.
- Páros lábról történő felugrások helyből és 1-2 lépés nekifutásból, a levegőben elhelyezett céltárgyak elérésére törekedve.

Dobások, ütések

- A manipulációs alapmozdulatokat (hajítás, lökés, dobás, ütés) térben és időben koordináltan, célirányosan kivitelezni.
- Kislabdahajítás és különböző súlyú/méretű labdák dobásának végrehajtása egykezes és kétkezes technikákkal.
- Célbadozások és távolsági dobások végzése álló helyzetből és rövid lendületszerzésből.
- Alapvető ütőmozdulatok koordinációjának elsajátítása kézzel, illetve egyszerűbb ütőeszközökkel.

Támasz-, függés- és egyensúlygyakorlatok

- A tanuló tanári segítséggel megvalósít a biomechanikailag helyes testtartás kialakítását elősegítő gyakorlatokat.
- A támasz- és függésgyakorlatok végrehajtásában a testtömegéhez igazodó erő- és egyensúlyozási képességgel rendelkezik.
- A tanuló fejlett tér-, izom- és egyensúlyérzéssel rendelkezik a statikus és dinamikus helyzetekben.
- Tudatosítja a helyes testtartást, és megjelenik benne az esztétikus mozgásvégrehajtás igénye.
- Képes a mozgásritmus térbeli, időbeli és dinamikai jellemzőit összehangoltan koordinálni.
- Megteremti a feladatokhoz szükséges önfegyelmet, és képes saját fizikai vagy mentális gátlásainak legyőzésére.
- Elbíri saját testtömegét a különböző függő- és támaszhelyzetek megtartása, valamint változtatása során.

Labdás gyakorlatok

- A megtanultak birtokában örömmel, a csapat teljes jogú tagjaként vesz részt a játékokban.
- Játék közben az egyszerű alaptaktikai elemek tudatos alkalmazására törekszik, játék- és együttműködési készsége aktívan megmutatkozik.
- Célszerűen alkalmazza a sportági jellegű mozgásformákat a különböző sportjáték-előkészítő kisjátékokban.
- Játéktevékenysége közben következetesen betartja a tanult szabályokat, és a szabályjátékok során törekszik az egészséges versenyszellem (fair play) megőrzésére.
- *Labdavezetés és kontroll:* Labdavezetési módok végrehajtása helyben és haladással, kézzel és lábbal egyaránt. A feladatok kivitelezése statikus helyzetű akadályok, valamint dinamikusan változó mozgást végző társa(k) figyelembevételével és kerülésével. Labdagörgetések gyakorlása kézzel és lábbal egyenes vonalon előre, oldalra, hátra, körbe vagy változó irányokba.
- *Manipuláció különböző szerekekkel:* Labdavezetési, egy- és kétkezes gurítási, dobási, valamint a lábfej különböző részeivel történő rúgási feladatok végrehajtása különböző méretű és tömegű labdákkal, mozgó társ vagy társak folyamatos bevonásával, többféle irányba.
- *Célzások és indítások:* Dobások és rúgások végrehajtása helyből, statikus helyzetű vagy dinamikusan változó mozgást végző célfelületekre és kapukra.
- *Labdaérzék és sportági alaptechnikák:* Kézzel történő kosárérintés és alkarérintés (röplabda-előkészítés), lábbal történő dekázás (labdarúgás-előkészítés), valamint a

fejvel történő pattintó érintések alaptechnikájának elsajátítása. Egyszerű egyéni és páros gyakorlatok kivitelezése változatos specifikus szerekekkel (pl. lufival, különböző méretű gumilabdákkal, könnyített röplabdával).

- *Versengések és taktikai feladatok:* Páros és csoportos versengések szervezése a labdaérintés, a pontosság és a hibaszázalék csökkentése érdekében. Időkényszer és térbeli korlátok melletti feladatmegoldások integrálása a gyakorlásba. A labdás alaptechnikák alkalmazása összetett, a figyelem megosztását szükségessé tevő feladatokban, az idő- és térbeli szerkezeti összetevők, valamint az energiabefektetés tudatos variálásával.

Testnevelési és népi játékok

- Játéktevékenysége közben következetesen betartja a tanult szabályokat.
- A szabályjátékok közben aktívan törekszik az egészséges versenyszellem (fair play) megőrzésére.
- A megtanultak birtokában örömmel, a csapat teljes jogú tagjaként vesz részt a játékokban.
- A tanuló a testnevelési és népi játékokban tudatosan, célszerűen alkalmazza az alapvető mozgásformákat.
- Játék közben az egyszerű alaptaktikai elemek tudatos alkalmazására törekszik, játék- és együttműködési készsége egyértelműen megmutatkozik.
- Célszerűen alkalmazza a sportági jellegű mozgásformákat a sportjáték-előkészítő kisjátékokban.
- Labdás ügyességi szintje lehetővé teszi az egyszerű taktikai helyzetekre épülő folyamatos, célszerű játéktevékenységet.
- Tudatosítja a különböző játékformák balesetmegelőzési szabályait, és azokat következetesen betartja.

Küzdőfeladatok és -játékok

- A tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére a játéktevékenysége közben következetesen betartja a tanult szabályokat.
- A szabályjátékok közben kiemelten törekszik az egészséges versenyszellem (fair play) és a sportszerűség megőrzésére.
- Ismeri és képes szakszerűen megnevezni a küzdőfeladatok, az esések és a tompítások játék- és baleset-megelőzési szabályait.
- Vállalja a társakkal szembeni közvetlen fizikai kontaktust, és sportszerű, tiszta test-test elleni küzdelmet valósít meg.
- Ismeri a birkózó jellegű mozgásformák, valamint a grundbirkózás hivatalos játékszabályait, és tudatosan törekszik azok betartására.
- Tudatosítja magában a sérülésmentes eséstechnikák és gördülések vezető műveleteit, valamint a végrehajtás kulcsmozzanatait.

Foglalkozások alternatív környezetben

- Nyitott az alapvető mozgásformák újszerű és alternatív, szabadtéri környezetben történő alkalmazására és végrehajtására.
- Ellenőrzött tevékenység keretében magabiztosan és aktívan mozog a szabad levegőn.
- Tudatosan felkészül az időjárás kellemetlen hatásainak elviselésére és kezelésére sportolás közben.
- A szabadban végzett foglalkozások során nem csupán ügyel a környezete tisztaságára és rendjére, hanem erre aktívan felhívja társai figyelmét is (környezettudatosság)

Ének-zene

1. évfolyam

- A tanulók legalább 20 gyermekdalt és népdalt emlékezetből, a kapcsolódó játékokkal együtt előadnak. Életkoruknak és hangi sajátosságaiknak megfelelő hangmagasságban, tiszta intonációra törekedve, jó testtartással, helyes légzéssel, megfelelő tempóban és artikulálva énekelnek. A dalokhoz kapcsolódó játékokban, táncokban aktívan részt vesznek.
- Érzékelik és hangoztatják az egyenletes mérőt, felismerik az ütemhangsúlyt, és tájékozódnak a 2/4-es ütemben. Felismerik és hangoztatják a negyed, a nyolcadpár és a fél értékű ritmusokat, valamint a negyed- és félértékű szüneteket. Felismerik és használják az ütemvonalat, a záróvonalat és az ismétlőjelet. Egyszerű mondókákat és ritmusokat rögtönöznek.
- Megfigyelik és megkülönböztetik a magas és mély hangokat, a különböző hangszíneket és a hangerő változásait. A tanult dalokat tanári segítséggel szolmizálva éneklük, a szolmizációs hangokat kézjelekkel mutatják. Megismerik a pentaton hangkészlet hangjait, és fejlődik belső hallásuk.
- Egyszerű kottában tájékozódnak, a hallás után tanult dalokat kottaképről felismerik. Tanári segítséggel egyszerű ritmusokat és dallamfordulatokat írnak le.
- A zenehallgatás során figyelemmel kísérik a hallott zeneműveket, egyre hosszabb zenei részletekre képesek figyelni, és a hallott zenét megadott szempontok alapján megfigyelik. Felismerik és megkülönböztetik a gyermekkar és a vegyeskar, valamint a szólóhangszer és a zenekar hangzását. A zene által kiváltott érzéseiket szóval, rajzzal, táncsal vagy szabad mozgással fejezik ki.

2. évfolyam

A tanulók 20 tanult gyermekdalt, népdalt és népi mondókát emlékezetből, életkoruknak és hangi sajátosságaiknak megfelelő hangmagasságban, tiszta intonációra törekedve, megfelelő tempóban és kifejezően énekelnek. A tanult dalokhoz kapcsolódó játékokban, táncokban és dramatizált előadásokban osztálytársaikkal aktívan részt vesznek. Az új dalokat rövid előkészítést követően, hallás után képesek megtanulni.

Az egyenletes mérőt, az ütemhangsúlyt és a ritmust érzékelik és hangoztatják, tartják a tempót, valamint érzékelik a tempó változását. A 2/4-es és 4/4-es metrumot helyesen hangsúlyozzák. Felismerik és megszólaltatják a tanult ritmikai elemeket, a negyed, a nyolcadpár és a fél értékű ritmusokat, valamint a negyed és fél értékű szünetet. Tájékozódnak a 2/4-es ütemben, felismerik és használják az ütemvonalat, a záróvonalat és az ismétlőjelet. Egyszerű ritmussorokat és mondókákat rögtönöznek, egyszerű formában ritmusként és osztinátót alkalmaznak, és részt vesznek a generatív játékokban és feladatokban.

A tanult zenei elemeket, a ritmust és a dallamot felismerik egyszerű kottaképről, kézjelről és betűkottáról. A megismert ritmikai elemeket tartalmazó ritmusgyakorlatokat csoportosan és egyénileg is pontosan, folyamatosan megszólaltatják. A tanult dalok stílusában megszerkesztett rövid dallamfordulatokat kézjelről, betűkottáról és tanári segítséggel szolmizálva éneklük.

A tanult dalokat szolmizálva éneklük, a szolmizációs hangokat kézjelekkel mutatják. Megismerik és alkalmazzák a pentaton hangkészlet hangjait, kiegészítve az alsó „lá” hanggal. Fejlődik belső hallásuk, és egyszerű dallamsorokat rögtönöznek. Egyszerű formában kánont énekelnek.

Egyszerű kottában tájékozódnak, felismerik a kottakép alapvető elemeit. Tanári segítséggel egyszerű ritmusokat és dallamfordulatokat írnak le a tanult ritmusértékekkel és dallamhangokkal. Fokozatosan megismerkednek a lá–szó–mi–ré–dó és az alsó lá szolmizációs hangok lejegyzésével, különböző hangmagasságokban.

A zenehallgatás során tudatosan és figyelmesen követik a hallott zeneműveket. Megfigyelik és

megkülönböztetik a hangerő, a hangszín és a hangmagasság változásait, az emberi hangfajtákat, a gyermekkar és a vegyeskar hangzását, valamint a szólóhangszer és a zenekar hangzását. Felismerik a zongora hangját. Egyre hosszabb zenei részletekre képesek figyelni, és tanári kérdések segítségével beszámolnak zenehallgatási tapasztalataikról. Zenehallgatási élményeiket szóval, rajzzal, tánccal vagy szabad mozgás improvizációval fejezik ki.

3.évfolyam

- A tanuló legalább **40 gyermekjátékdalt és magyar népdalt** ismer, és a tanult dalokat emlékezetből, megfelelő hangmagasságban elénekli.
- A tanuló csoportosan bátran és törekszik tisztán énekelni, a dalok szövegtartalmát és hangulatát kifejezve.
- A tanuló ismeri a tanult dalokhoz kapcsolódó fontosabb népszokásokat, jeles napokat és hagyományokat.
- A tanuló felismeri és alkalmazza a 2/4-es és 4/4-es ütemet, valamint a tanult alapvető ritmusértékeket.
- A tanuló ritmizálva szólaltat meg mondókákat és gyermekverseket, valamint egyszerű ritmussorokat alkot.
- A tanuló felismeri és alkalmazza a tanult szolmizációs hangokat, és tanári segítséggel kézjelről énekel.
- A tanuló hallás után rövid ritmusokat és dallamfordulatokat képes visszaénekelni.
- A tanuló kottaképről felismeri a tanult ritmikai és dallami elemeket.
- A tanuló tanári segítséggel egyszerű ritmusokat képes leírni.
- A tanuló a hallgatott zenében felismeri az alapvető zenei karaktereket és hangszíneket.
- A tanuló megkülönbözteti a szólóhangszert és a zenekari hangzást.
- A tanuló zenei élményeit szóban, rajzban, mozgással vagy tánccal képes kifejezni.
- A tanuló aktívan részt vesz az éneklésben, zenei játékokban és egyszerű ritmusos, improvizációs feladatokban.

4. évfolyam

- A tanuló legalább **40 gyermekjátékdalt és magyar népdalt** ismer, és a tanult dalokat emlékezetből, megfelelő hangmagasságban, törekedve a tiszta intonációra elénekli.
- A tanuló csoportosan és lehetőség szerint önállóan is magabiztosan, kifejezően énekel.
- A tanuló emlékezetből elénekli a Himnuszt, és ismeri a tanult népdalokhoz kapcsolódó fontosabb népszokásokat és jeles napokat.
- A tanuló felismeri és alkalmazza a 2/4-es, 3/4-es és 4/4-es ütemfajtát, valamint a tanult ritmikai elemeket, köztük a szinkópát, a nyújtott és éles ritmust.
- A tanuló pontosan megszólaltat egyszerű ritmussorokat, és képes ritmusvariációt, rövid ritmussort alkotni.
- A tanuló ismeri és alkalmazza a tanult szolmizációs hangokat, és kézjelről, illetve szolmizálva is énekel.
- A tanuló felismeri a pentaton és hétfokú dallamokat, és tanári segítséggel szolmizálva elénekli azokat.
- A tanuló kottaképről felismeri a tanult ritmikai és dallami elemeket, és tanári segítséggel egyszerű ritmusokat és dallamfordulatokat ír le.
- A tanuló megkülönbözteti a népdalfeldolgozásokat az egyéb szimfonikus művektől, valamint a szólóéneket, a gyermekkar és a zenekar hangzását.

- A tanuló felismeri a zenében az azonosságot, hasonlóságot, különbözőséget, variációt és a visszatérést.
- A tanuló felismeri az egyszerű zenei formákat, valamint a szólóéneket és a duett alapvető jellegzetességeit.
- A tanuló a hallgatott zenék hangulatát, karakterét és a zene által kiváltott élményeit szóban, rajzban, mozgással vagy tánccal képes kifejezni.
- A tanuló aktívan és együttműködően vesz részt az énekes, ritmikai, zenehallgatási és kreatív zenei feladatokban.

Digitális kultúra 3.évfolyam

A tanuló

-
- Tudjon megnevezni néhány, közvetlen környezetében használt informatikai eszközt, és ismerje azok alapvető funkcióit.
- Legyen képes életkorának megfelelően önállóan használni digitális tananyagokat, oktatójátékokat és egyszerű alkalmazásokat a tanulás támogatására, információgyűjtésre, gyakorlásra és ismeretszerzésre.
- Tudjon az ismert informatikai eszközök és alkalmazások közül kiválasztani az adott feladat vagy probléma megoldásához legmegfelelőbb eszközt.
- Legyen képes egyszerű grafikai alkalmazások használatával digitális produktumot készíteni, azt megadott szempontok alapján értékelni és szükség szerint módosítani.
- Tudjon egyszerű prezentációt vagy más, a tanulást segítő digitális dokumentumot létrehozni.
- Legyen képes információkat keresni és gyűjteni az interneten, a talált adatokat a tanulás és digitális produktumok készítése során felhasználni, a kapott információkat egyszerű szempontok alapján értékelni.
- Ismerje a személyes adatok védelmének jelentőségét, ismerje fel a digitális környezet néhány veszélyét.
- Legyen képes az egyszerűbb problémák felismerésére és lépésekre bontására.

4.évfolyam

A tanuló

-
- Legyen képes megnevezni a digitális környezet elemeit, ismerje a fontosabb jellemzőket.
- Ismeretei bővítése, ismeretfeldolgozása és egyéni érdeklődésének kielégítése céljából legyen képes alkalmazni önállóan az életkori sajátosságainak megfelelő digitális szoftvereket, valamint tudjon tájékozódni a kisiskolások számára fejlesztett digitális tananyag-lelőhelyeken és információs portálokon.
- Legyen képes a feladatok és problémák megoldásához megfelelő digitális eszközt, alkalmazást vagy felhasználói felületet választani és alapvető feladatokat önállóan vagy segítséggel informatikai eszközök alkalmazásával megoldani.
- Tudjon egyszerű rajzokat, ábrákat és bemutatókat készíteni számítógépes programokkal, emellett megadott szempontok szerint véleményezni, értékelni és átalakítani a digitális munkákat.
- Legyen képes információt keresni az interneten, kiszűrni a releváns és a hamis adatokat, a megtalált információkat felhasználni saját digitális munkái elkészítéséhez.
- A feladatok és problémák megoldásához legyen képes a számára ismert digitális alkalmazások, applikációk, digitális tananyagok és képességfejlesztő programok közül a megfelelő eszközt kiválasztani.
- A tanuló ismerje a személyes adatok védelmének fontosságát és a digitális világ alapvető veszélyeit, emellett biztonságosan tudja használni a digitális kommunikációs és kapcsolattartási lehetőségeket.
- Legyen képes adott szempontok és feltételek alapján egyszerű kódsorozatot tervezni, majd azt programozható eszközön vagy digitális környezetben végrehajtani.

A felső tagozat osztályozó és javító vizsga minimál követelményei

Magyar nyelv

5.évfolyam

1. Kommunikáció

Minimum követelmény: megkülönböztetni a verbális és nem verbális jeleket; képes kulturáltan megszólalni, kérdezni, összefüggően válaszolni.

Ajánlott, a további sikeres eredményekhez szükséges: felismerni a kommunikáció alapvető tényezőit; egyszerű kommunikációs helyzeteket értelmezni;

2. Helyesírás

Minimum követelmény: betűrend, elválasztás, helyesírási alapelvek felismerése alkalmazása

Ajánlott, a további sikeres eredményekhez szükséges: képes a helyesírási szótárt használni.

3. Szóelemek, szavak

Minimum követelmény: szótó, toldalékok (képző, jel, rag) felismerése, alkalmazása, képes a szavakat szóelemekere bontani, azokat megnevezni

Ajánlott, a további sikeres eredményekhez szükséges: egyszerű és összetett szó elkülönítése, a pontos szóelemi fajtákat ismeri (milyen képző, milyen jel, milyen rag)

4. Hangalak és jelentés

Minimum követelmény: egyjelentésű, többjelentésű, azonos alakú szavak megkülönböztetése, rokon értelmű szavak ismerete, ellentétes jelentésű szavak ismerete

Ajánlott, a további sikeres eredményekhez szükséges: hasonló alakú szavak, hangutánzó és hangulatfestő szavak ismerete, szólások és közmondások

5. Szövegértés és szövegalkotás

Minimum követelmény: értően elolvas egy életkorának megfelelő szöveget; kiemeli a lényegét; összefoglalja a szöveget; válaszol a szövegre vonatkozó kérdésekre; képes egyszerű jellemzést készíteni; röviden

Ajánlott, a további sikeres eredményekhez szükséges: képes egyszerű vázlatot készíteni; tud hagyományos vagy elektronikus levelet írni, ismeri az elbeszélés és leírás alapjait; képes plakátot, meghívót, könyvismertetőt írni, digitális szövegalkotás, kreatív írás

6. Nyelvi szintek

Minimum követelmény: hangrend, mássalhangzótörvények(hasonulások) felismerése

Ajánlott, a további sikeres eredményekhez szükséges: illeszkedés, hiátus, mássalhangzótörvények (hasonulásokon túl)

7. Ajánlott még: könyvtárhasználat;

5. évfolyam

Szövegalkotás: Egy megadott témáról, a címnek megfelelően, fél oldalban (5-6 mondat) ki tudja fejteni gondolatait. A fogalmazást tagolja: a bevezetés, tárgyalás, befejezés egységekre. Munkája tartalmas, logikus.

Szövegértés: Könnyen érthető (1-2 oldalnyi) szövegben tájékozódik. Az utasítást megérti, és annak megfelelően dolgozik. A neveket, adatokat, összefüggéseket megtalálja. Kevés adatot, számjegyet tartalmazó táblázatot vagy grafikont is megért. Alapvető szavak jelentését ismeri, és szövegben alkalmazni tudja.

Nyelv(tan)i ismeretek: felismeri az alapszófajokat (ige, főnév, melléknév, számnév, névmások, igenevek, határozószó)

Helyesírás: Le tudja írni helyesen: az igeötös igéket, a tulajdonnév egyszerűbb fajtái, tulajdonnevek –i képzős alakjai. A mondatvégi írásjelet a beszélő szándékának megfelelően használja. Írásképe olvasható.

6. évfolyam

Szövegalkotás: Egy oldalnyi terjedelemben (8-10 mondat) tud elbeszélést vagy jellemzést írni. Egy irodalmi művel/ szereplővel kapcsolatban összefüggően ki tudja fejteni gondolatait. Érvelni képes egy megadott témában. Van saját véleménye az olvasott művel kapcsolatban, és azt el tudja mondani.

Szövegértés: Hosszabb szövegben is tájékozódik, megérti az olvasottakat. Megtalálja az utasításnak megfelelő információt, az összefüggéseket észreveszi, tud következtetést levonni. Saját szavaival meg tudja fogalmazni a választ. Néhány pontos vázlatot tud írni a szöveghez. Alapvető szavak jelentését ismeri, és szövegben alkalmazni tudja.

Nyelv(tan)i ismeretek: Felismeri és tudja alkalmazni a beszélő szándéka szerinti mondatfajtákat (kijelentő, kérdő, felkiáltó, felszólító, óhajtó mondat). Elemzéssel meg tudja keresni a mondatban a fontosabb mondatrészeket (állítmány, alany, tárgy, helyhatározó, időhatározó, módhatározó, eszközhatározó, társhatározó, állapothatározó, minőség-, mennyiség-, birtokos jelző). Ábrázolja mondatábrával a mondatrészek közötti összefüggést.

Helyesírás: Le tudja írni helyesen: az igekötős igéket, a tulajdonneveket és az összetett szavakat. A mondatvégi írásjelet a beszélő szándékának megfelelően használja. Írásképe olvasható.

7. évfolyam

1. Összetett mondat

Minimum követelmény: felismerni az összetett mondatot; elkülöníteni az alárendelést és mellérendelést; felismerni a főbb kapcsolatokat;

Ajánlott, a további sikeres eredményekhez szükséges: helyesen központoszni; az idézés alapvető szabályait alkalmazni.

2. Nyelvtörténet és nyelvrokonság

Minimum követelmény: nyelvcsalád; nyelvrokonság; magyar nyelv eredete;

Ajánlott, a további sikeres eredményekhez szükséges: nyelvemlék; rovásírás; jövevényszó; nyelvújítás.

3. Szövegértés, szövegalkotás

Minimum követelmény: önálló szövegértés; lényegkiemelés; következtetés; információk összevetése; érvelő szöveg értelmezése; saját álláspont megfogalmazása; érv és cáfolat alkalmazása; logikusan felépített fogalmazás;

Ajánlott, a további sikeres eredményekhez szükséges: megfelelő digitális szövegalkotás, elemző olvasás, kulcsszavazás, vázlatírást, gondolati váz készítése

4. ABSZOLÚT MINIMUM – ami nélkül nem lehet továbblépni a középiskolába: a szófajok; a mondatrészek; a szószerkezetek; az egyszerű mondatot elemzése; az összetett mondat alapvető típusait felismerése; az alapvető központoszás alkalmazása; helyesen írni a tanult esetekben; értőn olvasni; lényegét kiemelni; összefoglalni; érvelni; önálló, összefüggő szöveget írni; különböző kommunikációs helyzetekhez alkalmazkodni;

Ajánlott, a további sikeres eredményekhez szükséges: alapvető nyelvtörténeti és nyelvrokonsági ismeretekkel rendelkezni, felvételi feladattípusok; összetett mondatok részletes elemzése; idézés változatai; retorikai szövegalkotás; érvelő fogalmazás; digitális szövegek kritikus értelmezése; nyelvi manipuláció; stilisztikai tudatosság.

Irodalom

5. évfolyam

1. Család, otthon, nemzet

Minimum követelmény: mese, monda, mítosz, rímek ismerete

Ajánlott, a további sikeres eredményekhez szükséges: bibliai történetek, szülőföld, táj, keretes szerkezet

2. János vitéz

Minimum követelmény: ismeri a mű cselekményét; felismeri a fő fordulópontokat, érti a mű szerkezetét; ismeri a főbb szereplőket; képes a főbb szereplők jellemzésére; felismeri a mű verses epikai jellegét, a mű műfaját; felismeri a hasonlatot, metaforát, megszemélyesítést; alapvetően érti az ütemhangsúlyos verselést és a felező tizenkettest.

Ajánlott, a további sikeres eredményekhez szükséges: János vitéz (nyelvi alakzatok, stílus), Petőfi Sándor életrajza

3. Regény

Minimum követelmény: A Pál utcai fiúk műfajának ismerete, a szerkezetének ismerete, a mű fordulópontjainak értelmezése, véleményalkotás. A főbb szereplők jellemzése.

Ajánlott, a további sikeres eredményekhez szükséges: A Bogáncs vagy A koppányi aga testamentuma vagy A kis herceg ismerete, értelmezése, főbb szereplők jellemzése, szerkezetének bemutatása

Kötelező memoriterek minimum: Petőfi Sándor: János vitéz (részletek), Arany János: Rege a csodaszarvasról (részlet), Arany János: Családi kör (részlet)

Kötelező memoriterek ajánlott: Weöres Sándor: Ó, ha cinke volnék, Kölcsey Ferenc: Himnusz (1-2. vsz.), Vörösmarty Mihály: Szózat (1. és 2. vsz.+13.,14. vsz.)

6. évfolyam

Olvasás: Kevés hibával, folyamatosan olvas. Önállóan javítja a hibáit. Az olvasási tempó közelít a természetes beszéd tempójához.

Beszédképesség: Az olvasott mondáról összefüggően tud beszélni a megadott szempont szerint. Van véleménye a műről, s ezt ki is fejt.

Műismeret: Arany János: Toldi, Arany János: A walesi bárdok, Gárdonyi Géza: Egri csillagok, Fazekas Mihály: Lúdas Matyi (műfaj, szerkezet, fordulópontok, szereplők, véleményalkotás)

Fogalmak: epikus művek szerkezete, jellemzések, fordulópontok, véleményalkotás, elbeszélő költemény, epika, regény, ballada, hasonlat, megszemélyesítés, metafora, allegória, időmértékes verselés.

Memoriter: Arany János: Toldi részlet, Arany János: A walesi bárdok részlet, Csokonai Vitéz Mihály: Tartózkodó kérelem

7. évfolyam

Olvasás: Kevés hibával, folyamatosan olvas. Önállóan javítja a hibáit. Az olvasási tempó közelít a természetes beszéd tempójához. Érti az olvasottakat, melyet kifejező olvasása tükröz.

Beszédképesség: Össze tudja foglalni az olvasott mű tartalmát. A kulcsszavakat felismeri, s ezek segítségével képes megfogalmazni a mű mondanivalóját.

Műismeret: Kölcsey Ferenc: Huszt, Himnusz. Vörösmarty Mihály: Szózat. Petőfi Sándor: Szeptember végén. Mikszáth Kálmán: Szent Péter esernyője. - szerkezet, jellemzés, véleményalkotás, fordulópont, műfaj. (Ajánlott: Janus Pannonius, Balassi Bálint, Zrínyi Miklós egy-egy alkotása, William Shakespeare: Romeo és Júlia)

Fogalmak: líra, dráma, óda, elégia, epigramma, novella, regény, hasonlat, megszemélyesítés, metafora, allegória. Szóképek felismerése, művek értelmezése (szerkezet, jellemzés, véleményalkotás).

Memoriter: Csokonai Vitéz Mihály: A Reményhez, Kölcsey Ferenc: Himnusz, Vörösmarty Mihály: Szózat, Petőfi Sándor: Nemzeti dal, Szeptember végén

8. évfolyam

Minimum követelmény: Ismerje a legfontosabb szerzőket és alapvető életművi helyüket, főbb műveiket értelmezni tudja, műfaji sajátosságokat tudjon bemutatni, szóképeket felismerje bennünk: Ady Endre; Babits Mihály; Kosztolányi Dezső; Juhász Gyula; József Attila; Radnóti Miklós,

A korszak jellegzetességének ismerete, főbb műveiket értelmezni tudja, műfaji sajátosságokat tudjon bemutatni: Örkény István, Illyés Gyula, Pilinszky János

Epikus művek ismerete, a sajátosságainak bemutatása, a műfaji kérések megválaszolása, a szereplők jellemzése, a történetről véleményalkotás, annak értelmezése: Móricz Zsigmond, Szabó Magda, Karinthy Frigyes

Ajánlott, a további sikeres eredményekhez szükséges: Ismerje a legfontosabb szerzőket és alapvető életművi helyüket, főbb műveiket értelmezni tudja, műfaji sajátosságokat tudjon bemutatni, szóképeket felismerje bennünk: Tóth Árpád;

A korszak jellegzetességének ismerete, főbb műveiket értelmezni tudja, műfaji sajátosságokat tudjon bemutatni: Nagy László; Nemes Nagy Ágnes; Weöres Sándor; Kányádi Sándor; Szabó Lőrinc

Epikus művek ismerete, a sajátosságainak bemutatása, a műfaji kérések megválaszolása, a szereplők jellemzése, a történetről véleményalkotás, annak értelmezése: Tamási Áron, George Orwell, Agatha Christie

Kötelező memoriterek minimum: Ady Endre: Őrizem a szemed (részlet), József Attila: Születésnapomra (részlet), József Attila: Mama, Radnóti Miklós: Nem tudhatom (részlet),

Kötelező memoriterek ajánlott: Reményik Sándor: Templom és iskola (részlet), Kányádi Sándor: Két nyárfa (részlet)

Dráma és színház

- A kifejező közlés alapjainak elsajátítása – artikulációs gyakorlatok, tempó- hangsúly- és hanglejtésgyakorlatok;
- együttműködni és szabályokat betartani dramatikus játékokban;
- egyszerű szerepbe lépni és szituációt megjeleníteni;
- részt venni rögtönzésben;
- alkalmazni a verbális és nonverbális kifejezés alapvető eszközeit;
- Egy választott történet szituációkra bontása, döntési helyzetek elemzése, feldolgozása dramatikus tevékenységekkel (Egy 5. osztályban tanult kedvenc mese és/ vagy a János vitéz egyik jelenetén keresztül);
- Konfliktushelyzetek bemutatása, szituáció megjelenítése egy választott 5. évfolyamos művön keresztül (például: Molnár Ferenc: A Pál utcai fiúk)
- Egy színházi előadásról megfogalmazott élmények, gondolatok. Ismerni a színház legfontosabb kifejezőeszközeit; felismerni az alapvető színházi műfajokat; egy látott előadásról röviden véleményt, élményt megfogalmazni.

Angol nyelv

5. évfolyam

Témakörök

- Számok ismerete 1-100.
- Köszönés, bemutatkozás.
- A család.
- Állatok.
- Iskola: tantárgyak.
- Idő kifejezése, napirend, szabadidős tevékenységek.
- Lakás, szobák, bútorok, berendezési tárgyak.
- Helyek a városban.
- Személyleírás.
- Ruházat.

Fogalomkörök – nyelvi struktúrák

- Felszólítás és tiltás.
- Főnevek egyes és többes száma.
- There is / There are szerkezet.
- Létige kijelentés, tagadás, kérdés és rövid válasz.
- Birtoklás.
- Eldöntendő és kiegészítendő (kérdőszavas) kérdő mondatok.
- Melléknevek, helyük a mondatban.
- Have got / Has got.
- Időhatározók.
- Egyszerű jelen idő kijelentés, tagadás és kérdés.
- Folyamatos jelen idő kijelentés, tagadás és kérdés.
- Helyhatározók.
- Can / Can't.
- Vásárlás: How much is / are.

Beszédzándékok köre

- Köszönés, bemutatkozás.
- A család, barátok bemutatása.
- Személyleírás a *be* és a *have got / has got* használatával
- Mennyi az idő?
- Kérdések és válaszok napi és szabadidős tevékenységgel kapcsolatban.
- Szoba és lakás leírása.
- Kérdés és válasz a városban található helyekről, útbaigazítás.
- Egyszerű képleírás *there is / there are* és a folyamatos jelen idő használatával.
- Vásárlás boltokban: egyszerű párbeszéd alkotása.

Írásbeli készségek

- Egy személy bemutatása, személyleírás.
- Képleírás, képek összehasonlítása.
- Egy átlagos nap leírása.
- Írni arról, hogy mi hol van.
- Mit tud/képes valaki csinálni.

Olvasott szöveg értése

- Egyszerű mondatokat és rövid szövegeket elolvas és megért.
- Rövid szövegből lényeges információkat kikeres.

- Egyszerű feladatokat (igaz–hamis, kérdés–válasz) megold az olvasott szöveg alapján.

Hallott szöveg értése

- A tanuló ismert nyelvi eszközökkel kifejezett egyszerű utasítást megért, arra megfelelően reagál.
- Rövid, egyszerű szövegből lényeges információkat képes kiszűrni.
- Megérti és válaszol az ismert témákról szóló egyszerű kérdésekre, partner a párbeszédében.

6. évfolyam

Témakörök

- A család bemutatása.
- Napirend, szabadidős tevékenységek, házi munka.
- Ünnepek
- Állatok - kedvenc állatom.
- Képleírás.
- Nyaralás.
- Ételek, italok.
- Időjárás.
- Programok a tévében.
- Az Egyesült Királyság megismerése: tájegységei, országrészei, tipikus ételek, időjárás.

Fogalomkörök – nyelvi struktúrák

- Egyszerű jelen idő állításban, kérdésben és tagadásban.
- Folyamatos jelen idő állításban, kérdésben és tagadásban.
- Sorszámnevek.
- Must és have to.
- Egyszerű múlt idő állításban, kérdésben és tagadásban.
- Alapvető rendhagyó múlt idejű igék ismerete.
- Mennyiségi viszonyok: How much, how many?
- Melléknevek fokozása.
- Jövőbeni szándék kifejezése: to be going to.
- időbeli viszonyok: gyakoriság (How often? always, often, sometimes, never, once/twice a week, every day), időpontok/dátumok (in 1997, in July, at 5 o'clock, on Monday, It's eight. It's quarter to eight.)

Beszédszándékok köre

- Köszönés, bemutatkozás.
- Napirend.
- Képleírás szóban.
- Folyamatos jelen idő állításban, kérdésben, tagadásban.
- Egy múltbeli történet elmondása adott szavak, információk segítségével.
- Vásárlás és éttermi rendelés: alapvető kommunikáció
- Aktuális időjárás bemutatása.
- Tárgyak, élőlények összehasonlítása.
- időbeli viszonyok: gyakoriság (How often? always, often, sometimes, never, once/twice a week, every day), időpontok/dátumok (in 1997, in July, at 5 o'clock, on Monday, It's eight. It's quarter to eight.)

Írásbeli készségek

- Egyszerű közléseket minta alapján írásban megfogalmaz.
- Képeslap/üzenet írása.
- Átélt élmények megfogalmazása egyszerű nyelvi struktúrákban
- A kedvenc ételeink
- Tárgyak, élőlények összehasonlítása.

Olvasott szöveg értése

- A szövegből fontos információt kiszűr, egyszerű szöveg lényegét megérti.
- Igaz-hamis válaszokat képes adni.

Hallott szöveg értése

- A tanuló ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott szövegből fontos információt kiszűr, az egyszerű utasítást, és az egyszerű szöveg lényegét megérti.

Az oktatási szakasz végére a tanuló értelmezi és használja a rövid idegen nyelvű írott, olvasott és hallott tartalmakat, valamint eléri a KER szerint elvárt A1 szintet vagy annak közelében van.

7. évfolyam

Témakörök

- Életesemények.
- Családi viszonyok.
- Jövőbeni tervek.
- Barátok, iskola.
- Természeti jelenségek, természeti katasztrófák.
- London nevezetességei.
- Helyek a városban.

Fogalomkörök – nyelvi struktúrák

- Egyszerű és folyamatos jelen idő.
- Egyszerű múlt idő.
- Rendhagyó múlt idejű igék.
- Folyamatos múlt idő.
- Egyszerű jövő idő - különböző használati körei.
- Határozott - határozatlan névelőhasználat.
- A befejezett jelen idő megismerése.

Beszédszándékok köre

- Meghívás, bemutatkozás, mások bemutatása.
- Pozitív – negatív viszonyultság kifejezése.
- Segítség felajánlása-elfogadása.
- Szándék kifejezése.
- Vélemény kifejezése.
- Jövőbeni szándék, terv kifejezés.

Írásbeli készségek

- Egyszerűbb szövegek alkotása, a megfelelő szövegkohéziós elemek segítségével (kötőszavak).
- Rövid írásbeli bemutatkozás.

- Múltbeli történet, esemény írásban történő összefoglalása irányítottan.
- Jövőre vonatkozó tervek megfogalmazása, egyszerű mondatokkal, vélemény alkotás.

Olvasott szöveg értése

- Összefüggő, hosszabb szöveg értelmezése, abból adott információ kinyerése, megértése igaz-hamis állításokra válaszadás.
- Az adott szöveg lényegének megfogalmazása differenciáltan.

Hallott szöveg értése

- Adott hosszabb összefüggő szöveg értelmezése, kérdésekre válaszadás differenciáltan.
- A tanári kérdések, utasítások célnyelven történő követése, arra megfelelő reakció.

8. évfolyam

Témakörök

- Tapasztalatok, életélmények.
- A minket körülvevő világ.
- Egészség – betegség.
- Egészségtudatos életmód.
- Egészségmegőrzés
- Múlt és jelen összefüggései.
- Anyagok, öltözködés, ruházat.
- Média – mozi, tévé, filmek.
- Az internet világa.
- Sport.
- A legendák világa – hősök a múltból.
- Zöld gondolkodás – környezetvédelem – éghajlatváltozás.

Fogalomkörök – nyelvi struktúrák

- Present perfect használata.
- Tanácsadás - should/shouldn't.
- Szükségesség, lehetőség kifejezése – may, might.
- Tiltás – must, mustn't, have to/don't have to.
- Visszakérdezés.
- Egyszerű és folyamatos múltidő.
- Present perfect igeidő (just, ever, never, for, since) használata.
- Vonatkozó névmások gerund használata.
- Szenvedő szerkezet – egyszerű jelen idő, egyszerű múlt idő.

Beszédszándékok köre

- Tapasztalatok, megélt események kifejezése.
- Tanácsadás, véleménynyilvánítás.
- Tiltás, szükségesség kifejezése.
- Ajánlattevés – elfogadása, visszautasítása.
- Reagálás hírre, új információra.
- Egyetértés-egyet nem értés kifejezése.
- Aggodalom kifejezése

Írásbeli készségek

- Hosszabb szövegalkotás, adott nyelvtani kategóriák használatával.
- Rövid levél, sms, blogbejegyzés írása, adott témába.
- Életesemények leírása rövid fogalmazás formában.
- Formanyomtatvány, kérdőív kitöltése.
- Történelmi esemény bemutatása- múltidő használata.

- Önéletrajz írása - irányított módon.

Olvasott szöveg értése

- Hosszabb, összefüggő szöveg, újságcikk értelmezése, információk kiszűrése, adott nyelvtani jelenségek felismerése
- A szövegkohéziós elemek felismerése.
- Szöveg részek összeillesztése logikai alapon.

Hallott szöveg értése

- Hosszabb, összefüggő szöveg hallás utáni megértése, abból információk kiszűrése kérdésekre válaszadás, igaz- hamis állítások a hallott szöveg rövid összefoglalása.

Fő célja az oktatási egységnek, hogy a nyelvi készségek további fejlesztése révén a tanuló eljusson a **KER szerinti elvárt A2 nyelvi szintre vagy annak közelében van.**

Történelem

5. évfolyam

Személyes történelem

- Címer, zászló, pecsét, az idő mérése
- A történelem korszakainak felsorolása
- Időszámítás: Krisztus előtt, Krisztus után

Fejezetek az ókor történetéből

- Az ókori Egyiptom világa: földművelés, hitvilág, életmód
- Az ókori Hellász: a görög vallás, olümpiai játékok
- Athén és Spárta, a két városállam bemutatása
- Az ókori Róma alapítása, élet az ókori Rómában
- A görög-római hadviselés
- A népvándorlás, a Római Birodalom szétesése

A kereszténység

- Az Ószövetség népe, bibliai történetek
- Jézus élete, tanításai

A középkor világi

- Élet a várban – egy magyar vár (pl. Visegrád) és uradalom bemutatásával
- A királyok, nemesek és jobbágyság élete, jellemzői
- Élet a kolostorban – a középkori egyházszervezet, a román és gótikus stílus
- Élet a középkori városban – a polgárok, a céhek működése
- Könyvnyomtatás és a reneszánsz stílus
- Az iszlám vallás bemutatása
- A keresztes lovagok világa, a lovagi életforma

Képek és portrék az Árpád-kor történetéből

- Történetek a magyarok eredetéről
- Honfoglalás és kalandozások
- Szent István uralkodása, a magyar állam megalapítása
- Árpád-házi királyportrék: Szent László, Könyves Kálmán, IV. Béla király alakja
- Árpád-kori szentek ismerete: Szent Gellért, Szent Erzsébet, Szent Margit
- Egy Árpád-kori győztes csata ismerete

- Magyarország koronázási jelvényei

6. évfolyam

Képek és portrék a magyar állam virágkorából

- Magyar királyportrék a 14–15. századból: I. Károly, Nagy Lajos, Luxemburgi Zsigmond
- Hunyadi János, a törökverő
- Mátyás király uralkodása, a reneszánsz udvar

Új látóhatárok

- A földrajzi felfedezések, Amerika felfedezése és következményei
- Korai kapitalizmus, a világkereskedelem kialakulása
- A vallási megújulás: reformáció és katolikus megújulás
- Az új világkép kialakulása: Kopernikusz, a felvilágosodás

Magyarország a kora újkorban

- A mohácsi csata, az ország három részre szakadása
- Török uralom, várháborúk: Eger, Szigetvár
- Bocskai István, Bethlen Gábor, Zrínyi Miklós alakja
- II. Rákóczi Ferenc szabadságharca
- Mária Terézia uralkodása

Élet a kora újkori Magyarországon

- Élet a török hódoltság kori Magyarországon – egy konkrét település (pl. Kecskemét) bemutatásával
- Élet a 18. századi Magyarországon, az ország újraneépítése

Forradalmak kora

- Az első ipari forradalom legfontosabb találmányai
- Társadalmi politikai forradalom – a francia forradalom és Napóleon alakja

A magyar nemzeti ébredés és polgárosodás kora

- A reformkor ideje, céljai, az országgyűlések vitatémái
- Széchenyi István munkássága, alkotásai
- Kossuth Lajos szerepe
- Az 1848-as márciusi forradalom eredményei, az áprilisi törvények
- Az első független magyar kormány
- A szabadságharc legfontosabb eseményei, 3 katonai vezető megnevezése
- A megtorlás, az aradi vértanúk
- A kiegyezés, Deák Ferenc szerepe, az OMM megszületése

7. évfolyam

A modern kor születése

- A nemzeti eszme és a birodalmak kora: nemzetállamok létrejötte (Olaszország, Németország), gyarmatbirodalmak a térképen
- Politikai eszmék: liberalizmus, konzervativizmus, szocializmus
- Nagyhatalmi ellentétek a 20. század kezdetén

A dualizmus kora

- A modernizálódó ország: az ipar, mezőgazdaság, közlekedés fejlődése
- Budapest létrejötte, a millenniumi ünnepségek
- Nemzetiségek, a soknemzetiségű Magyarország
- Magyar feltalálók és találmányok

Az első világháború és következményei

- Az első világháború eseményei, Magyarország a háborúban
- Forradalom Oroszországban, Lenin és a bolsevik hatalomátvétel
- Magyarország 1918-1919-ben: ősziadás forradalom, Tanácsköztársaság
- Trianoni békeszerződés és következményei

Totális diktatúrák

- A kommunista Szovjetunió
- A nemzetiszocialista Németország

A Horthy-korszak

- Horthy, a kormányzó
- Bethlen István miniszterelnöksége
- Gazdasági, társadalmi és kulturális fejlődés

8. osztály

A második világháború

- A második világháború katonai szövetségei, okai és jelentősebb fordulópontjai
- Magyarország részvétele a második világháborúban, a revíziós eredmények
- A háború borzalmai: fegyverek, bombázások, a hátszág élete
- A holokauszt

A megosztott világ

- A hidegháború – vasfüggöny, Németország felosztása, hidegháborús konfliktusok
- A nyugati demokrácia, piacgazdaság, a jóléti társadalom

Magyarország szovjetizálása

- A kommunista diktatúra kiépítése Magyarországon
- A Rákosi-diktatúra
- Deportálások, kitelepítések, munkatáborok

A forradalomtól az ezredfordulóig

- *Az 1956-os forradalom és szabadságharc eseményei*
- *A kádári diktatúra jellemzői*
- *A kétpólusú világ megszűnése és a rendszerváltoztatás Magyarországon*
- *Magyarország a rendszerváltoztatás után*

Képes legyen történelmi távlatokban is gondolkodni, összefüggéseket felfedezni és megfogalmazni a jelenkor és a történelmi múlt viszonyában is.

Képes legyen önálló vélemény megfogalmazására bizonyos történelmi események kapcsán,

véleményét érvekkel is tudja alátámasztani.

Ajánlott:

Együttélés a Kárpát-medencében

Népesedés és társadalom

A demokratikus állam

Régiók története

Mérlegen a magyar történelem

Hon- és népismeret

A tanuló:

1. Ismerje a **család, rokonság, közösség, szülőföld és hagyomány** fogalmát, tudjon egyszerű családfát készíteni, és ismerje a fontosabb rokoni kapcsolatokat.
2. Tudjon példákat mondani lakóhelyének **épített, természeti és kulturális értékeire**, valamint helyi hagyományaira.
3. Ismerje a **hagyományos paraszti ház és háztartás** legfontosabb jellemzőit, berendezési tárgyait, valamint a családon belüli munkamegosztást.
4. Ismerje a legfontosabb **ünnepeket és jeles napokat**, különösen a karácsonyi ünnepkör, a farsang, a húsvét és a pünkösd főbb népszokásait.
5. Ismerje a hagyományos paraszti élet legfontosabb **munkáit és közösségi munkaalkalmait**, például az aratást, szüretet, fonót, tollfosztót és kukoricafosztót.
6. Ismerje a hagyományos **népviselet és paraszti táplálkozás** legfontosabb jellemzőit, és tudjon néhány példát mondani ezekre.
7. Tudja megnevezni Magyarország és a Kárpát-medence főbb **néprajzi tájait**: Dunántúl, Felföld, Alföld, Erdély és Moldva.
8. Ismerjen néhány **magyar néprajzi csoportot** – például palóc, matyó, kun, székely –, valamint Magyarországon élő nemzetiségeket.
9. Tudjon példákat mondani a magyar **természeti és épített örökségre, hungarikumokra**, valamint a magyar tudomány és kultúra jelentős eredményeire vagy alkotóira.
10. Értse, hogy a **néphagyomány és kulturális örökség** összekapcsolja a nemzedékeket, erősíti a közösséghez és a szülőföldhöz való kötődést, ezért megőrzése és megbecsülése fontos.

Állampolgári ismeretek

A tanuló:

1. Ismerje a **család társadalmi szerepét**, a családi szerepeket és a családi szocializáció jelentőségét; értse az együttműködés, kölcsönösség és tisztelet fontosságát.
2. Ismerje a **családi háztartás és költségvetés** alapjait; tudja megkülönböztetni a bevételeket és kiadásokat, értse a megtakarítás és a pénzügyi tudatosság jelentőségét.
3. Ismerje lakóhelyének alapvető jellemzőit, valamint a település legfontosabb **intézményeit és szervezeteit**; tudja, mi az önkormányzat, és mi a polgármester feladata.
4. Ismerje a **nemzet, nemzeti identitás, nemzetiség és hazaszeretet** fogalmát, valamint értse az állampolgári jogok és kötelezettségek jelentőségét.
5. Ismerje a **honvédelem** alapvető szerepét, valamint Magyarország és az **Európai Unió** kapcsolatának jelentőségét.
6. Ismerje a magyar állam legfontosabb intézményeit – **Országgyűlés, Kormány,**

köztársasági elnök, Alkotmánybíróság –, és tudja röviden megfogalmazni alapvető feladataikat.

7. Ismerje a **törvényalkotás és az igazságszolgáltatás** alapjait; tudja, milyen szerepet töltenek be a bíróságok, az ügyészség és az ügyvédek.
8. Ismerje a mindennapi **hivatali és elektronikus ügyintézés** legfontosabb lehetőségeit, valamint a diákmunka és a munkaszerződés alapvető fogalmait.
9. Értse a **fogyasztóvédelem és a fogyasztói jogok** jelentőségét, és ismerje a tudatos vásárlói magatartás alapvető jellemzőit.
10. Ismerje a három nagy társadalmi ellátórendszer – **köznevelés, egészségügy és szociális ellátás** – alapvető feladatait és legfontosabb intézményeit.

Matematika

5. évfolyam

Gondolkodási és megismerési módszerek

- Halmazba rendezés egy vagy több szempont alapján, részhalmazok felismerése és ábrázolása.
- Halmazok közös részének és egyesítésének meghatározása, halmazábrák készítése.

Számtan, algebra

- Természetes, egész, tört, tizedes tört és racionális számok írása, olvasása, ábrázolása.
- Alapműveletek végzése természetes számokkal.
- Ellentett és abszolút érték meghatározása.
- Egész számok összeadása, kivonása.
- Egész számok szorzása, osztása természetes számokkal.
- Törtek egyszerűsítése, bővítése, összehasonlítása.
- Törtek összeadása, kivonása.
- Törtek szorzása, osztása természetes számokkal.
- Tizedes törtek összeadása, kivonása.
- Tizedes törtek szorzása, osztása természetes számokkal.
- Közöséges törtek és tizedes törtek közötti átváltás.
- A műveleti sorrend és a zárójelezés szabályainak ismerete és alkalmazása.
- Szöveges feladatok megoldása következtetéssel, becsléssel és ellenőrzéssel.
- Egyszerű gazdasági és mindennapi életből vett problémák matematikai megoldása.

Összefüggések, függvények, sorozatok

- Egyszerű sorozatok folytatása adott szabály szerint.
- Sorozatok képzési szabályának felismerése és megfogalmazása.
- Tájékozódás a koordináta-rendszerben: pontok ábrázolása és koordináták leolvasása.
- Egyenes arányosság felismerése, szabályának alkalmazása

Geometria

- Síkbeli alakzatok, különösen a sokszögek, téglalap és négyzet tulajdonságainak ismerete és alkalmazása.
- Egyenes, félegyenes és szakasz megkülönböztetése.
- Szögek fajtáinak ismerete, szögmérés és szögszerkesztés.
- A környezetben előforduló geometriai alakzatok felismerése.
- Kocka és téglalap tulajdonságainak ismerete, hálójuk elkészítése.
- Kocka és téglalap felszínének és térfogatának kiszámítása.

Mérés és mértékegységek

- A hosszúság, terület, térfogat, őrartalom, idő és tömeg szabványmértékegységeinek ismerete.
- Mértékegységek átváltása gyakorlati feladatokban.
- Becslések és mérések végzése a mindennapi életben előforduló mennyiségekkel.

Valószínűség, statisztika

- Adatok gyűjtése, táblázatba rendezése és diagramon történő ábrázolása.
- Táblázatok és diagramok értelmezése, következtetések levonása.
- Különböző diagramtípusok összehasonlítása és használata.
- Konkrét adatsorok átlagának kiszámítása.

6.évfolyam

Gondolkodási és megismerési módszerek

- Halmazba rendezés adott tulajdonság alapján, részhalmaz felírása, felismerése.
- Halmazok közös részének és egyesítésének megállapítása ábrázolás segítségével.
- Néhány elem kiválasztása adott szempont szerint.
- Néhány elem sorba rendezése különféle módszerekkel.
- Állítások igazságának eldöntésére, igaz és hamis állítások megfogalmazása.
- Összehasonlításhoz szükséges kifejezések helyes használata.

Számtan, algebra

- Egész és racionális számok írása, olvasása, velük végzett műveletek.
- Ellentett, abszolút érték, reciprokok felírása.
- A mindennapi életben felmerülő egyszerű arányossági feladatok megoldása következtetéssel, az egyenes arányosság értése, használata.
- Két-három műveletet tartalmazó műveletsor eredményének kiszámítása, a műveleti sorrendre vonatkozó szabályok ismerete, alkalmazása. Zárójelek alkalmazása.
- Az alpműveletek tulajdonságainak (felcserélhetőség, csoportosíthatóság, széttagolhatóság) ismerete és alkalmazása a gyakorlatban.
- Szöveges feladatok megoldása következtetéssel. (szimbólumok segítségével összefüggések felírása a szöveges feladatok adatai között).
- A százalék fogalmának ismerete, a százaléktérték kiszámítása.
- Számok osztóinak, többszöröseinek felírása. többszörösök kiválasztása. Oszthatósági szabályok (2, 3, 4, 5, 6, 9, 10, 100) ismerete, alkalmazása.
- A hosszúság, terület, térfogat, űrtartalom, idő, tömeg szabványmértékegységeinek ismerete. Mértékegységek egyszerűbb átváltásai gyakorlati feladatokban. Algebrai kifejezések gyakorlati használata a terület, kerület, felszín és térfogat számítása során.

Összefüggések, függvények, sorozatok

- Tájékozódás a koordinátarendszerben: pont ábrázolása, adott pont koordinátáinak a leolvasása.
- Egyszerű sorozatok folytatása adott szabály szerint.

Geometria

- A geometriai ismeretek segítségével a feltételeknek megfelelő ábrák pontos szerkesztése. A körző, vonalzó célszerű használata.
- Alapszerkesztések: pont és egyenes távolsága, két párhuzamos egyenes távolsága, szakaszfelező merőleges, szögfelező, szögmásolás, merőleges és párhuzamos egyenesek.
- A tanult síkbeli és térbeli alakzatok tulajdonságainak ismerete és alkalmazása feladatok megoldásában.
- Alakzatok tengelyese tükrképének szerkesztése, tengelyes szimmetria felismerése.
- Egyszerű diagramok készítése, értelmezése, táblázatok olvasása.

Valószínűség, statisztika

- Egyszerű diagramok készítése, értelmezése, táblázatok olvasása.
- Néhány szám számtani közepének kiszámítása.

7. évfolyam

Gondolkodási és megismerési módszerek

- Elemek halmazba rendezése több szempont alapján.
- Egyszerű állítások igaz vagy hamis voltának eldöntése, állítások tagadása.
- Állítások, feltételezések, választások világos, érthető közlésének képessége, szövegek értelmezése egyszerűbb esetekben.

Számтан, algebra

- Biztos számolási ismeretek a racionális számkörben. A műveleti sorrendre, zárójelezésre vonatkozó szabályok ismerete, helyes alkalmazása. Az eredmény becslése, ellenőrzése, helyes és értelmes kerekítése.
- Mérés, mértékegység használata, átváltás.
- A százalékszámítás alapfogalmainak ismerete
- A legnagyobb közös osztó kiválasztása az összes osztóból, a legkisebb pozitív közös többszörös kiválasztása a többszörösök közül.
- Prímszám, összetett szám. Prímtényező felbontás. el tudja készíteni összetett számok prímtényező felbontását 1000-es számkörben.
- Pozitív egész számok pozitív egész kitevőjű hatványát kiszámolja
- Egyszerű algebrai egész kifejezések helyettesítési értéke. Összevonás.
- Elsőfokú egyenletek

Összefüggések, függvények, sorozatok

- Megadott sorozatok folytatása adott szabály szerint.
- Az egyenes arányosság grafikonjának felismerése
- Grafikonok elemzése a tanult szempontok szerint, grafikonokról adatokat leolvasása.

Geometria

- A tanuló a geometriai ismeretek segítségével képes jó ábrákat készíteni, pontos szerkesztéseket végezni.
- Ismeri a tanult geometriai alakzatok tulajdonságait (háromszögek, négyszögek belső és külső szögeinek összege, nevezetesen négyszögek szimmetriatulajdonságai)
- Tengelyes és középpontos tükrözés, ezekhez kapcsolódó szimmetriák.

Valószínűség, statisztika

- Valószínűségi kísérletek eredményeinek értelmes lejegyzése

8.évfolyam

Gondolkodási és megismerési módszerek

- Elemek halmazba rendezése több szempont alapján. Véges halmaz kiegészítő halmazának (komplementerének), véges halmazok metszetének és uniójának megállapítása ábrázolás segítségével konkrét esetekben.
- Ismeri a racionális számok halmazát, tud példát végtelen nem szakaszos tizedes törtre.
- Egyszerű állítások igaz vagy hamis voltának eldöntése, állítások tagadása.
- Állítások, feltételezések, választások világos, érthető közlésének képessége, szövegek értelmezése egyszerűbb esetekben.
- Összeszámlálási feladatok megoldása során alkalmazza az összes eset áttekintéséhez szükséges módszereket.

Számтан, algebra

- Biztos számolási ismeretek a racionális számkörben. A műveleti sorrendre, zárójelezésre vonatkozó szabályok ismerete, helyes alkalmazása. Az eredmény becslése, ellenőrzése, helyes és értelmes kerekítése.
- Mérés, mértékegység használata, átváltás.
- Egyenes arányosság, fordított arányosság.
- A százalékszámítás alapfogalmainak ismerete
- A legnagyobb közös osztó kiválasztása az összes osztóból, a legkisebb pozitív közös többszörös kiválasztása a többszörösök közül.
- Prímszám, összetett szám. Prímtényező felbontás, el tudja készíteni összetett számok prímtényező felbontását 1000-es számkörben.
- Pozitív egész számok pozitív egész kitevőjű hatványát kiszámolja

- Egyszerű algebrai egész kifejezések helyettesítési értéke. Összevonás.
- Elsőfokú egyenletek és egyenlőtlenségek.
- A betűkifejezések és az azokkal végzett műveletek alkalmazása
- Helyettesítési érték számolása.

Összefüggések, függvények, sorozatok

- Megadott sorozatok folytatása adott szabály szerint.
- Az egyenes és fordított arányosság grafikonjának felismerése.
- Grafikonok elemzése a tanult szempontok szerint, grafikonokról adatokat leolvasása. Táblázatok adatainak kiolvasása, értelmezése

Síkgeometria, térgeometria

- A tanuló a geometriai ismeretek segítségével képes jó ábrákat készíteni, pontos szerkesztéseket végezni.
- Ismeri a tanult geometriai alakzatok tulajdonságait (háromszögek, négyszögek belső és külső szögeinek összege, nevezetesen négyszögek szimmetriatulajdonságai)
- Tengelyes és középpontos tükrözés, szimmetria.
- A Pitagorasz-tételt kimondása és alkalmazása.
- Háromszögek, speciális négyszögek és a kör kerületének, területének számítása feladatokban.
- A tanult testek (háromszög és négyszög alapú egyenes hasáb, forgáshenger) térfogatképleteinek ismeretében ki tudja számolni a mindennapjainkban előforduló testek térfogatát, űrmértékét.

Valószínűség, statisztika

- Valószínűségi kísérletek eredményeinek értelmes lejegyzése, relatív gyakoriságok kiszámítása.
- Konkrét adatsor esetén átlag, leggyakoribb adat (módusz), középső adat (medián) megfigyelése.

Kémia **7.évfolyam**

A kísérleti megfigyeléstől a modellalkotásig

- Fogalmak:
 - o modell, kísérlet, tapasztalat, magyarázat, vegyszer, veszélyességi jelölés, halmazállapot-változások, sűrűség, tömeg, térfogat
- Képes felismerni és megnevezni egyszerű laboratóriumi eszközöket (lombik, főzőpohár, mérőhenger, kémcső, vegyszeres kanál, borszeszegő)
- Ismeri a biztonságos munkavégzés szabályait
- Konkrét példát tud mondani halmazállapot-változásokra a természetből és a mindennapokból
- Ismeri néhány köznapit anyag (cukor, só, homok, vas, víz, alkohol) legfontosabb tulajdonságait és az anyagok vizsgálatának egyszerű módszereit
- Képes ábra alapján egyszerű kísérletet értelmezni

Kémiai alapismeretek

- Fogalmak:
 - o vegyület, keverék, elem, fizikai/kémia változás, oldat, tömegszázalék, ötvözet
- Különbséget tud tenni elem, vegyület és keverék között
- Képes egy anyagot jellemezni fizikai és kémiai tulajdonságai alapján
- Képes egyszerű számolások elvégzésére az oldatok tömegszázaléka kapcsán
- Példát tud mondani oldatokra, keverékekre a hétköznapi életből
- Képes egyszerű kísérletek elemzésére az elemekkel, vegyületekkel és keverékekkel kapcsolatban

Az atomok szerkezete és felépítése

- Fogalmak:
 - o proton, neutron, elektron, atom, rendszám, nemesgázszerkezet, vegyjel, képlet, kémiai kötés
- Ismeri a legfontosabb elemek vegyjelét, illetve vegyületek képletét (hidrogén, oxigén, szén, nitrogén, kén, klór, nátrium, kálium, magnézium, kalcium, alumínium, vas)
- Fel tudja írni a kisebb atomok elektronszerkezetét a héjakon lévő elektronok számával

8.osztály

Az anyagok szerkezete és tulajdonságai

- Fogalmak:
 - o molekula, ion, elemmolekula, vegyületmolekula
- Ismeri a legfontosabb vegyületek képletét (víz, szén-dioxid, ammónia, hidrogén-klorid, metán)
 - Különbséget tud tenni atom, molekula és ion között
 - Érti az egyszerű molekulák (H_2 , Cl_2 , O_2 , N_2 , H_2O , HCl , CH_4 , CO_2) és ionok (Na^+ , K^+ , Mg^{2+} , Ca^{2+} , Al^{3+} , Cl^- , O^{2-}) kialakulását
 - Ismeri a köznapit anyagok molekula- és halmazszerkezetét (hidrogén, oxigén, nitrogén, víz, metán, szén-dioxid, gyémánt, grafit, vas, réz, nátrium-klorid)

Kémiai reakciók

- Fogalmak:

- o kémiai reakció, katalizátor, csapadék, gázfejlődés, exoterm es endoterm reakció, egyesülés, bomlás, égés, sav, bázis, só, kémhatás, pH-érték, indikátor,
- Ismeri a kémiai reakciók végbemenetelének legalapvetőbb feltételeit (ütközés, energia)
- Ismeri a köznap élet szempontjából legalapvetőbb kémiai reakciókat (égési reakciók, egyesülések, bomlások, savak és bázisok reakciói)
- Képes egyszerű kémhatás vizsgálatok értelmezésére (univerzál indikátor, vöröskáposzta)
- Képes egyszerű reakcióegyenletek rendezésére
- Ismeri a háztartásban megtalálható savakat és lúgokat
- Példát tud hozni a mindennapokban lejátszódó korróziós folyamatokra

Kémia a természetben

- Fogalmak:
 - o Üvegházhatás, savas eső, szmog, ásványvíz, ásvány, trágya, fosszilis tüzelőanyag, megújuló energiaforrás
- Ismeri a légkör, a kőzetburok, a természetes vizek és az élővilág alapvető anyagait
- Érti a globális klímaváltozás, a savas esők, az ózonréteg károsodásának, valamint a szmogoknak a kialakulását és emberiségre gyakorolt hatását
- Ismeri a háztartási hulladék összetételét, felhasználását és csökkentésének lehetőségeit
- Példákat hoz a környezetében előforduló levegőt, vizet és talajt érintő szennyező forrásokra

Kémia a mindennapokban

- Fogalmak:
 - o Gyógyszer, drog, tápanyag, tartósítószer, vízkőoldás, szappan, fertőtlenítőszer, érc, műanyag, növényvédő szerek, műtrágya, mikro- és makrotápanyagok
- Képes érvelni a változatos táplálkozás és az egészséges életmód mellett
- Tisztában van vele, hogy az életfolyamatainkhoz szükséges anyagokat a táplálékunkból vesszük fel zsírok, fehérjék, szénhidrátok, ásványi sók és vitaminok formájában
- Képes a forgalomban lévő kemikáliák (növényvédő szerek, háztartási mosó- és tisztítószer) címkéjén feltüntetett használati útmutató értelmezésére
- Tudja, hogy a különféle ásványokból, kőzetekből építőanyagokat (pl. meszet, betont, üveget) és fémeket (pl. vasat és alumíniumot) gyártanak

Fizika

7.évfolyam

I. Bevezetés a fizikába

- Legyen képes egyszerű jelenségek, kísérletek, irányított megfigyelésre, mérések elvégzésére, látottak elmondására, következtetések levonására.
- Tudja értelmezni és használni a tanult fizikai mennyiségeknek (út, idő, sebesség, hőmérséklet, energia, teljesítmény) a mindennapi életben is használt mértékegységeit.

II. Az energia

- Ismerje a zöldenergia és fosszilis energia fogalmát, az erőművek energiaátalakításban betöltött szerepét, az energiafelhasználás módjait és a háztartásokra jellemző fogyasztási adatokat.
- Legyen képes átlátni a táplálékok energiatartalmának szerepét a szervezet energiaháztartásában és az ideális testsúly megtartásában.

III. Mozgás

- Ismerje és ki tudja számítani az átlagsebességet, a mértékegységeket megfelelően használja.
- Tudja meghatározni az egyenes vonalú egyenletes mozgást végző test sebességét, a megtett utat, az út megtételéhez szükséges időt.
- Ismerje a gyorsulás-, átlag és pillanatnyi sebesség fogalmát és tudja értelmezni konkrét példákon.
- Legyen tisztában a mozgások kialakulásának okával, az erő szerepével.

IV. Lendület

- Ismerje a különféle erőhatásokat, azok következményeit.
- Tudjon különbséget tenni a gravitációs erő és a súly között.
- Ismerje a tehetetlenség-, a tömeg és a sűrűség fogalmát.
- Értse, hogy egyszerű gépekkel csak erőt takaríthatunk meg, munkát nem.

V. Víz és levegő

- Tudja jellemezni az anyag egyes halmazállapotait, annak sajátosságait. Felismeri a tanult halmazállapot-változásokat a mindennapi életben.
- Tudja magyarázni a folyadékokban való úszás, lebegés és elmerülés jelenségét, az erre vonatkozó sűrűségfeltételt.
- Tudja miben nyilvánulnak meg a kapilláris jelenségek, ismer ezekre példákat a gyakorlatból.
- Ismerje a nyomás fogalmát, függését a nyomóerőtől és a nyomott felülettől, kiszámítási módját, mértékegységét és gyakorlati alkalmazásait.
- Ismerje a hőtágulás jelenségét szilárd, cseppfolyós és légnemű halmazállapotú testeknél.

VI. Elektromosság

- Ismerje az atom „szerkezetét”, tudja értelmezni a testek elektromos állapotát: elektrontöbblet, elektronhiány.
- Ismerje az áramerősség fogalmát, kiszámítási módját, mértékegységét.
- Tudjon különbséget tenni elektromos vezető és szigetelő anyagok között.
- Tudja értelmezni a feszültséget, mint az elektromos mező két pontja közötti munkavégzés szempontjából jellemző mennyiséget.
- Ismerje az elektromos áram hatásait és ezek gyakorlati alkalmazását.
- Ismerje az elektromos ellenállás fogalmát, mennyiségi jellemzőjét, annak jelét kiszámítási módját és mértékegységét.
- Legyen képes tanári irányítással egyszerű elektromos kapcsolások összeállítására,

feszültség-, és áramerősség mérésére.

- Tudja értelmezni az elektromos berendezéseken feltüntetett adatokat.
- Ismerje a háztartási elektromos energiatakarékosság jelentőségét és megvalósításának lehetőségeit.
- Ismerje a transzformátor felépítését, működését és szerepét a távvezeték rendszerben.

8.évfolyam

I. Világítás és fény

- Ismerje meg az aktuálisan használt elektromos fényforrásokat, azok fogyasztását és fényerejét meghatározó mennyiségeket, a háztartásban használt áramforrásokat.
- Ismerje a látás folyamatát, a szem hibáit és a szemüveg szerepét ezek kijavításában, a szem megerőltetésének következményeit.
- Ismerje néhány gyakran használt optikai eszköz részeit, átlátja működési elvüket.
- Legyen tisztában a szem működésével és védelmével kapcsolatos tudnivalókkal, ismerje a szemüveg szerepét, a dioptria fogalmát.
- Tudja értelmezni a fénytörés és a fényvisszaverődés jelenségeit, ismerje az árnyék keletkezését.
- Ismerje a síktükör, a domborútükör és a homorútükör, valamint a prizma fogalmát.
- Legyen tájékozott a fehér fény összetett voltáról.

II. Hullámok

- Érti a hullámmozgás lényegét és a jellemző legfontosabb mennyiségeket: frekvencia, amplitúdó, hullámhossz, terjedési sebesség.
- Ismerje a hallás folyamatát, a levegő hullámzásának szerepét a hang továbbításában.
- Meg tudja nevezni a halláskárosodáshoz vezető főbb tényezőket.

III. Környezetünk globális Problémái

- Ismerje az éghajlatváltozás problémájának összetevőit, lehetséges okait.
- Tisztában van a hagyományos ipari nyersanyagok földi készleteinek végeességével és e tény lehetséges következményeivel.
- Ismerje az ózonpajzs elvékonyodásának és az ultraibolya sugárzás erősödésének tényét és lehetséges okait.

IV. Égi jelenségek

- Érti a nappalok és éjszakák változásának fizikai okát.
- Ismerje a világűr fogalmát, a csillagászati időegységeket (nap, hónap, év) és azok kapcsolatát a Föld és Hold forgásával és keringésével.
- Tisztában van az űrkutatás céljaival és azok eredményeivel.

Földrajz

A tananyag elsajátítása és bemutatása során az **atlasz** készség szintű alkalmazása szükséges.

7.évfolyam

I. Közvetlen lakókörnyezetünk földrajza

- mutassa be a közvetlen lakóhelyét (Zugló)
- mutassa be lakóhelyének nevezetességeit
- legyen tisztában milyen szervezeti egységek (szociális, egészségügyi) vannak a környezetében
- A lakókörnyezet földrajzi jellemzőiből fakadó előnyeinek és hátrányainak mérlegelése, a lakókörnyezet környezettudatos és fenntartható fejlesztésének lehetőségeit ismerje fel

II. Magyarország természeti és kulturális értékei

- Tudja melyek a magyarországi nagytájak
- Tudja ezeket a tájakat jellemezni kialakulásuk és formakincsük tekintetében
- Ásványkincsek ismerete és azok jeleinek felismerése a térképen
- Világörökségi helyszínek, nemzeti parkjaink ismerete
- Tudja milyen jellegű települések vannak hazánkban és melyek legnagyobbak
- Budapest jellemzése
- Tudja csoportosítani a gazdasági ágazatokat és ezekre példát mondani

Fogalmak: erőforrás, falu, folyószabályozás, folyó vízjárása, hungarikum, kontinentális éghajlat, közigazgatás, medencejelleg, nemzetiség, öregedő társadalom, táj, talaj, tanya, természetes szaporodás és fogyás, területi fejlettség-különbség, tranzitforgalom, város, világörökség

TOPOGRÁFIAI ISMERETEK:

Nagytájak: Alföld, Dunántúli-dombvidék, Dunántúli-középhegység, Északi-középhegység, Kisalföld, Alpokalja
Egyéb földrajzi helyszínek: Aggteleki-karszt, Badacsony, Bakony, Balaton-felvidék, Baradla-barlang, Baranyai-dombság, Bodrogek, Borsodi-medence, Börzsöny, Budai-hegység, Bükk, Bükk-fennsík, Csepel-sziget, Cserhát, Cserhát, Dráva menti síkság (Dráva-mellék), Duna-Tisza köze, Dunakanyar, Gerecse, Hajdúság, Tokaj-Hegyalja, Hortobágy, Írott-kő, Jászság, Kékes, Kiskunság, Körös-Maros köze, Kőszegi-hegység, Marcal-medence, Mátra, Mecsek, Mezőföld, Mohácsi-sziget, Móri-árok, Nagykunság, Nógrádi-medence, Nyírség, Órség, Pesti-síkság, Pilis, Belső-Somogy, Külső-Somogy, Soproni-hegység, Szigetköz, Szekszárdi-dombság, Szentendrei-sziget, Tapolcai-medence, Tihanyi-félsziget, Tiszántúl, Tolnai-dombság, Velencei-hegység, Vértes, Villányi-hegység, Visegrádi-hegység, Zalai-dombság, Tokaji (Zempléni)-hegység;

Vízrajz: Balaton, Bodrog, Dráva, Duna, Fertő, Hernád, Hévízi-tó, Ipoly, Kis-Balaton, Körös, Maros, Mura, Rába, Sajó, Sió, Szamos, szegedi Fehér-tó, Szelidi-tó, Tisza, Tisza-tó, Velencei-tó, Zagyva, Zala;

Magyarország nemzeti parkjai, világörökségi helyszínei, régiói, megyéi, megyeszékhelyei

III. A Kárpát-medence térsége

- Tudja felsorolni és megmutatni a Kárpát-medencevidék tájait
- Tudjon felsorolni nagyobb tájegységenként ásványkincseket és legyen képes igazolni azok gazdasági hasznosítását
- A medencejelleg következményeinek bizonyítása az éghajlatban, a vízrajzban és vízkészletekben
- Mutassa be a medencében élő nemzetiségeket, országokat

FOGALMAK

autonómia, éghajlatváltozás, erdőgazdálkodás, gazdasági átalakulás, húzóágazat, idegenforgalom, nemzeti kisebbség, népességvándorlási folyamatok, néprajzi csoport, néprajzi táj, tájhasználat, talajpusztulás

TOPOGRÁFIAI FOGALMAK

Tájak, történelmi és néprajzi tájnevek: Bécsi-medence, Burgenland (Őrvidék), Csallóköz, Délvidék, Déli-Kárpátok, Erdély, Erdélyi-középhegység, Erdélyi-medence, Északkeleti-Kárpátok, Északnyugati-Kárpátok, Felvidék, Hargita, Kárpátalja, Kárpát-medence, Keleti-Kárpátok, Magas-Tátra, Székelyföld, Vajdaság, Vereckei-hágó;

Városok: Arad, Beregszász, Csíkszereda, Eszék, Kassa, Kolozsvár, Marosvásárhely, Munkács, Nagyvárad,

IV. Európa földrajza

- Tudja milyen országok találhatóak Európában
- Térképen mutassa meg a kontinens nagytájakait és folyóit, tavait
- Ismerje a kontinens éghajlatát és azok hatásait a gazdaságra és természeti környezetre
- Az Európai Unió földrajzi lényegének bemutatása, szervezeteinek ismerete

FOGALMAK

agglomeráció, deltatorokolat, előregedő társadalom, Európai Unió, fjord, gazdasági szerkezetváltás, gleccser, jégkorszak, K+F (innováció), karsztvidék, „kék banán”, munkanélküliség, „napfényövezet”, tagolatlan part, tagolt part, tölcseértokolat, vendégmunkás

TOPOGRÁFIAI ISMERETEK

A földrész részei: Dél-Európa, Észak-Európa, Kelet-Európa, Kelet-Közép-Európa, Közép-Európa, Nyugat-Európa;

Tájegységek: Alpok, Appenninek, Appennini-félsziget, Azori-szigetek, Balkán-félsziget, Balkán-hegység, Brit-szigetek, Cseh-medence, Ciprus, Dalmácia, Dinári-hegység, Duna-delta, Etna, Finn-tóvidék, Francia-középhegység, Genfi-tó, Germán-alföld, Holland-mélyföld, Izland, Kárpátok, Kelet-európai-síkság, Kréta, Lengyel-alföld, Lengyel-középhegység, Londoni-medence, Mont Blanc, Morva-medence, Német-középhegység, Párizsi-medence, Pennine-hegység (Pennine), Pireneusi (Ibériai)-félsziget, Pireneusok, Skandináv-félsziget, Skandináv-hegység, Szicília, Szilézia, Urál, Vezúv;

Vízrajz: Adriai-tenger, Balti-tenger, Boden-tó, Dnyeper, Duna, Duna–Majna–Rajna vízi út, Ebro, Elba, Északi-tenger, Fekete-tenger, Földközi-tenger, La Manche, Ladoga-tó, Odera, Olt, Pó, Rajna, Rhône, Szajna, Száva, Temze, Vág, Visztula, Volga

Észak-és Mediterrán-Európa földrajza

- Ismerje a tenger, a tagolt partvidék szerepét az észak- és dél-európai népek életében.
- Tudja mely országok tartoznak Észak-Európához és Dél-Európához
- Ismerje az országok nagy tájakait, éghajlatait,
- Az atlasz jelképrendszere alapján mutassa be a gazdasági jellemzőiket
- Dél-Európa természetföldrajzi jellemzése, üdülőövezetei.

Nyugat-Európa földrajza

- Nyugat-Európa meghatározó országainak ismerete:
- Egyesült Királyság (nagy tájak, iparvidékek, városok).
- Franciaország (az élelmiszertermelés és a könnyűipar hagyományainak, városok).

Kelet-és Közép-Európa földrajza

- Tudja mely országok tartoznak ide és tudja megmutatni a térképen
- Tudja a közép-európai tájak természetföldrajzi jellemzőit
- Tudja milyen összefüggések vannak az ásványkincsek és a vegyipari.- a gépipari között
- Tájak, városok: Ruhr-vidék, Szilézia; Boden-tó, Dnyeper, Don, Duna–Majna–Rajna vízi út, Visztula, Svájc; Brno, Frankfurt, Gdańsk, Hamburg, Katowice, Köln, Krakkó, München, Plzeň,
- Lengyelország és Csehország összehasonlító komplex földrajzi jellemzése.
- Németország földrajza.
- Oroszország nagy tájai, ipar, mezőgazdaság.

8.évfolyam

Az Európán kívüli kontinensek földrajza

I. Afrika

- Tudja megmutatni a térképen a kontinens nagy tájakait , országait
- Tudja jellemezni a kontinens társadalmi, gazdasági szempontból jellemezni
- A mezőgazdaság változatosságának ismerete és a termesztett növények ismerete

Szerkezeti egységek, tájak: Afrikai-árokrendszer, Atlasz, Kelet-afrikai-magasföld,

Kilimandzsáró (Kilimandzsáró-csoport), Kongó-medence, Madagaszkár, Szahara, Teleki-vulkán; Száhel (öv)

Vízrajz: Csád-tó, Guineai-öböl, Kongó, Nílus, Szezei-csatorna, Tanganyika-tó, Viktória-tó, Vörös-tenger

Országok: Dél-afrikai Köztársaság, Egyiptom, Kenya, Marokkó, Nigéria

Városok: Alexandria, Fokváros, Johannesburg, Kairó

Amerika

- tudja megmutatni a térképen a kontinens nagy tájait , országait
- Tudja jellemezni a kontinens társadalmi, gazdasági szempontból jellemezni
- A természetföldrajzi övezetesség, az É-D-i nyitottság és K-Ny-i zártság következményei.
- A népességkoncentrációk, a városiasodás és a városiasodás, a település-együttesek, az agglomerációs zóna.
- A farmgazdálkodás bemutatása

Tájak: Alaszka, Amazonas-medence, Andok, Antillák, Appalache-hegység (Appalache), Brazil-felföld, Floridai-félsziget (Florida), Grönland, Guyanai-hegyvidék, Hawaii-szigetek, Kaliforniai-félsziget, Kordillerák, Labrador-félsziget (Labrador), Mexikói-fennsík, Mississippi-alföld, Mount St. Helens, Parana-alföld, préri, Sziklás-hegység, Szilícium-völgy

Vízrajz: Amazonas, Colorado, Karib (Antilla)-tenger, Mexikói-öböl, Mississippi, Nagy-tavak, Niagara-vízesés, Panama-csatorna, Szt. Lőrinc-folyó

Országok: Argentína, Amerikai Egyesült Államok, Brazília, Kanada, Mexikó

Városok: Brazíliaváros, Buenos Aires, Chicago, Houston, Los Angeles, Mexikóváros, Montréal, New Orleans, New York, Ottawa, Rio de Janeiro, San Francisco, Washington DC

Ausztrália és Óceánia

- tudja megmutatni a térképen a kontinens nagy tájait , országait
- Tudja jellemezni a kontinens társadalmi, gazdasági szempontból jellemezni
- elszigetelt fekvés, ellentmondásos természeti adottságok (sivatag és artézivíz-készlet, termékeny alföldek és hegyvidék).
- A sarkvidékek földrajza.
- A világtenger földrajza
- Az óceánok és tengerek földrajzi jellemzőinek, a tengeráramlások.

Tájak: Ausztráliai-alföld, Nagy-Artézi-medence, Nagy-korallzátony, Nagy-Vízválasztó-hegység, Új-Guinea

Országok: Ausztrália, Új-Zéland

Városok: Canberra, Melbourne, Sydney, Wellington

Ázsia

- tudja megmutatni a térképen a kontinens nagy tájait , országait
- Tudja jellemezni a kontinens társadalmi, gazdasági szempontból jellemezni
- „legek” földrésze: óriástájak és szerkezeti egységek, éghajlatok, lakosság, folyók, folyamok bemutatása.
- Monszun vidék és terület: a kialakító okok összehasonlítása a forró és a mérsékelt övezetben.

A földrész meghatározó egységei, jelentős földrajzi helyszínek: Arab-félsziget, Csomolungma (Mt. Everest), Dekkán-fennsík, Dél-kínai-hegyvidék, Fudzsi, Fülöp-szigetek, Góbi, Himalája, Indokínai-félsziget, Japán-szigetek, Kaszpi-mélyföld, Kaukázus, Kínai-alföld, Kis-Ázsia, Koreai-félsziget, Közép-szibériai-fennsík, Krakatau, Nyugat-szibériai-alföld, Szibéria, Takla-Makán, Tibet, Tien-san, Turáni-alföld

Vízrajz: Aral-tó, Bajkál-tó, Boszporusz, Eufrátesz, Holt-tenger, Indus, Jangce, Japán-tenger, Jeges-tenger, Jenyiszej, Gangesz, Kaszpi-tenger, Ob, Perzsa-öböl (Perzsa (Arab)-öböl), Sárga-folyó, Tigris

Országok: Egyesült Arab Emírségek, Dél-Korea (Koreai Köztársaság), India, Indonézia, Irak, Irán, Izrael, Japán, Kazahsztán, Kína, Kuvait, Malajzia, Szaúd-Arábia

Városok: Bagdad, Hongkong, Isztambul, Jakarta, Jeruzsálem, Mekka, Peking, Sanghaj, Szingapúr, Szöul, Teherán, Tel Aviv-Jaffa, Tokió, Újdelhi

A földrajzi övezetesség alapjai

- Ismerje az éghajlatot alakító és módosító tényezőket és az éghajlat övezetességét
- Hideg-, mérsékelt-, trópusi öv.
- A függőleges földrajzi övezetesség, a magashegységi táj jellemzése; helyes magatartás lavinaveszélykor.
- A nemzetközi együttműködések szükségességének felismerése (EU, ENSZ, WHO, UNESCO, WWF, regionális és civil szervezetek).

Életünk és a gazdaság: a pénz és a munka világa

- ismeri és értelmezi a társadalmi-gazdasági fejlettségbeli különbségek leírására alkalmazott mutatókat;
- népesség- és településföldrajzi információk alapján jellemzőket fogalmaz meg, következtetéseket von le;
- értelmezi a mindennapi életben jelen lévő pénzügyi tevékenységeket, szolgáltatásokat;
- megnevezi a vállalkozás működését befolyásoló tényezőket.
- Ismeri a globalizáció és a mindennapi élet kapcsolatát
- A munka világának résztvevői és jellemzőik

FOGALMAK

családi költségvetés, eladósodás, globalizáció, hitel, munkanélküli, munkavállaló, pénz, tőzsde, valuta, valutaváltás, világtermék

Természettudomány 5.évfolyam

I. Élet a kertben

- felismeri és megnevezi a növények részeit, megfigyeli jellemzőiket, megfogalmazza ezek funkcióit
- ismert hazai termesztett vagy vadon élő növényeket különböző szempontok szerint csoportosít
- azonosítja a lágyszárú és a fásszárú növények testfelépítése közötti különbségeket

fogalmak: a növény szervei, virág, mag, termés, fő- és mellékgökérzet, virág részei, csonthéjas termés, bogyótermés, egynyári, kétnyári, életfeltétel, életjelenség, lágyszárú, faszárú,

II. Az állatok testfelépítése

- összehasonlítja ismert hazai házi vagy vadon élő állatokat adott szempontok (testfelépítés, életfeltételek, szaporodás) alapján;
- felismeri és megnevezi az állatok testrészeit, megfigyeli jellemzőiket, megfogalmazza ezek funkcióit;
- azonosítja a gerinctelen és a gerinces állatok testfelépítése közötti különbségeket
- Állati testrészek és funkcióik megnevezése

fogalmak: háziállat, gerinces, gerinctelen, madár, emlős, patás, összetett gyomor, kérődző, ragadozó, növényevő, mindenevő, redős/gumós/tarajos zápfog, fészekhagyó fióka, ízeltlábú, rovar

III. Anyagok és tulajdonságaik

- felismeri és megfigyeli a környezetben előforduló élő és élettelen anyagokat, megadott vagy önállóan kitalált szempontok alapján csoportosítja azokat;
- megfigyeli a különböző halmazállapot-változásokhoz (olvadás, fagyás, párolgás, forrás, lecsapódás) kapcsolódó folyamatokat, példákat gyűjt hozzájuk a természetben, a háztartásban és az iparban
- elsajátítja a tűzveszélyes anyagokkal való bánásmódot, tűz esetén ismeri a szükséges teendőket
- megfigyeli a talaj élő és élettelen alkotóelemeit, tulajdonságait, összehasonlítja különböző típusú talajféleségeket
- felismeri a levegő egyes tulajdonságait és összetételét, valamint szerepét az élővilág és az ember életében

Fogalmak: anyag, halmazállapot, halmazállapot-változás, olvadás, fagyás, párolgás, forrás, lecsapódás, oldódás, éghető, éghetetlen, talaj, humusz, talajnedvesség, légnyomás, hőmérséklet, mozgás, helyváltoztatás, helyzetváltoztatás

IV. Mérések, mértékegységek, mérőeszközök

- önállóan végez becsléseket, méréseket és használ mérőeszközöket a hőmérséklet, a hosszúság, a tömeg, az űrtartalom és az idő meghatározására;
észleli, méri az időjárási elemeket, a mért adatokat rögzíti, ábrázolja;
Magyarországra vonatkozó adatok alapján kiszámítja a napi középhőmérsékletet, a napi és

évi közepes hőingást;
leolvassa és értékeli a Magyarországra vonatkozó éghajlati diagramok és éghajlati térképek adatait.

FOGALMAK

időjárás, éghajlat, középhőmérséklet, hőmérséklet-változás, éghajlati diagram, éghajlati térkép, hőmérséklet, csapadék, becslés

V. Tájékozódás az időben

- tudja értelmezni az időt különböző dimenziójú skálákon.
- megérti a Föld mozgásai és a napi, évi időszámítás közötti összefüggéseket;
- felismeri az idő múlásával bekövetkező változásokat és ezek összefüggéseit az élő és élettelen környezet elemein
- Megismeri és megérti a földtörténeti korok eseményeit

FOGALMAK

idő, napszak, évszak, a Föld forgása, a Föld keringése, tengelyferdeség,

VI. Topográfiai alapismeretek-Tájékozódás a térben

- felismeri a földrészeket és az óceánokat a különböző méretarányú és ábrázolásmódú térképeken;
- felismeri a nevezetes szélességi és hosszúsági köröket a térképen;
- megfogalmazza Európa és Magyarország tényleges és viszonylagos földrajzi fekvését;
- felismeri és megnevezi a legjelentősebb hazai álló- és folyóvizeket
- bejelöli a térképen Budapestet és a saját lakóhelyéhez közeli fontosabb nagyvárosokat és a szomszédos országokat

fogalmak: fő- és mellékvilágítják, alaprajz, térkép, méretarány, vonalas mérték, térképfajták, keresőhálózat, iránytű, mágnesesség, Egyenlítő, Ráktérítő, Baktérítő, északi sarkkör, déli sarkkör, Északi-sark, Déli-sark

VII. Alapvető légköri jelenségek és folyamatok

- tisztában van a természeti erők szerepével a felszínalakításban
 - megnevezi az éghajlat fő elemeit
 - jellemzi és összehasonlítja az egyes éghajlati övezeteket (forró, mérsékelt, hideg)
 - értelmezi az évszakok változását;
 - értelmezi az időjárás-jelentést;
- piktogramok alapján megfogalmazza a várható időjárást

Fogalmak: időjárás, éghajlat, éghajlati övezet, időjárás-jelentés

VIII. Az emberi szervezet felépítése, működése, a testi-lelki egészség

- felismeri és megnevezi az emberi test fő részeit, szerveit;
- látja az összefüggéseket az egyes szervek működése között;
- érti a kamaszkori testi és lelki változások folyamatát, élettani hátterét;
- tisztában van az egészséges életmód alapelveivel, azokat igyekszik betartani.

FOGALMAK

szerv, érzékszerv, szervrendszer, szervezet, túlsúly, alultápláltság, táplálékpiramis, egészség, betegség, járvány, egészséges életmód, szenvedélybetegség, serdülés

6.évfolyam

I. A Föld külső és belső erői, folyamatai

- összehasonlítja és csoportosítja néhány jellegzetes hazai kőzet egyszerűen vizsgálható

tulajdonságait

- Megérti és megismerti az éghajlat és a folyók vízjárása közötti összefüggéseket a gyűrődés és a vetődés folyamatát
- A gyűrt és a röghegységek alapvető formakincse
- Talajképződés folyamatokat, talajpusztulás
- Belső és külső erők hatásai
- A vízhozam, a munkavégző-képesség és a felszínformálás összefüggései

Fogalmak: gyűrődés, vetődés, földrengés, vulkáni tevékenység, kőzet, talaj, talajpusztulás, tápanyag, komposztálás, ökológiai kertművelés, lepusztulás, vízjárás, vízhozam, munkavégző-képesség

II. Az energia

- Energiahordozók csoportosítása
- Megújuló és nem megújuló energiaforrások összehasonlítása
- A bányászat környezeti hatásainak ismerete
- Légszennyező anyagok és hatásai

FOGALMAK

megújuló energiaforrás, nem megújuló energiaforrás, bányá, bányászat, szénféleségek, kőolaj, földgáz, napenergia, vízenergia, szélenergia, szmog, savas eső, üvegházhatás, globális éghajlatváltozás

III. Megfigyelés, kísérletezés, tapasztalás

- felismeri és megfigyeli a környezetben előforduló élő és élettelen anyagokat, megadott vagy önállóan kitalált szempontok alapján csoportosítja azokat
- A mágneses tulajdonságok megfigyelése
 - Testek elektromos állapotának létrehozása
 - Energiahordozók fajtáinak ismerete
 - Tudjon példákat hozni az energiatakarékosságra a mindennapokból

III. Alapvető térképészeti ismeretek

- meghatározza az irányt a valós térben;
- érti a térkép és a valóság közötti viszonyt;
- Tudjon tájékozódni a térképen és a földgömbön
- Ismerje fel és használja a térkép jelrendszerét és a térképfajtákat (domborzati térkép, közigazgatási térkép, autós térkép, turistatérkép).
- Tudjon a térképen tájékozódni:
 - Legyen képes felszínformák ábrázolására
 - Ismerje a térkép jelrendszerét
 - Értse a méretarány és az ábrázolás részletessége közti összefüggést

FOGALMAK

fő- és mellékvilágtáj, térkép, térképi jelrendszer, méretarány, vonalas aránymérték, domborzati térkép, közigazgatási térkép, turistatérkép, autós térkép

IV. Hazai tájak

- ismerje fel és tudja térképen megmutatni Magyarország nagytájtait;
- ismerje az egyes nagytájak földrajzi fekvését és határait;
- tudja jellemezni a tájakat a felszín, éghajlat, vízrajz, talaj, növényzet és gazdaság szempontjából;

- ismerje a fontosabb hegységeket, folyókat, tavakat, medencéket és síkságokat;
- tudjon néhány jellegzetes természeti és gazdasági értéket kapcsolni a nagytájakhoz
- tudjon összehasonlítani két nagytájat különböző szempontok alapján

Fogalmak: röghegység, gyűrődés/vetődés, törésvonal, mészkőhegység,

V. Az erdő életközössége

- Legyen képes bemutatni az élő és élettelen környezeti tényezők szerepét az erdők kialakulásában
- Tudja összehasonlítani a tölgy-, bükk- és fenyőerdőket
 - Az erdő növényeinek különböző szempontú csoportosítása
 - Erdei táplálkozási láncok és hálózatok alkotása a tanult fajokból
 - A környezetszennyezés és élőhelypusztulás következményének megértése
- a világ egyes tájain kialakult erdők jellemzői pl. mangrove, esőerdő, tajga

fogalmak: erdő, cserje, zárvaermő, nyitvaermő, moha, gomba, spóra, barkavirágzat, makktermés, tűlevél, tobozvirágzat, cserje, pókszabású, rovar, bogár, légzőgyökér, esőerdő

VI. A mezők és a szántóföldek életközössége, természeti-környezeti problémái

- Legyen képes bemutatni a növényzet környezeti igénye és előfordulása közti összefüggést a rétek esetén
- Tudja csoportosítani a mező növényeit különböző szempontok alapján
- Legyen képes mezei táplálkozási láncok és hálózatok alkotására
- Ismerje a természeti és a kultúrtáj fogalmát
- Ismerje fel a réten élő állatokat

FOGALMAK

síkság, alföld, rét, legelő, mezőgazdaság, kultúrtáj, növénytermesztés, állattenyésztés, szántóföld, fűfélék, rágszáló, élőhely, alkalmazkodás, életközösség, szárölelő levél, kalászvirágzat, szélporozta/rovarporozta növény, szalmaszár, gyöktörzs, szemtermés, fészekvirágzat, egyenesszárnyú,

Vízi és vízparti életközösségek és természeti-környezeti problémái

- Tudjon vízi táplálékláncokat alkotni
- Ismerje fel a papucsállatkát, puhatestűeket, a vízparton élő néhány madárfajt

fogalmak: felszíni víz, felszín alatti víz, folyóvíz, állóvíz, főfolyó, mellékfolyó, vízgyűjtő terület, vízvásztó, vízjárás, tó feltöltődési fázisai (a tavak pusztulása). egysejtű, kétlaki növény, hínárnövényzet, gerinctelen, kagyló, rák, hal, kopolyú, úszóláb, lemezes csőr, gázlóláb, tépőcsőr, markoló láb.

Biológia 7.évfolyam

Bevezetés a biológiába

- Fogalmak:
 - o szerveződési szint, sejt, baktérium, fotoszintézis, szövet, evolúció, természetes kiválasztódás, alkalmazkodás, nagyrasszok, Homo sapiens
- Képes a biológiai jelenségekkel kapcsolatban kérdéseket megfogalmazni, felismeri az általános híreket
- Képes alapján képes felismerni és megnevezni az állati és növényi sejt részeit, értelmezi a sejtalkotók működését
- El tudja helyezni földtörténeti időskálán az evolúciós fejlődés mérföldköveit
- Érti az alkalmazkodás szerepét, képes példákat hozni rá a történelemből

Az élővilág országai

- Fogalmak:
 - o faj, ország, törzs, osztály, kettős nevezéktan, férgek, ízeltlábúak, puhatestűek, gerincesek, táplálkozás, anyagszállítás, légzés, ivaros és ivartalan szaporodás
- alakítási jellemzők összehasonlítása alapján felismer néhány fontosabb növény- és állatcsoportot, ezekbe besorolást végez
- Tisztában van a fejlődéstörténeti rendszer alapjaival
- ismeri az ivaros és az ivartalan szaporodás előnyeit és hátrányait, szerepüket a fajok fennmaradásában, a földi élet változatosságának fenntartásában

Bolygónk élővilága

- Fogalmak:
 - o Tápláléklánc, táplálékhálózat, éghajlati övezet, biomok, vízi életközösségek
- ismeri és tudja jellemezni a jellegzetes életközösségeket alkotó legfontosabb fajokat, tud belőlük táplálékláncot összeállítani
- Képes elemezni az élőlények testfelépítése, életmódja, életciklusa és a biom ökológiai feltételei közti kapcsolatot

8.évfolyam

Az életközösségek vizsgálata

- Fogalmak:
 - o környezeti igény, tűrőképesség, indikátorszervezet, populációs kölcsönhatás, társulás
- Ismeri és megnevezi az élettelen környezeti tényezőket
- Képes az életközösségek, mint rendszerek értelmezésére
- Ábra alapján felismeri az élőlények közötti táplálkozási kapcsolatokat

A természeti értékek védelme

- Fogalmak:
 - o természetvédelmi terület, védett faj, eszmei érték, környezettudatosság
- érti és elfogadja, hogy az élő természet rendelkezik olyan értékekkel, amelyeket törvényi eszközökkel is védeni kell, és ismeri ennek formáit
- Érvel a biológiai sokféleség veszélyeztetése ellen, érti annak fontosságát

Az élővilág és az ember kapcsolata, fenntarthatóság

- Fogalmak:
 - o biológiai sokféleség, éghajlatváltozás, fenntarthatóság
- Ismeri az emberi tevékenység természeti környezetre gyakorolt hatását
- ismeri és érti a nagyüzemi technológiák és a humánus állattartási módok közötti különbségeket

Az emberi szervezet I. - Testkép, testalkat, mozgásképesség

- Fogalmak:
 - o kültakaró, bőr, csont, csigolya, borda, függesztőöv, mimikai izmok
- Felismeri és megnevezi az emberi bőr, a csontváz és a vázizomzat főbb elemeit
- tudja, hogy a testünk alapfelépítése az evolúciós fejlődés eredménye, de az öröklött adottságaink az egyedfejlődés során formálódnak egyénivé, ebben nagy szerepet játszik az életmódunk is
- felismeri a gyakorolt sportok testi és lelki fejlesztő hatását és a velük járó terheléseket, baleseti veszélyeket, tanácsokat fogalmaz meg ezek elkerülésére

Az emberi szervezet II. - Anyagforgalom

- Fogalmak:
 - o tápanyag, felszívódás, emésztőnedv, légcsere, gázcsere, vérárvadás, kiválasztás
- ábrák, makettek alapján felismeri az ember anyagforgalmi szervrendszereinek fontosabb szerveit
- azonosítja a táplálkozási, keringési, légzési, kiválasztási szervrendszerek alapvető biológiai funkcióit, az életfolyamatok lépéseit

Az emberi szervezet III. - Érzékelés, szabályozás

- Fogalmak:
 - o idegrendszer, reflex, hormon, receptor, immunrendszer, védőoltás
- azonosítja az ideg- és hormon- és az immunrendszer alapvető biológiai funkcióit, értelmezi a szabályozás elvét
- ismeri és megfelelő szempontok szerint értékeli az emberi szervezet állapotát, folyamatait jellemző fontosabb adatokat, azokat összefüggésbe hozza a testi és lelki állapotával, egészségével

Szaporodás, öröklődés, életmód

- Fogalmak:
 - o ivarszervek, nemi jelleg, hímivarsejt, petesejt, megtermékenyítés, gén
- Ábrák, makettek alapján azonosítja a férfi és női nemiszervrendszer részeit, ismeri azok funkcióit
- tisztában van a felelős szexuális magatartás ismerveivel, értékeli a szexualitás egyéni életviteli és párkapcsolati jelentőségét

Egészségmegőrzés, elsősegély

- Fogalmak:
 - o járvány, stressz, lelki egészség, függőség, szűrővizsgálat
- Ismeri a testi és lelki egészség közötti kapcsolat egyéni és társadalmi aspektusait
- ismeri a betegségek kialakulásának okait, megelőzésük és felismerésük módjait, az egészséges életmód és az elsősegélynyújtás legfontosabb szabályait

Testnevelés és sport 5-6. évfolyam

Gimnasztika és rendgyakorlatok – prevenció, relaxáció

- Megnevez és bemutat egyszerű relaxációs gyakorlatokat.
- Ismeri a helyes testtartás egészségre gyakorolt pozitív hatásait, és ezek birtokában önállóan is kezdeményez ilyen tevékenységet.
- Megismeri a nyugalomban lévő és a bemelegített izomzat tulajdonságait, valamint a terhelések utáni nyújtó gyakorlatok jelentőségét.
- Beazonosítja a fáradt izmok lehetséges sérüléseinek (izomhúzódás, izomszakadás, izomgörcs, izomláz) ok-okozati tényezőit.
- Beazonosítja a stressz fogalmát, fajtáit, és megismeri annak pozitív megküzdési stratégiáit.
- Megérti a gyakorlatvezetési módszereket, és a gyakorlatokat a tanári utasításoknak megfelelően hajtja végre.
- *Rendgyakorlatok és alakzatok:* Alakzatok (oszlop-, vonal-, kör- és szétszórt alakzat), valamint menet- és futásgyakorlatok végrehajtása különböző alakzatokban.
- *Általános és eszközös gimnasztika:* A leggyakrabban alkalmazott statikus és dinamikus gimnasztikai elemek elnevezésének és technikai végrehajtásának önálló alkalmazása. 4-8 ütemű szabad-, társas- és kéziszergyakorlatok bemutatás utáni, önálló végrehajtásra törekvő pontos és rendszeres kivitelezése.
- *Hajlékonyság és szerhasználat:* A mozgékonyág és a hajlékonyság fejlesztése statikus és dinamikus szabad-, társas-, kéziszer-, valamint egyszerű szergyakorlatokkal (zsámoly, pad, bordásfal). Egyszerű és összetett gimnasztikai gyakorlatok végrehajtása zenére.
- *Prevenció és tartásjavítás:* A biomechanikailag helyes testtartás kialakítását elősegítő gyakorlatok összeállítása segítséggel, és azok rendszeres gyakorlása. A tartó- és mozgatórendszer izomzatának erősítését, nyújtását és ellazulását szolgáló gyakorlatok összeállítása segítséggel, azok helyes végrehajtása.
- *Bemelegítés és tervezés:* Különböző testrészek bemelegítését szolgáló gyakorlatok közös, majd önálló összeállítása és végrehajtása. 2-3 gyakorlatból álló saját gimnasztikai gyakorlatsor összeállítása tanári kontrollal.
- *Légzés és relaxáció:* Légzőgyakorlatok összeállítása segítséggel, azok szabályos végrehajtása. Az egyszerűbb relaxációs technikák elsajátítása és gyakorlati alkalmazása.

Atlétikai jellegű feladatmegoldások

- Ellenőrzött tevékenység keretében rendszeresen mozog, edz és sportol a szabad levegőn, egyúttal tudatosan felkészül az időjárás kellemetlen hatásainak elviselésére sportolás közben.
- Tervezetten, rendezetten és rendszeresen végez a biomechanikailag helyes testtartás kialakítását elősegítő gyakorlatokat.
- A különböző rajttechnikákat a játékok, a versengések és a versenyek közben készségszinten használja.
- A tanuló futótechnikája – egy összefüggő cselekvéssor részeként – egyértelmű eltérést mutat a vágta- (sprint) és a tartós (állóképességi) futás közben.
- Magabiztosan és koordináltan alkalmazza a távol- és magasugrás, valamint a kislabdahajítás és a súlylökés számára megfelelő, egyénre szabott alaptechnikáit.
- Megismeri és a gyakorlatban, versenyhelyzetben is szabálykövetően alkalmazza az

atlétika főbb versenyszabályait.

- Megérti és saját tapasztalatai alapján azonosítja az állóképesség, a szív működés és a testtömegkontroll közötti szoros élettani összefüggéseket.

Torna jellegű feladatmegoldások

- Tervezetten, rendezetten és rendszeresen végez a biomechanikailag helyes testtartás kialakítását elősegítő gyakorlatokat.
- A mindennapi sporttevékenységébe tudatosan beépíti a korrekciós gyakorlatokat.
- A helyes testtartás egészségre gyakorolt pozitív hatásai ismeretében önállóan is kezdeményez ilyen tevékenységet.
- A torna, a ritmikus gimnasztika, a tánc és az aerobik jellegű mozgásformákon keresztül, tanári irányítás mellett aktívan fejleszti esztétikai-művészeti tudatosságát és kifejezőképességét.
- A tanuló aktív segítségadással képes egy-egy általa kiválasztott tornaelem bemutatására, valamint a tanult elemekből önállóan alkotott kisgyakorlatsor pontos kivitelezésére.
- Tudatosan törekszik a „tornász”, tiszta és esztétikus mozgásvégrehajtásra, kialakul benne az igényesség az esztétikus testalkat iránt.
- Ismeri a női és a férfitorna főbb versenyszámainak, valamint azok alapvető szabályrendszerét.
- Képes a gyakorlás biztonságos körülményeinek önálló megteremtésére, amellyel növeli saját és társai cselekvési biztonságát.
- Egyensúlyi elemek, gurulások, emelések, fellendülések, billenések és átfordulások szabályos kivitelezése. Egyensúlyozási gyakorlatok megvalósítása helyben, valamint helyzetváltoztatásokkal (különböző kartartásokkal és eltérő irányokba) tornapadon, annak megfordított merevítő gerendáján és/vagy szabványos gerendán.
- Ritmikus és esztétikus lépéskombinációk, járások, testsúlyáthelyezések, szökkenések, ugrások és fordulatok kivitelezése zenei ritmusra vagy anélkül.
- Mászókulcsolással történő mászás rúdon vagy kötélén, vándormászás lefelé, függeszkedési kísérletek végrehajtása.

Sportjátékok

- A rajttechnikákat a játékok, a versengések és a versenyek közben készségszinten használja.
- Egészséges, sportszerű versenyszellemmel rendelkezik, és tanári irányítás vagy ellenőrzés mellett képes az alapvető játékvezetői feladatok ellátására.
- A tanuló a sportjátékok előkészítő kisjátékaiban tudatosan és célszerűen alkalmazza a tanult technikai és taktikai elemeket.
- A testnevelési és sportjátékok közben célszerű, hatékony játék- és együttműködési (kooperációs) készséget mutat.
- A tanult testnevelési és népi játékok mellett folyamatosan, jól koordináltan végzi a választott sportjátékokat.
- Döntési helyzetekben képes a csapat érdekeit a sajátja elé helyezni, törekedve a legmegfelelőbb kollektív megoldások kiválasztására.
- Ismeri, tiszteli és a gyakorlatban is következetesen betartja a kiválasztott sportágak alapvető szabályrendszerét.

Kézilabda

- *Labda nélküli technika:* A helyes alaphelyzet, a támadó és védekező lábmunka, az indulások-megállások, az ütközések, a cselezések irányváltással és lefordulással, valamint a felugrások és leérkezések elsajátítása.

- *Labdás technika:* Egy és két kézzel történő labdaátadások és labdaátvételek különböző irányokból, helyben és mozgás közben. A labdavezetés alkalmazása irány- és iramváltásokkal, valamint indulócselek kivitelezése 1-1 elleni szituációkban. Kapura dobások végrehajtása helyből, kilépéssel, 3 lépésből, különböző támadó pozíciókból.

Kosárlabda

- *Labda nélküli technika:* Alaphelyzet, támadó és védekező lábmunka, a védőtől való elszakadás iram- és irányváltásokkal, lefordulások, valamint felugrások egy és két lábról, biztonságos leérkezésekkel, egyszerűbb játéksituációkban.
- *Labdás technika:* Ritmusos labdavezetés irányváltásokkal, rövid és hosszú indulások, együtemű megállás folyamatos labdavezetésből, kétütemű megállás egy és két leütésből, valamint a sarkazás technikája. Labdaátadások (kétkezes mellő és felső, egykezes felső és alsó, egykezes tolt átadás) helyben, különböző irányokba történő kilépéssel és mozgásból a társnak (páros és hármas lefutások során).
- *Dobások és játékelemek:* Helyből történő kosárra dobás, fektetett dobás kivitelezése egy-két leütésből, folyamatos labdavezetésből, illetve a társtól kapott labdából. 1-1 elleni játék gyakorlása meghatározott szerepekkel (indulási joggal rendelkező, majd adogató segítségével indulási joggal nem rendelkező támadó esetén).

Röplabda

- *Alapok és helyezkedés:* A labda nélküli alaphelyzet rögzítése, valamint az érkező labda röppályájához történő tudatos és gyors helyezkedés.
- *Érintéstechnika:* A kosárérintés, az alkarérintés és az alsó egyenes nyitás jellegzetes mozgásdinamikájának elsajátítása.

Labdarúgás

- *Labda nélküli technika:* Mély súlyponti helyzetben történő elindulások, megállások, hirtelen irányváltoztatások, valamint a specifikus támadó és védő alapmozgások készség szintű alkalmazása a játék során.
- *Labdás technika:* Labdavezetések és labdaátadások kivitelezése a lábfej különböző részeivel (belső, külső, csüd). Laposan és a levegőben érkező labdák átvétele talppal és belsővel. Alakzattartással történő labdás koordinációs passzgyakorlatok.

Floorball

- *Alaptechnika:* Labda nélküli alapállás, a helyes kétkezes ütőfogás, az ütővel történő gyors haladás, az indulások-megállások és a cselezések irányváltoztatással. Specifikus labdabiztonságot és kontrollt növelő feladatok.
- *Labdakezelés és lövések:* A labda terelése és vezetése egyenes vonalban, valamint szlalom- és irányváltoztatásokkal. Pontos labdaütések és folyamatos labdaátadások palánkra vagy közvetlenül a társnak. A lövések és a húzások közötti dinamikai különbségek megéreztetése. Kapura lövések végrehajtása helyből, labdavezetésből, illetve kapott (passzolt) labdából.

Testnevelési és népi játékok

- A különböző rajttechnikákat a játékok, a versengések és a versenyek közben készség szinten használja.
- A testnevelési és sportjátékok közben célszerű, hatékony játék- és együttműködési készséggel rendelkezik.
- Egészséges, pozitív versenyszellemmel bír, és tanári irányítás vagy ellenőrzés mellett önállóan is képes alapvető játékvezetői feladatok ellátására.
- A tanuló a sportjátékok előkészítő kisjátékaiban tudatosan és célszerűen alkalmazza a technikai és taktikai elemeket.
- A tanult testnevelési és népi játékok mellett folyamatosan, jól koordináltan végzi a

választott sportjátékokat.

- Képes a játék szabályainak objektív betartatására társaival, és tiszteletben tartja a játékvezetői döntéseket.
- Különböző kiindulópályákból induló rajttechnikák és gyorsmegindulások készség szintű alkalmazása fogó-, futó- és népi játékok kontextusában.

Önvédelmi és küzdősportok

- Egészséges, sportszerű versenyszellemmel rendelkezik.
- Tanári irányítás vagy ellenőrzés mellett képes az alapvető küzdősport-specifikus mérkőzés- és játékvezetői feladatok ellátására.
- A küzdő jellegű feladatokban az életkorának megfelelő aszertivitást mutatva, tudatosan és célszerűen alkalmazza a támadó és védő szerepeknek megfelelő technikai és taktikai elemeket.
- A tanári irányítást pontosan követve, a mozgás sebességét kontrolláltan növelve hajt végre alapvető önvédelmi fogásokat, ütések, rúgásokat, védéseket és ellentámadásokat.
- Ismeri, érti és a gyakorlatban következetesen betartja a küzdő jellegű feladatok és eséstechnikák balesetvédelmi szabályait.
- Kialakul benne a társak iránti mély tisztelet, tolerancia és a sportszerű küzdelem (fair play) szellemisége.
- Elméletileg tudatosítja és a gyakorlatban is felismeri az eséstechnikák vezető műveleteit, valamint a baleset-megelőzést szolgáló legfontosabb technikai mozzanatok.

Alternatív környezetben űzhető mozgásformák

- Nyitott az alapvető mozgásformák újszerű és alternatív környezetben történő sokoldalú felhasználására és végrehajtására.
- Ellenőrzött tevékenység keretében rendszeresen és magabiztosan mozog, edz, valamint sportol a szabad levegőn.
- Tudatosan felkészül az időjárás kellemetlen hatásainak hatékony elviselésére és kezelésére sportolás közben.
- A szabadban végzett foglalkozások során nem csupán ügyel környezete tisztaságára és rendjére, hanem erre aktívan, aszertíven felhívja társai figyelmét is.
- Kialakul benne a környezet- és természetvédelmi szabályok belső motivációból fakadó betartása, valamint a környezettudatos gondolkodásmód.

7–8. évfolyam

A továbbhaladás feltételei (minimumkövetelmények)

Rendgyakorlatok

- Az alapvető alakzatok és alakzatváltások önálló, pontos végrehajtása.
- A vezényszavak ismerete és alkalmazása.

Gimnasztika

- 4–8 ütemű szabad- és kéziszer gyakorlatok önálló összeállítása és bemutatása.
- A bemelegítő, nyújtó és testtartásjavító gyakorlatok önálló alkalmazása.
- Egyszerű relaxációs gyakorlatok ismerete és végrehajtása.

Képességfejlesztés

A tanuló

- életkorának és egyéni képességeinek megfelelő intenzitással képes tartós futás végzésére;
- alkalmazza a tanult gyorsaság-, erő-, állóképesség- és ügyességfejlesztő gyakorlatokat;
- végrehajtja a tanult szökdelő-, ugró- és dobófeladatokat biztonságosan és szabályosan.

Sportjátékok

Kézilabda

- A labdavezetés, átadás, átvétel és kapura lövés alaptechnikáinak szabályos alkalmazása.
- Az indulócsel és egyszerű támadó-védő mozgások végrehajtása.
- A játék alapvető szabályainak ismerete és alkalmazása.

Kosárlabda

- Mell- és felső átadás helyes végrehajtása.
- Megállás, sarkazás, labdavezetés és fektetett dobás szabályos kivitelezése.
- A játékban tanult technikai elemek alkalmazása.

Labdarúgás

- Labdavezetés, passzolás, labdaátvétel és kapura lövés megfelelő technikai végrehajtása.
- A levegőből érkező labda átvétele és egyszerű dekázás.
- A játék alapvető szabályainak alkalmazása.

Röplabda

- Alkar- és kosárérintés szabályos végrehajtása.
- Felső egyenes nyitás végrehajtása.
- Egyszerű játékhelyzetekben a tanult technikai elemek alkalmazása.

Atlétika

- Futóiskolai gyakorlatok helyes végrehajtása.
- Rövid- és tartós futások technikájának alkalmazása.
- Távolugrás, magasugrás és kislabdahajítás alaptechnikájának megfelelő végrehajtása.
- A bemelegítés, nyújtás és levezetés önálló alkalmazása.

Torna

- Gurulóátfordulás előre és hátra szabályos végrehajtása.
- Fejállás, kézállás előkészítő gyakorlatai segítségével.
- Kézenátfordulás oldalra.
- Ugrószekrényen tanult ugrások biztonságos végrehajtása.
- Legalább négy tanult elemből önálló talajgyakorlat összeállítása és bemutatása.
- A segítségadás szabályainak ismerete.

Vizuális kultúra

5.évfolyam

- Képes legyen a tanórai eszközöket (olló, ragasztó, festékek, rajzeszközök) biztonságosan és rendeltetésszerűen használni, a balesetvédelmi szabályokat betartani.
- Tudja a felszerelését és a saját munkaterületét önállóan rendben tartani.
- Formai, szerkezeti és felületi sajátosságok megfigyelése: Egyszerű téri helyzetek eszközös vizsgálata és leírása (pl. formai, szerkezeti, felületi, tónusbeli sajátosságok).
- Látványalapú és képzeletbeli ábrázolás: Az adott valós látvány vagy elképzelt téma sajátosságaiból kiinduló kompozíció létrehozása vagy egy részletének képi igényű nagyítása, egyszerű színes technikákkal (pl. színes ceruza, tempera, filctoll).
- Kifejezés és mozgás: Különböző mozgások (pl. emberi, állati vagy gépi mozgás) megfigyelése és ábrázolása síkban (pl. fázisrajz, mozgó figura, pörgetős füzet).
- Jelértelmezés és jelalkotás: A legfontosabb egyezményes vizuális jelek, jelzések, szimbólumok és piktogramok (pl. tájékoztató, közlekedési jelek, cégek, parancsikonok) felismerése és értelmezése.
- Kép és szöveg kapcsolata: Szöveg és kép együttes megjelenésének tanulmányozása és egyszerű alkalmazása (pl. képregény, plakát, üdvözlőlap készítése).
- Tér- és tárgyalkotás: Egyszerű tértervezés vagy téralakítás (pl. egyszerű alaprajz, vázlat rajzolása, vagy papírmakett készítése) megadott célból.
- Tárgy és hagyomány: Lakóhelyhez közeli vagy magyar néprajzi tájegység építészeti jellegzetességeinek, viseletének vagy kézműves tevékenységének megismerése; egyszerű díszítőművészeti motívumok (pl. növényi, geometrikus) gyűjtése és alkalmazása tárgyalkotásban.
- Műalkotások ismerete: Ismerjen fel legalább 2-3 alapvető magyar műalkotást/épületet (pl. Munkácsy: Ásító inas, Szinyei Merse: Majális, vagy az Országház épülete).

6.évfolyam

- Az évfolyam számára előírt új és korábbi anyagok, technikák (pl. akvarell, tempera, pasztell, kollázs, mintázás) biztonságos és balesetmentes használata.
- Tér- és tónusábrázolás: Egyszerű téri helyzetek leírása, látvány utáni vagy képzeletbeli kompozíciók létrehozása különböző színes technikákkal (színkeverés, világos-sötét kontrasztok alkalmazása).
- Az egy iránypontos perspektíva alapelveinek ismerete: Képes legyen egyszerű téri helyzet vagy szögletes tárgy egy iránypontos perspektivikus ábrázolására vázlat szinten.
- Folyamatok vizuális rögzítése: A természet vagy az épített környezet időbeli változásainak (pl. évszakok, növekedés, bontás/építés) megfigyelése és rögzítése.
- Használati utasítás és vizuális kommunikáció: Képes vagy rajzos használati utasítás, tájékoztató ábra megértése és egyszerű elkészítése (pl. tárgy összeszerelése, folyamat lépései).
- Reklámhordozók és tervezés: Nem mozgóképi reklámhordozók (pl. könyvborító, plakát, csomagolóanyag, termékcímke) tervezése és kivitelezése szabadon választott technikával, kép és szöveg egységével.
- Téralakítás vagy makettezés: Egyszerű tértervezés és téralakítás (pl. védelem, kuckó, színpad, kiállítótér) különféle eszközökkel (rajzos vázlat, magyarázó rajz, makett hulladékanyagokból).
- Tárgyalkotás és funkció: Létrehozott vagy talált tárgyak díszítésének megtervezése és kivitelezése a funkció figyelembevételével (pl. saját használati tárgy, pl. doboz, telefontok, kisméretű kerámia/agyag edény díszítése).
- Művészettörténeti tájékozottság: Igazolja az alapvető stíluskorszakok (ókor, középkor,

reneszánsz) főbb jellemzőinek ismeretét, legalább 3-4 meghatározó műalkotás/alkotó megnevezésével.

7.évfolyam

- Önálló és biztonságos eszközhasználat, az alkotómunka során a balesetvédelmi és higiéniai szabályok következetes betartása.
- Érzelmek és művészeti élmények kifejezése: Művészeti élmények (pl. zene, mozgás, irodalom) vizuálisan értelmezhető megjelenítése önkifejező alkotások által síkban vagy térben (pl. zene hangulatát kifejező festmény, kollázs vagy plasztika).
- Kifejezés és társadalmi reflexió: Személyes véleményt kifejező egyszerű vizuális megjelenítés adott témában (pl. környezetvédelem, felnőtté válás, barátság, tolerancia).
- Magyarázó rajzok és infografika: Nem vizuális természetű információk egyszerű megjelenítése egyezményes jelzések használatával (pl. egyszerű grafikon, szubjektív térkép, folyamatábra készítése).
- Mozgóképi nyelv alapjai: A mozgókép működésének, a beállításoknak és a képsorozatnak alapfokú megértése. Médiaismeret és kritikai szemlélet: Mozgóképi vagy nyomtatott/online médiaszövegek (pl. reklámok, címlapok, hírportálok) elemeinek felismerése, a kiemelés és figyelemfelkeltés eszközeinek azonosítása.
- Verbális és vizuális kommunikáció különbsége: A verbális (szöveges) és a vizuális kommunikáció közötti lényegi különbségek felismerése (pl. képek leírása, képaláírások szerepe).
- Tárgy- és mintatervezés: Tárgytervezés (pl. öltözköztetési, csomagolás) vagy tárgyalkotás; mintatervezés megadott célra (pl. pólóminta, logó, díszítőminta).
- Építészettörténeti és művészettörténeti alapok: Képes legyen felismerni a főbb művészettörténeti korszakok (reneszánsz, barokk, klasszicizmus) jellemzőit és legalább 4-5 kiemelkedő magyar és egyetemes műalkotást (pl. Leonardo: Utolsó vacsora, Michelangelo: Dávid, Pollack: Nemzeti Múzeum).

8.évfolyam

- Komplex technikai eszközök (pl. festési technikák, grafikai eszközök, vágási technikák) szakszerű és biztonságos használata.
- Kifejező képkalkotás: Látványok, jelenségek és elvont fogalmak (pl. szabadság, szorongás, harmónia) asszociatív és kifejező megjelenítése színes vagy grafikus technikákkal.
- Képzőművészeti műfajok és kifejezési módok: Ismerje és tudja megkülönböztetni a főbb képzőművészeti műfajokat (arckép/portré, tájkép, csendélet, absztrakt/nonfiguratív alkotás).
- Montázs és kollázs: Térben és időben egymástól távol eső elemek, motívumok egységes egészé szervezése új jelentés létrehozása érdekében (pl. fotókollázs, digitális vagy papírmontázs készítése).
- Perspektíva és térszerkezet: A kétirányponthoz tartozó perspektíva vagy az axonometria alapelveinek megértése és egyszerű térbeli formák (pl. épület, doboz) rajzi ábrázolása.
- Mozgókép és montázs szerepe: A mozgóképi kifejezőeszközök (pl. vágás, fények, díszlet, jelmez, hang hatása) szerepének felismerése a jelentésalkotásban.
- Tárgy- és környezetkultúra (Design): Tárgytervezés vagy környezetalakítási feladat (pl. funkcionális tárgy, csomagolás, újragondolt használati tárgy hulladékból, makett vagy modell).
- Művészettörténeti és nemzeti műveltség összefoglalása: Legalább 5 meghatározó magyar és egyetemes képzőművészeti és építészeti alkotást és azok alkotóját képes legyen azonosítani (pl. Munkácsy, Picasso)

Ének - zene

5.évfolyam

- 5 magyar népdalt emlékezetből, tisztán, a dal karakterének megfelelően, önállóan el tud énekelni.
- 1 műdalt és 1 alkalmi dalt (keresztény ünnepekhez, jeles napokhoz kapcsolódóan) emlékezetből el tud énekelni.
- Éneklésében alkalmazkodik a dal hangulatához, karakteréhez és tempójához.
- Felismeri és megnevezi a legelterjedtebb magyar népi hangszereket (pl. tekerő, duda, cimbalom, citera, doromb, furulya, tárogató).
- Felismeri a tanult ritmikai és dallami zenei elemeket, valamint a váltakozó ütemeket az énekes és zenehallgatási anyagban.
- Képes rövid dallamokat betűkottáról hangjegyre átírni.
- Ismeri a magyar népdalok alapvető jellemzőit, többek között a régi és új stílus, a kvintváltás, valamint az ereszkedő és kupolás dallamvonal fogalmát.
- A többször meghallgatott zeneműveket hallás után felismeri.
- A különböző zenei stílusokból és korszakokból megismert művek közül legalább 2 zeneművet felismer.
- A zenehallgatás során képes a zenemű hangulatát, karakterét és alapvető zenei jellemzőit megfigyelni és megfogalmazni.
- Aktívan részt vesz a közös éneklésben, zenei játékokban és kreatív zenei feladatokban.

6.évfolyam

Az ének-zene tanításának célja a tanulók korábban megszerzett zenei ismereteinek és készségeinek továbbfejlesztése, valamint az önállóbb zenei tevékenység és az önkifejezés támogatása.

- A tanulók 26 népdalt, műdalt, más népek dalait és zenei szemelvényeket ismernek meg, amelyeket emlékezetből és kottaképről, tiszta intonációval, a dal karakteréhez és hangulatához igazodó előadásmóddal énekelnek.
- Éneklésükben alkalmazzák a tanult tempókat és előadásmódokat, így a tempo giusto, parlando és rubato jellegzetességeit, valamint a megfelelő dinamikát, különösen a mezzoforte árnyalatot.
- A közös éneklés és zenélés során fejlődik a tanulók előadói, befogadói és alkotói készsége, valamint együttműködési és önkifejezési képessége. A tanult dalokat táncdal, dramatizált előadással és hangszerkísérettel is feldolgozzák.
- A tanulók megismerik a legelterjedtebb magyar népi hangszereket, valamint a klasszikus zenekar főbb hangszercsaládjait és hangszereit, továbbá megértik a karmester és a karvezető szerepét.
- Zenehallgatás során felismerik és megkülönböztetik a különböző zenei karaktereket, műfajokat és kifejezőeszközöket, valamint képesek megfogalmazni a zeneművek által kiváltott érzéseiket, gondolataikat és véleményüket.
- A tanulók felismerik a zene történelmi és társadalmi kapcsolódásait, valamint a zenei téma, a programzene, a színpadi és alkalmazott zene alapvető jellemzőit.
- A zenehallgatás során megfigyelik a madrigalizmus, vagyis a szövegfestés zenei megjelenését, és rövidebb zenei formahatárokat, tagolásokat is képesek követni.
- Ritmikai ismereteik a tizenhatod, a kis éles és a kis nyújtott ritmus, valamint a páros, páratlan és váltakozó ütem felismerésével és alkalmazásával bővülnek.
- Hallásfejlesztés során felismerik és megnevezik a tiszta kvint, tiszta kvart, tiszta oktáv,

kis és nagy terc, valamint kis és nagy szekund hangközöket, továbbá megkülönböztetik a dúr és moll jellegű hangzást.

- A tanulók felismerik és alkalmazzák a fi, szi és ta módosított szolmizációs hangokat, és megértik azok dallamalkotó szerepét.
- A többszólamú éneklés fokozatos alkalmazásával fejlődik a tanulók intonációs készsége, hallása és megosztott figyelme.
- A zenei írás-olvasásban fejlődik a tanulók kottaolvasási és lejegyzési készsége, megismerik az abszolút hangneveket, a C-dúr és az a-moll hangnemet, valamint a tanult hangközök és módosított hangok grafikai megjelenítését.
- A tanulók rövid dallamokat képesek betűkottáról hangjegyre átírni, a tanult ritmikai és dallami elemeket pedig egyszerűbb zenei alkotó- és improvizációs feladatokban is alkalmazzák.
- A Szózatot hallás után megtanulják és éneklük, és részt vesznek az ünnepekhez kapcsolódó iskolai műsorokban, valamint az iskolai Zenei Világnap rendezvényein.
- A zenei élmények, a közös éneklés, a zenehallgatás, a kórusmunka és az iskolai zenei programok hozzájárulnak a tanulók kulturális tudatosságának, kreativitásának és közösségi összetartozásának erősítéséhez.
-

7.évfolyam

Az ének-zene tanításának célja a korábban megszerzett zenei ismeretek és készségek elmélyítése, valamint a tanulók zenei önkifejezésének és tudatos zenei befogadásának továbbfejlesztése.

- A tanulók magyar népdalokat, műdalokat, más népek dalait és különböző korokhoz kapcsolódó zenei szemelvényeket tanulnak, amelyeket emlékezetből és kottaképről, tiszta intonációval és a dal karakterének megfelelő előadásmóddal énekelnek.
- Megismerik a magyar népzene régi és új stílusrétegeinek fontosabb jellemzőit, valamint a népzene, a műzene és a népzenei feldolgozások közötti különbségeket.
- Éneklésükben tudatosan alkalmazzák a parlando, rubato és tempo giusto előadásmódokat, valamint fejlődik a dinamika, a tempó, a zenei tagolás és a frazeálás megfelelő alkalmazása.
- A közös éneklés, a kórusmunka, a tánc és a dramatikus feldolgozás során fejlődik együttműködési készségük, kreativitásuk és zenei önkifejezésük.
- A tanulók részt vesznek az iskolai kórus munkájában, az ünnepekhez kapcsolódó műsorokban és projektekben, valamint az iskolai Zenei Világnap alkalmából szervezett programokban.
- Zenehallgatás során megismerkednek a középkor, a reneszánsz, a barokk, a klasszika és a romantika legfontosabb zenei jellemzőivel, műfajaival és kiemelkedő zeneszerzőivel.
- A hallgatott zeneművek segítségével felismerik a különböző zenei korszakok és műfajok jellegzetes kifejezőeszközeit, valamint megfogalmazzák a zene által kiváltott érzéseiket és gondolataikat.
- Ritmikai ismereteik a 3/8-os és 6/8-os ütemmutató, valamint a felütés (súlytalan kezdés) megismerésével bővülnek, és ezeket ritmikai, improvizációs és kreatív zenei feladatokban is alkalmazzák.
- Hallásfejlesztés során elmélyítik a korábban tanult hangközöket, megismerik a kis és nagy szextet, valamint a szeptimet, és tovább fejlődik a hallásuk, intonációjuk és a többszólamú énekléshez szükséges megosztott figyelmük.
- A tanulók megismerik a módosított és módosítójel nélküli szolmizációs hangokat, valamint a szolmizációs hangok és a zenei törzshangok közötti alapvető különbséget.
- A zenei írás-olvasás során megismerik az egy kereszt és egy bé előjegyzést, valamint a

hozzájuk kapcsolódó G-dúr, e-moll, F-dúr és d-moll hangnemeket.

- Rövid dallamokat képesek betűkottáról hangjegyekre átírni, és fejlődik felismerő kottaolvasási készségük.
- A tanulók a zenei élményeket egyre tudatosabban kapcsolják össze saját érzelmeikkel, tapasztalataikkal és élethelyzeteikkel.

8.évfolyam

Az ének-zene tanításának célja a korábbi évfolyamokon megszerzett zenei ismeretek és készségek rendszerezése, elmélyítése és önálló alkalmazása, valamint a tanulók zenei műveltségének és kulturális tudatosságának továbbfejlesztése.

- A tanulók magyar népdalokat, műdalokat, más népek dalait és többszólamú énekes műveket ismernek meg, és azokat egyre önállóbban, tiszta intonációval, kifejezően és a mű stílusának megfelelően adják elő.
- Elmélyítik a magyar népzene régi és új rétegeiről szerzett ismereteiket, és felismerik a népdalok, valamint a mai zenei világ közötti párhuzamokat.
- A közös éneklés és a kórusmunka során tovább fejlődik a többszólamú énekléshez szükséges hallás, figyelem, intonáció és együttműködési készség.
- A tanulók részt vesznek az iskolai kórus munkájában, az ünnepekhez kapcsolódó előadásokban és projektekben, valamint az iskolai Zenei Világnap alkalmából szervezett programokban.
- Zenehallgatás során rendszerezik és összegzik a korábban megismert zenetörténeti korszakokat, és megismerik a romantika, az impresszionizmus és a kortárs zene fontosabb jellemzőit, műfajait és kiemelkedő alkotásait.
- A tanulók felismerik az egyes zenetörténeti korszakok történelmi és kulturális hátterét, valamint az azokhoz kapcsolódó műfajokat és hangszerelési sajátosságokat.
- A zenehallgatás során fejlődik zenei befogadókészségük, zenei emlékezetük és zenei ízlésük, és egyre önállóbban képesek megfogalmazni a hallgatott művek által kiváltott érzéseiket, gondolataikat és véleményüket.
- Megismerik és felismerik a homofon és polifon zenei szerkesztést, a hangszerelés sajátosságait, valamint a különböző zenei kifejezőeszközök szerepét.
- A korábban tanult hangközöket és zenei elemeket változatos formákban gyakorolják és alkalmazzák, miközben tovább fejlődik hallásuk, intonációjuk és zenei kifejezőkészségük.
- A korábban megszerzett ritmikai, dallami és zeneelméleti ismereteket kreatív, improvizációs és alkotó feladatokban önállóbban alkalmazzák.
- A zenei írás-olvasás során elmélyítik a korábban tanult előjegyzésekhez, hangnemekhez, hangközökhöz és ritmikai elemekhez kapcsolódó ismereteiket, és egyre biztosabban olvasnak és értelmeznek kottát.
- A tanulók megismerkednek a kortárs zenei környezet és a különböző rétegműfajok sokféleségével, és képessé válnak a mindennapi zenei környezetben hallható zenei jelenségek tudatosabb értelmezésére.
- A hangversenyek, koncertfilmek, zenei projektek és az élő zene megtapasztalása hozzájárul zenei műveltségük, kulturális tudatosságuk és a művészetek iránti nyitottságuk fejlődéséhez.

Technika és tervezés

D modul - Modellezés- tárgyaloktatás technológiái

Alapvető követelmény a biztonságos eszközhasználat, a környezettudatos anyaghasználat és a gyakorlati problémamegoldás elsajátítása

5.évfolyam

Papír: Ismerje a papír nyersanyagát és az alapvető papírfajtákat.

Gyakorlati feladat: Tudjon papírból házat, kockát elkészíteni, előre megrajzolt hálójából.

Textil: Tudjon felsorolni természetes szálanyagokat, varróeszközöket.

Fa: Tudjon felsorolni a természetben megtalálható fafajtákat és mesterségesen előállított fapótlókat. Tudjon felsorolni famegmunkálás során használatos kéziszerszámokat, azokat képről ismerje fel.

Ismerje a műszaki rajzi jeleket és tudja alkalmazni. Tudjon pontosan mérni vonalzóval.

Gyakorlati feladat: tudja az illesztő fűrész szakszerűen használni, egyszerű tárgyat elkészíteni fából műszaki rajz és leírás alapján.

6.évfolyam

Papír: Ismerje a papírgyártás folyamatát és a papír újrahasznosítását.

Gyakorlat: tudjon térhálót rajzolni egyszerű díszdobozról leírás alapján.

Vetületi ábrázolásból ismerje a 3 főnézetet, azok helyét a rajzon. Tudjon egyszerű tárgyat a 3 főnézetben ábrázolni, merőleges vetítésű ábrával.

Hímzés: Ismerje fel a legfontosabb hímzőöltéseket. Tudja hogyan készül a szövet.

Gyakorlat: tudjon keresztszemes hímzést készíteni előre megrajzolt mintáról.

Műanyag: Tudja milyen anyag a műanyag, ismerje annak környezeti hatásait.

Gyakorlati feladat: egyszerű tárgy készítése műanyagból – műszaki rajz és leírás alapján.

Gépek működése: Ismerje fel a különböző hajtásokat rajzról.

7.évfolyam

Rajzról ismerje fel a különböző áttételeket. Tudja mi a közlőmű feladatai.

Gyakorlati feladat: Tudjon dörzshajtást, fogaskerék-hajtást és szíjhajtást szerelni a szerelőkészletből.

Ismerje az egyszerű áramkörök és a lakás elektromos hálózatának rajzi jeleit.

Ismerje az elektromos áram használatára vonatkozó biztonsági szabályokat.

Tudjon felsorolni néhány takarékosági lehetőséget fűtés, víz, elektromos áram használatánál.

Tudja miért jó a szelektív hulladékgyűjtés.

Gyakorlati feladat: tudjon összerakni egyszerű és összetett áramkört szerelőkészletből.

Tudjon felsorolni, néhány híres magyar feltalálót és találmányát

Tudja a varrógépet beüzemi és egyenesen varrni.

Továbbtanulás: Ismerjen 2 faipari, 2 fémipari, 2 építőipari szakmát. Tudja elmondani röviden az általa ismertett szakmákban mi a feladata a szakmunkásnak, milyen iskolát kell elvégezni az adott szakmához.

Digitális kultúra 5.évfolyam

A digitális eszközök használata

- Ismerje a be- és kiviteli perifériákat, háttértárolókat, hardvereket, szoftvereket a gyakorlati életből.
- Ismerje a gyakorlatban használt operációs rendszereket.
- Tudjon tájékozódni a számítógép könyvtárszerkezetében.
- Tudjon mappákat és fájlokat létrehozni, másolni, törölni, átnevezni, áthelyezni.

Algoritmizálás és blokkprogramozás

- Tudjon az életkorának és érdeklődési körének megfelelő hétköznapi tevékenységek, feladatok és információáramlási folyamatok algoritmusát tervezni.
- Tudjon egyszerű algoritmusokat végrehajtani a digitális eszközökön.

Online kommunikáció

- Tudjon elektronikus levelet írni és küldeni.
- Ismerje az üzenetküldő és csevegőprogram használatát az elektronikus kommunikáció szabályainak betartásával.
- Legyen tisztában a hálózatokat és a személyes információkat érintő fenyegetésekkel, ismerje és alkalmazza az adatok védelmét biztosító lehetőségeket.

Robotika

- A gyakorlati életből vett egyszerű problémákat megoldani algoritmusok segítségével.
- Ismerje és használja a blokkprogramozás alapvető építőelemeit.
- Tudjon algoritmust készíteni lépésekre bontással, egyszerű játékprogramot készíteni.

Szövegszerkesztés

- Tudjon szöveges dokumentumokat elmenteni, másolni, átnevezni, áthelyezni.
- Ismerje a dokumentumokban alkalmazott betű- és bekezdésformátumokat.
- Tudjon képeket, fotókat, ábrákat beilleszteni és formázni.
- Feladatleírás, illetve minta alapján dokumentum szerkesztése.

Bemutatókészítés

- Tudjon szöveget, képet tartalmazó prezentációt létrehozni, formázni.
- Tudjon prezentációban áttünéseket és paramétereket beállítani.
- Feladatleírás, illetve minta alapján prezentáció szerkesztése.

Multimédiás elemek készítése

- Tudjon digitális eszközökkel önállóan rögzíteni és tárolni képet, hangot és videót;
- Tudjon rajzolóprogrammal ábrákat készíteni.
- Ismerje meg a képszerkesztési műveleteket: beillesztés, vágás, kitöltés, kijelölés, színválasztás, feliratozás, retusálás, képméret változtatása, transzformációk

Az információs társadalom, e-Világ

- Ismerje meg a digitális környezet, az e-Világ etikai problémáit;
- Ismerje az információs társadalom múltját, jelenét és várható jövőjét.
- Tudjon védekezni az internetes zaklatás különböző formái ellen, szükség esetén segítséget kérni.

6.évfolyam

A digitális eszközök használata

- Ismerje a be- és kiviteli perifériákat, háttértárolókat, hardvereket, szoftvereket a gyakorlati életből.
- Ismerje a gyakorlatban használt operációs rendszereket.
- Biztonságosan tudjon tájékozódni a számítógép könyvtárszerkezetében.
- Biztonságosan tudjon mappákat és fájlokat létrehozni, másolni, törölni, átnevezni, áthelyezni.

Algoritmizálás és blokkprogramozás

- Tudjon egyszerű algoritmusokat végrehajtani a digitális eszközökön.
- Biztonságosan tudja használni a blokkprogramozás alapvető építőelemeit.
- Tudjon változókat használni programozás során.

Online kommunikáció

- Használja az elektronikus kommunikáció lehetőségeit, a családi és az iskolai környezetének elektronikus szolgáltatásait.
- Ismerje az Online identitás védelmében teendő lépéseket.
- Legyen tisztában a hálózatokat és a személyes információkat érintő fenyegetésekkel, ismerje és alkalmazza az adatok védelmét biztosító lehetőségeket.
- Tudja önállóan és biztonságosan kezelni a felhőszolgáltatásokat és a fájlok megosztását.

Robotika

- Ismerje a robotvezérlési alapfogalmakat.
- Tudja a robot mozgását vezérelni szimulált vagy valós környezetben.
- Tudjon adatokat gyűjteni szenzorok segítségével.
- Tudjon blokkprogramozás használatával kreatív játékokat készíteni.

Szövegszerkesztés

- Tudjon táblázatot beilleszteni és formázni.
- Ismerje a tabulátorok helyes használatát.
- Ismerje és kritikusan használja a nyelvi eszközöket (például helyesírás-ellenőrzés, elválasztás).
- Etikus módon használja fel az információforrásokat, legyen tisztában a hivatkozás szabályaival.
- Tudjon részletes feladtleírás és minta alapján dokumentumot önállóan szerkeszteni.

Bemutatókészítés

- Ismerje a prezentációkészítés alapszabályait, és azokat biztonságosan alkalmazza.
- Etikus módon használja fel az információforrásokat, tisztában legyen a hivatkozás szabályaival.
- Tudjon a bemutató objektumaira animációkat beállítani.
- Tudjon feladtleírás, illetve minta alapján prezentációt készíteni.

Multimédiás elemek készítése

- Biztonságosan használja rajzolóprogramot.
- Biztonságosan tudjon bemutatókészítő vagy szövegszerkesztő programban rajzeszközökkel ábrát készíteni.

- Képszerkesztési műveleteket biztonságosan használja.
- Tudjon a digitális képeken képkorrekciót végre hajtani.

Az információs társadalom, e-Világ

- Ismerje meg a digitális környezet, az e-Világ etikai problémáit.
- Önállóan keressen információt, a találatokat hatékonyan szűrje.
- Ismerje az információs társadalom múltját, jelenét és várható jövőjét.

7.évfolyam

Szövegszerkesztés

- Képes önállóan létrehozni, formázni szöveges dokumentumot
- Képes, kisebb méretű, a feladatleírás vagy minta alapján a dokumentum formázására (karakterek, bekezdések formázása, kép beillesztése, táblázat beszúrása)
- Képes legyen különböző formátumokban menteni

Az információs társadalom, e-világ

- Képes legyen egyszerű információt megkeresni
- Képes legyen hatékony, céltudatos információszerzésre
- Ismerje a felhőszolgáltatás fogalmát, ismerjen néhány felhőszolgáltatást
- Tudja használni az elektronikus levelezés alapszolgáltatásait

Algoritmizálás, programozás, robotika

- Képes legyen egyszerű feladatokhoz (néhány utasításból álló) algoritmusokat készíteni.
- Ismerjen fel algoritmus szerkezeteket (elágazás, ciklus)
- Ismerje és használja a blokkprogramozás alapvető elemeit

Bemutatókészítés

- Képes önállóan létrehozni kisebb méretű prezentációt, amely tartalmaz szöveget, táblázatot, képet,
- Képes, a minta vagy leírás alapján a prezentáció formázására (karakterek formázása, háttér beállítása)

Digitális eszközök használata

- Legyen képes az informatikai eszközöket önállóan használni, a tipikus felhasználói hibákat elkerülni
- Tudjon tájékozódni a számítógép könyvtárszerkezetében

8.évfolyam

Algoritmizálás, blokkprogramozás, robotika

- Képes legyen adott feladat megoldásához algoritmus elemek, algoritmusok tervezésére, végrehajtására
- Ismerje, kezelje a blokkprogramozás alapvető elemeit

Multimédiás elemek készítése

- Ismerje egy rajzolóprogram használatát, legyen képes azzal ábrát készíteni

Táblázatkezelés

- Képes legyen az adatokat táblázatos formában elrendezni, formázni
- Ismerje az alapfogalmakat: cella, oszlop, sor, munkalap, munkafüzet.
- Ismerje az alapvető adattípusokat: szöveg, szám
- Képes legyen matematikai tudásának megfelelően egyszerű képletek használatára

- Képes legyen az adatokat diagramon szemléltetni

Az e-világ és az online kommunikáció

- Ismerje az adatokkal való visszaéléseket, veszélyeket
- Képes önállóan kezelni az operációs rendszer mappáit, fájljait, a felhőszolgáltatást
- Képes az elektronikus levelezés használatára, az elektromos kommunikáció szabályainak betartásával

Digitális eszközök használata

- Képes legyen a helyi hálózatok erőforrásait alkalmazni
- Ismerje a hálózat jogosultságait
- Képes legyen a felhőszolgáltatást igénybe venni

Etika

5. évfolyam

- A tanuló legyen tisztában az egészség megőrzésének jelentőségével, tudja, hogy ezért maga is felelős.
- Képes legyen különféle szintű kapcsolatok kialakítására, ápolására, rendelkezzen a konfliktusok kezelésének, az elkövetett hibák kijavításának néhány, a gyakorlatban jól használható technikájával.
- Beszélgetéskor képes legyen erkölcsös véleményalkotásra, illetve a saját helyünk megítélésére a világban. Képes legyen pozitív és negatív véleményalkotásra, a kommunikáció helyes formáját használva.
- A család fontosságának felismerése, a napi helyes életvitel kialakítása szintén alapkövetelmény. A mindennapokban való helyes viselkedés kialakítása, a pozitív viselkedéskultúra alkalmazása a mindennapokban, az iskolai házirend betartása is elvárt a tanulótól.
- A tanulóknak fokozatosan kialakuljon a közös európai és a magyar múlt öröksége iránti megbecsülés. Illetve a másokért való felelősségvállalás és a környezettudatos életmód kialakulása szintén elvárt. A problémák erőszakmentes, konstruktív és morálisan elfogadható kezelésének a mintáit is el kell sajátítani.

6. évfolyam

- Legyen tisztában azzal, hogy az emberi tevékenység hatással van a környezet állapotára, törekedjen arra, hogy tevékenységével minél kevésbé károsítsa a környezetét.
- Ismerje a modern technika legfontosabb előnyeit, hátrányait, felismerje magán a függőség kialakulásának esetleges előjeleit.
- Képes legyen erkölcsös véleményalkotásra, a saját helyünk megítélése a világban.
- Képes legyen a család világban elfoglalt helyét megfelelő módon megítélni. Kialakítsa a napi helyes életvitelt, az önálló életre nevelés jegyében megfelelő lépéseket tegyen.
- Képes legyen az értékes ember felismerésére. Pozitív célok meghatározására és annak eléréséhez szükséges lépések megtételére, saját életének irányítására.
- Az iskolai házirend ismerete, elfogadása szintén alapkövetelmény. Az önismeret és a társas kultúra ismeretének mélyítése is elvárt.
- Rendelkezzen a szóbeli és az írásbeli önkifejezés alapvető eszköztárával.

7. évfolyam

- Értse, hogy az ember egyszerre biológiai és tudatos lény, akit veleszületett képességei

alkalmassá teszik a tanulásra, mások megértésére, önmaga vizsgálatára. Érti, hogy az emberek viselkedését, döntéseit tudásuk, gondolataik, érzelmeik, vágyaik, nézeteik és értékrendjük egyaránt befolyásolják

- Képes legyen ellenállni a csoportnyomásnak, és saját értékrendje szerinti autonóm döntéseket hozni.
- Fontos a másokért való felelősségvállalás kialakulása és az önkéntesség, segítségnyújtás belső igényének megalapozása.
- Elvárt a testi és lelki egészség, illetve a családi élet fontosságának felismerése.
- Fontos az állampolgári ismeretek és a demokrácia elvének elmélyülése, valamint az esztétikai-művészeti tudatosság, kifejező képesség és médiatudatosság kialakulása.

8. évfolyam

- Képes erkölcsi szempontok szerint mérlegelni különféle cselekedeteket, és el tudja viselni az értékek közötti választással együtt járó belső feszültséget.
- Legyen nyitott más kultúrák befogadására. A személyes világkép és világnézet kialakulása is alapvető.
- A társadalmi igazságosság igényének kialakulása is elvárt a tanulótól. Érti a szabályok szerepét az emberi együttélésben, s e belátás alapján igyekszik alkalmazkodni hozzájuk; igényli azonban, hogy maga is alakítója lehessen a közösségi szabályoknak.
- Legyen elképzelése saját jövőjéről, legyen tisztában azzal, hogy céljai eléréséhez erőfeszítéseket kell tennie.
- Fontos, hogy tisztában legyen saját helyével a világban, s ennek tükrében tudjon döntéseket hozni.
- Tisztában kell lennie a függőséget okozó szokások súlyos következményeivel, valamint a médiatudatosság fontosságával.